

§16a Miljøgodkendelse af husdyrbrug
Høgslundvej 3, 6270 Tønder

INDHOLDSFORTEGNELSE

INDLEDNING	2
AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE	3
MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING	5
A. OPLYSNINGER OM ANSØGER OG EJERFORHOLD	5
B og F. OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET OG DET ANSØGTE	6
1) Indretning og drift af anlæg	6
2) Anlægsarbejder og bygningsmæssige ændringer.....	8
3) Forbindelse til andre husdyrbrug	8
4) Lokalisering og landskab	8
5) Ammoniak	9
6) Lugt	9
7) Øvrige emissioner og gener	10
8) Reststoffer, affald og ressourceforbrug	12
9) Bedste tilgængelige teknik (BAT) - Ammoniak.....	13
10) Eventuelle grænseoverskridende virkninger	13
11) Erhvervsmæssig nødvendighed	13
C. OPLYSNINGER OM IE-HUSDYRBRUGET	14
E. OPLYSNINGER M.V. TIL MILJØKONSEKVENSRAPPORT	14
ØVRIGE RELEVANTE OPLYSNINGER	14
VILKÅR	16
HØRINGER	22
KLAGEVEJLEDNING	22
BILAG	23

INDLEDNING

Thomas Andersen, Rotvig Landbrug, har 17. marts 2026 søgt om miljøgodkendelse på ejendommen Høgslundvej 3, 6270 Tønder.

Godkendelsen bygger på oplysningerne i ansøgningen med tilhørende bilag, herunder skema 252763 – se bilag 1.

Godkendelsen indeholder først en miljøteknisk beskrivelse og vurdering af ejendommen, herunder afsnit der vedrører husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne. Til sidst er vilkårene for afgørelsen.

Der gives 6 års frist for udnyttelse af godkendelsen.

Historik

Ejendommen har en miljøgodkendelse efter § 16a, fra 2022. Denne godkendelse bortfalder, når den nye miljøgodkendelse efter § 16a, stk. 1 udnyttes. Det er vurderet at udvidelsen kræver en ny § 16a, stk. 1 miljøgodkendelse, da der er tale om en omfattende udvidelse.

Miljøgodkendelse § 16a – 2026

Ansøger (ejer) søger om at udvide produktionen. Udvidelsen vil foregå i 2 etaper. I forbindelse med etablering af de nye stalde vil der også skulle etableres et forsinkelsesbassin til tagvand.

1. etape består i etablering af:

En ny velfærdsstald på 4.578 m²

En ny ensilageplads (20 x 80 m)

Mælketank 1 stk.

En ny møddingsplads på 200 m² samt

En ny kalveplads.

2. etape består i etablering af:

En ny kostald (den nordligste) på 5.152 m²

Foderlade (8 x 20 m) og

Mælketank 1 stk.

AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE

Tønder Kommune meddeler 13. juli 2026 miljøgodkendelse til husdyrbruget på Høgslundvej 3, 6270 Tønder med de stillede vilkår.

Godkendelsen er meddelt jf. § 16a, stk. 1 i husdyrloven¹. Vurderinger og vilkårsfastsættelse er foretaget efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen² og husdyrgødningsbekendtgørelsen³. Der godkendes følgende:

Produktionsareal:

45 m² - dybstrøelse til flexgruppe: Alle kvæg

1.122 m² - sengestald med spalter (bagskyl/ringkanal) til flexgruppe: Alle kvæg.

668 m² - sengestald med fast drænet gulv med skraber og ajlefløb til flexgruppe: Alle kvæg.

513 m² - dybstrøelse til flexgruppe: Alle kvæg.

700 m² - dybstrøelse til flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder (kalveplads).

2.000 m² - sengestald med fast drænet gulv med skraber og ajlefløb til flexgruppe: Alle kvæg (velfærdsstald)

1.200 m² - dybstrøelse til flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder (velfærdsstald).

3.000 m² - sengestald med fast drænet gulv med skraber og ajlefløb til flexgruppe: Alle kvæg (Ny kostald)

500 m² - dybstrøelse til flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder.

Gødningsareal

GB 1: Gyllebeholder fra 1992 (920 m³) – 205 m² gødningsareal til flydende husdyrgødning.

GB 2: Gyllebeholder fra 2004 (2000 m³) – 441 m² gødningsareal til flydende husdyrgødning.

GB 3: Gyllebeholder fra 2020 (6.000 m³) – 1.101 m² gødningsareal til flydende husdyrgødning.

Ny møddingsplads – 200 m² gødningsareal til fast husdyrgødning.

Projekterede anlæg:

Etape 1

Den sydligste af de 2 store stalde etableres først sammen med kalvepladsen, ensilageplads, mælketank, afhentningstank og møddingspladsen.

På kalvepladsen forventes opstillet enkelthytter i plast samt fælleshytter i form af kalvevogne, hytter eller modulhuse.

Etape 2

Den nordligste af de 2 store stalde etableres efterfølgende sammen med foderladen. Der vil i både velfærdsstald + den nye kostald blive installeret malkerobotter.

Godkendelsen bygger på ansøgers miljøkonsekvensrapport, bilag 2, med tilhørende bilag, samt scenarieberegning for etape 1 (skema nr. 256028) – se bilag 3.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1065 af 21. august 2025 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

² Bekendtgørelse nr. 300 af 20. marts 2024 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

³ Bekendtgørelse nr. 2243 af 29. november 2021 om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning.

Det er Tønder Kommunes vurdering, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen. Herunder, at husdyrbruget kan drives på stedet under hensyn til omgivelserne, og ikke vil påvirke Natura 2000 områder negativt eller ødelægge plantearter, yngle- eller rasteområder for bilag I og IV arter.

Afgørelsen kan skriftligt påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet jf. vejledning sidst i godkendelsen.

Helle H. Iversen
Miljømedarbejder

Kvalitetssikring:
Flemming Refsgaard
Miljømedarbejder

MILJØTEKNISK BESKRIVELSE OG VURDERING

A. OPLYSNINGER OM ANSØGER OG EJERFORHOLD

1) Bedriftsoplysninger

Adresse: Høgslundvej 3, 6270 Tønder
Ejendomsnr.: 100004878
CVR: 45285693
CHR: 63645

2) Kontaktoplysninger

Navn: Thomas Andersen
Adresse: Høgslundvej 3, 6270 Tønder
Mobil: 52371398
E-mail: rotviglandbrug@hotmail.com

3) Rådgiver

Navn: Ulla Pallesen – Spiras
Adresse: Niels Bohrs Vej 2, 6000 Kolding
Mobil: 61558262
E-mail: upa@spiras.dk

4) Andre husdyrbrug der drives sammen med det ansøgte

Ansøger har også kvæghold på: Tyvsevej 10 og Damhusvej 2, 6270 Tønder.
Der er ikke samdrift mellem disse ejendomme, da husdyrbrugene ikke er forureningsmæssige forbundne.

B og F. OPLYSNINGER OM HUSDYRBRUGET OG DET ANSØGTE**1) Indretning og drift af anlæg****Stald og anlæg**

Oplysninger om ejendommens indretning og drift fremgår af nedenstående figur og tabel.

Figur 1: Placering af staldanlæg mv.

Godkendte stalde i etape 1

Staldafsnit	Stald	Produktionsareal, staldsystem og dyretype
A. Kostald	2.209 m ²	45 m ² dybstrøelse til flexgruppe: Alle kvæg
		1.122 m ² sengestald med spalter (bagskyl el. ringkanal) til flexgruppe: Alle kvæg
B. Tidligere lade	1.939 m ²	668 m ² sengestald med fast drænet gulv, skraber og ajlefløb til flexgruppe: Alle kvæg
		513 m ² dybstrøelse til flexgruppe: Alle kvæg
Ny kalveplads	1.750 m ²	700 m ² dybstrøelse til flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder
Velfærdsstald	4.578 m ²	2.000 m ² sengestald med fast drænet gulv, skraber og ajlefløb til flexgruppe: Alle kvæg
		1.200 m ² dybstrøelse til flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder

Opbevaringslagre	Lagertype/gødningstype	Areal m ²
Gyllebeholder fra 1992 (920 m ³)	Flydende	205 m ²
Gyllebeholder fra 2004 (2.000 m ³)	Flydende	441 m ²
Gyllebeholder fra 2020 (6.000 m ³)	Flydende	1.101 m ²
Ny møddingsplads	Fast	200 m ²

Tabel 1: Oversigt over produktionsareal og gødningsareal, etape 1.

Godkendte stalde i etape 2

Staldafsnit	Stald	Produktionsareal, staldsystem og dyretype
A. Kostald	2.209 m ²	45 m ² dybstrøelse til flexgruppe: Alle kvæg
		1.122 m ² sengestald med spalter (bagskyl el. ringkanal) til flexgruppe: Alle kvæg
B. Tidligere lade	1.939 m ²	668 m ² sengestald med fast drænet gulv, skraber og ajlefløb til flexgruppe: Alle kvæg
		513 m ² dybstrøelse til flexgruppe: Alle kvæg
Ny kalveplads	1.750 m ²	700 m ² dybstrøelse til flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder
Velfærdsstald	4.578 m ²	2.000 m ² sengestald med fast drænet gulv, skraber og ajlefløb til flexgruppe: Alle kvæg
		1.200 m ² dybstrøelse til flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder
Ny kostald	5.152 m ²	3.000 m ² sengestald med fast drænet gulv, skraber og ajlefløb til flexgruppe: Alle kvæg
		500 m ² dybstrøelse til flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder
Opbevaringslagre	Lagertype/gødningstype	Areal m ²
Gyllebeholder fra 1992 (920 m ³)	Flydende	205 m ²
Gyllebeholder fra 2004 (2.000 m ³)	Flydende	441 m ²
Gyllebeholder fra 2020 (6.000 m ³)	Flydende	1.101 m ²
Ny møddingsplads	Fast	200 m ²

Tabel 2: Oversigt over produktionsareal og gødningsareal, etape 2.

Produktionsarealer

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – afsnit 2, overblik over stalde og produktioner.

Tønder Kommune vurderer:

Der stilles vilkår til produktionsarealernes udformning, staldsystem og maximale størrelse. Det vurderes at ansøgers opmåling/beregning af produktionsarealet er korrekt – og der stilles vilkår om, at D. + E., de gamle stalde nærmest stuehuset, tages ud af drift.

Gødningsopbevaring og -håndtering

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 - afsnit 3, overblik over husdyrgødning, samt ansøgers kapacitetsberegning – bilag 2.

Tønder Kommune vurderer:

Det fremgår af kapacitetsberegningen at ansøger råder over 20.580 m³ opbevaring i gyllebeholdere fordelt på forskellige adresser. Der er indregnet en kapacitet på 6.000 m³ for gyllebeholderen på Tyvsevej 9 som endnu ikke er bygget.

Når begge stalde er opført og dyreholdet er udvidet (til forventet ca. 600 malkekøer + opdræt) vil der inkl. regnvand på møddingsplads mm. være behov

for at opbevare 29.700 m³ årligt. Ansøger vil derfor på sigt få brug for 5-årige skriftlige aftaler for at opfylde gældende lovgivning.

Vi vurderer, at der med ansøgers oplysninger og de stillede vilkår er taget tilstrækkeligt hensyn til omkringboende, så gødningshåndtering og -opbevaring ikke er til væsentlig gene for omgivelserne.

2) Anlægsarbejder og bygningsmæssige ændringer

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 2 - afsnit 3.2 om bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde.

Tønder Kommune vurderer:

På baggrund af ansøgers oplysninger vurderes det, at der er redegjort tilstrækkelig for de bygningsmæssige ændringer. Det er angivet at de nye stalde vil få en højde på maks. 10,2 m, og foderladen forventes at få en højde på maks. 11 m. Ansøger er desuden pt. i dialog med Tønder Kommune om udformning af et forsinkelsesbassin til tagvand. Dette gives der særskilt udledningstilladelse til efterfølgende.

3) Forbindelse til andre husdyrbrug

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 2 – afsnit 3.3 om produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug.

Tønder Kommune vurderer:

På baggrund af ansøgers oplysninger vurderer vi, at anlæggene på Høgslundvej 3, hverken er teknisk, forureningsmæssigt eller driftsmæssigt forbundet med ansøgers anden ejendom på Tyvsevej 10, 6270 Tønder – og ej heller med de forpagtede stalde på Damhusvej 2, 6270 Tønder.

4) Lokalisering og landskab

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 2 – afsnit 3.4 om husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed samt generelle afstandskrav.

Tønder Kommune vurderer:

Alle afstandskrav i husdyrgodkendelseslovens §§ 6, 7 og 8 er overholdt for de nye anlæg, der bygges. Dog er den nye kalveplads indtegnet i en afstand på kun 7,5 m fra drængrøft syd for pladsen og pladsen ønskes ikke trukket længere mod nord. Der stilles derfor vilkår om, at drængrøften syd for den nye kalveplads skal rørlægges i faste rør. Under forudsætning af at grøften rørlægges vil de 15 meters afstandskrav kunne overholdes. Hvis det viser sig, at grøften mod forventning ikke kan rørlægges, skal de 15 meters afstandskrav til grøften overholdes fra kalvepladsen – dvs. den skal trækkes tilbage.

Staldene forventes at blive opført i sædvanlige materialer og grå farvenuancer.

Alle nye stalde og foderlade bliver etableret i tilknytning til de eksisterende bygninger. Der stilles vilkår om, at velfærdsstalden skal bygges før den nye kostald for, at bygningssættet forbliver samlet.

Det visuelle udtryk af ejendommen forventes at ændre sig en del, som følge af at mængden af kvadratmeter stald mere end fordobles. Ejendommens driftsbygninger vil syne af mere i landskabet. For at imødesee denne påvirkning har Tønder Kommune vurderet, at der skal stilles vilkår om afskærmende beplantning på nordsiden af de nye stalde langs Damhusvej. Dette vil afskærme for de nye bygninger på sigt.

Med de stillede vilkår om materialer, farver samt afskærmende beplantning vurderes det, at landskabet tilgodeses tilstrækkeligt og at nye bygninger indpasses bedst muligt.

Såfremt de eksisterende gyllebeholdere på et tidspunkt skal overdækkes med telt, så stilles der vilkår om, at teltdugen skal være lysegrå.

5) Ammoniak

Ammoniakfølsom natur (kategori 1, 2 og 3).

Nærmeste kategori 1 natur ligger i habitatområdet Kongens Mose og Draved Skov - ca. 2 km nord for husdyrbruget. Der er tale om området: Høgslund Midtmose, der er en nedbrudt højmosse. Beregninger i ansøgningssystemet viser, at totaldepositionen fra husdyrbruget er 0,1 kg N/ha/år, hvilket er under beskyttelsesniveauets nedre grænse på 0,2 kg N/ha/år totalt.

Nærmeste kategori 2 natur er en mose udpeget af Tønder Kommune ca. 1,7 km nord/nordvest for husdyrbruget (Tyvse Østermose). Beregninger i ansøgningssystemet viser, at totaldepositionen fra husdyrbruget er 0,1 kg N/ha/år, hvilket er under beskyttelsesniveauet på 1,0 kg N/ha/år totalt.

Nærmeste kategori 3 natur er en mose ca. 1.000 m øst/sydpøst for husdyrbruget. Beregninger i ansøgningssystemet viser, at merdepositionen fra husdyrbruget er 0,2 kg N/ha/år både for nudriften og 8-års driften. I begge tilfælde under beskyttelsesniveauet på 1 kg N/ha/år.

Naturbeskyttelseslovens § 3

I forbindelse med udvidelsen vil de nærliggende § 3 beskyttede vandhuller modtage mere kvælstof som følge af en stigende ammoniakemission fra husdyrbruget. Størst bliver merdepositionen på det § 3 beskyttede vandhul mod nordøst, hvor merdepositionen vil blive på 4,4/4,7 kg ammoniak N/ha/år i forhold til henholdsvis nudrift og 8 årsdriften. Vandhullerne ligger i intensivt dyrkede marker og vurderes at være næringsrige allerede, og derfor med en høj tålegrænse. Baggrundsbelastningen ligger jf. kort i husdyrgodkendelse på mellem 13-14,5 kg N/ha/år, lægges totaldepositionen på 5,8 kg til vurderes det ikke at vandhullernes tålegrænser overskrides.

Det ansøgte projekt vurderes på den baggrund ikke at give anledning til tilstandsændringer af naturområderne.

6) Lugt

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – afsnit 6.

Der er foretaget en beregning af lugtgeneafstanden, resultat fra husdyrgodkendelse.dk kan ses herunder.

Samlet resultat af lugtberegning ? i

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Damhusvej 3	0	NY	311,2	311,2	761,6	Ja
 Damhusvej 5	0	NY	311,2	311,2	494,1	Ja
 Høgslundvej 1 - har landbrugspligt	0	NY	311,2	248,9	476,5	Ja
 Høgslundvej 2	0	NY	311,2	311,2	656,6	Ja
 Vennemosevej 58	0	NY	311,2	248,9	726,6	Ja
 Nørrevej 28	0	NY	770,9	770,9	2233,9	Ja
 Relevant lokalplan i landzone?	0	NY	770,9	770,9	2513,8	Ja
 Abild Ejerslev, Abild	0	NY	1025,6	1025,6	2101,3	Ja
 Fremtidig byzone - Abild Ejerslev, Abi...	0	NY	1025,6	1025,6	2100,3	Ja

Tabel 3: Lugtberegning.

Ejendomme med landbrugspligt er ikke omfattet af lugtbeskyttelsen og heller ikke ejendomme, der ejes af ansøger.

Det fremgår af ansøgningen, at der ikke er anvendt miljøteknologier eller udegående dyr til reduktion af lugtemissionen. Beregningerne viser, at lugtgenekriteriet er overholdt, også for scenarie 1 og det store byggefelt.

For at begrænse lugtgener generelt stilles der vilkår om, at der ikke må etableres markstakke med dybstrøelse indenfor en afstand af 100 m fra beboelser. Under forudsætning af, at vilkåret overholdes, vurderer vi, at der er taget tilstrækkelige hensyn til de omkringboende.

7) Øvrige emissioner og gener

Støj

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 2 – afsnit 3.8.1 om støj.

Tønder Kommune vurderer:

For at sikre de nærmeste nabobeboelser mod væsentlige støjgener stilles der vilkår til det maksimale bidrag til den samlede støjbelastning. Dette er et generelt vilkår. Ejendommen ligger i landzone med god afstand til de nærmeste beboelser, så det forventes ikke at udvidelsen vil give anledning til væsentlige, daglige støjgener.

Vi vurderer at vilkåret er tilstrækkelige til at sikre omgivelserne mod væsentlige støjgener.

Rystelser og vibrationer

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 2 – afsnit 3.8.2 om rystelser og vibrationer.

Tønder Kommune vurderer:

På baggrund af husdyrbrugets placering vurderes rystelser og vibrationer ikke at medføre væsentlige gener for omgivelserne. Der stilles ingen vilkår.

Støv

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 2 – afsnit 3.8.3 om støv.

Tønder Kommune vurderer:

På baggrund af ansøgers oplysninger vurderes det, at de omkringboende er tilstrækkeligt sikret mod væsentlige daglige støvgener, og at støv kun i sjældne tilfælde f.eks. i forbindelse med høst vil give anledning til gener uden for ejendommen. Der stilles derfor ingen vilkår.

Fluer og skadedyr

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 2 – afsnit 3.8.5 om skadedyr.

Tønder Kommune vurderer:

Der er stillet vilkår om hygiejneniveau og bekæmpelse så risiko for tilhold af skadedyr reduceres.

Det vurderes, at husdyrbruget vil sørge for god staldhygiejne, forsvarlig foderopbevaring, fjernelse af affald, foder og gødningsrester, så skadedyrsangreb forebygges.

Til- og frakørsel

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 2 - afsnit 3.8.6 om transporter.

Tønder Kommune vurderer:

Tønder Kommune vurderer, at husdyrbruget har taget tilstrækkelige hensyn til omkringboende og miljøet, således at transporterne ikke er til væsentlig gene for omgivelserne eller udgør en unødigt risiko for miljøet. Der er søgt om udvidelse af adgange til/fra Høgslundvej – dette behandles i en særskilt sag. Der stilles ingen øvrige vilkår.

Lys

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 2 – afsnit 3.8.4 om lyspåvirkning.

Tønder Kommune vurderer:

Der stilles vilkår om, at ejendommens drift ikke må medføre væsentlige lysgener for omboende og omgivelserne.

Vi vurderer, at der med det stillede vilkår er taget tilstrækkeligt hensyn til de omkringboende.

Driftsforstyrrelser og uheld

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 2 – afsnit 3.13 om risiko for ulykker og katastrofer.

Tønder Kommune vurderer:

For at minimere risikoen for forurening i forbindelse med den almindelige daglige drift, stilles der vilkår til opsyn ved gyllepumpning, samt til opbevaring og håndtering af affald, flydende gødning, brændstof mm. Der stilles vilkår om at der skal laves en beredskabsplan, så der sikres en effektiv standsning af og oprydning efter eventuelle uheld.

Vi vurderer, på den baggrund, at der er taget tilstrækkelige hensyn til omgivelserne ved håndtering af husdyrgødning, affald og brændstof.

Kemikalier og pesticider

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 2 – afsnit 3.9.3 om olie og kemikalier.

Tønder Kommune vurderer:

Der stilles vilkår om, at kemikalier opbevares indendørs på fast og tæt bund uden afløb.

Ansøger oplyser, at der ikke opbevares bekæmpelsesmidler til brug i marken på nuværende tidspunkt, men vilkår stilles i fald det bliver relevant på et senere tidspunkt. På den baggrund vurderes det, at husdyrbruget vil opbevare kemikalier og pesticider forsvarligt.

Olie og brændstof

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 2 – afsnit 3.9.3 om olie og kemikalier.

Tønder Kommune vurderer:

Opbevaring af olie og brændstof reguleres af olietanksbekendtgørelsen, der i nogen grad sikrer mod forurening. For at undgå olieforurening, er der stillet vilkår om, at påfyldningspistol for olie skal være forsynet med automatisk lukkemekanisme og at brændstoftanke skal stå på fast og tæt bund, så eventuelt spild kan opsamles.

Egenkontrol og management

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 2 – afsnit 3.11 om forslag til egenkontrol.

Tønder Kommune vurderer:

I det der er valgt et staldgulvsystem, der bidrager til at overholde den maksimale ammoniakemission er der stillet vilkår, der sikrer, at der anvendes det korrekte staldsystem og den praksis, som er nødvendig for at systemet har den ønskede effekt i overensstemmelse med den fastsatte emissionsfaktor.

Tønder Kommune vurderer på den baggrund, at der anvendes godt landmandskab med hensyn til management og egenkontrol.

8) Reststoffer, affald og ressourceforbrug

Spildevand

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 2 – afsnit 3.9.7 om spildevand og restvand samt bilag 4 (ledningsplan).

Tønder Kommune vurderer:

På baggrund af ansøgers oplysninger vurderes det, at husdyrbrugets opbevaring og håndtering af spildevand er forsvarlig. Det er angivet at ny møddingsplads bliver med afløb til pumpebrød, hvorfra det ledes til gyllebeholder. I forhold til den nye ensilageplads samt udsprinklingsanlæg til ensilagesaft, der skal bygges, stilles der vilkår om, at det skal etableres og dimensioneres som angivet i byggeblad nr. 103.09-05 for "udsprinkling af ensilagesaft og restvand.

Affald og døde dyr

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 2 – afsnit 3.9.1 og afsnit 3.9.2 om hhv. døde dyr og affald.

Tønder Kommune vurderer:

Der stilles vilkår om opbevaring af fast og flydende affald. Under forudsætning af, at vilkårene om affaldshåndtering, egenkontrol og ressourceforbrug overholdes, og affald i øvrigt bortskaffes ifølge kommunens affaldsregulativ,

vurderer vi, at der tages tilstrækkelige hensyn til omgivelserne, og at mulighederne for genanvendelse og recirkulation udnyttes.

Energiforbrug

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 2 – afsnit 3.9.5 om energiforbrug.

Tønder Kommune vurderer:

Der er stillet vilkår om, at anlæg, der er særligt energiforbrugende (ventilation og vakuumpumper), skal kontrolleres og vedligeholdes, så de altid kører energimæssigt optimalt. Der stilles vilkår om skift til lavenergibelysning, når eksisterende er udtjente. Der stilles desuden vilkår om egenkontrol af energiforbruget.

Tønder Kommune vurderer på den baggrund, at der anvendes energibesparende foranstaltninger på ejendommen.

Vandforbrug

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 2 – afsnit 3.9.6 om vandressourcer og vandforbrug.

Tønder Kommune vurderer:

For at sikre bedst udnyttelse af ressourcerne, stilles der vilkår om vedligeholdelse af drikkevandssystemer og registrering af vandforbruget. Husdyrbruget forsynes med vand fra Tønder Forsyning.

På den baggrund vurderer Tønder Kommune, at der anvendes vandbesparende foranstaltninger på ejendommen.

9) Bedste tilgængelige teknik (BAT) - Ammoniak

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 1 – afsnit 5 om BAT.

Tønder Kommune vurderer:

Tønder Kommune har fastlagt et BAT-emissionsniveau på 9.602 kg N/år ud fra bilag 3 til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen (etape 2). Det fremgår af ansøgningen, at den samlede ammoniakemission fra husdyrbruget udgør netop 9.602 kg N/år.

BAT fastholdes ved, at der stilles vilkår om gulvsystemernes indretning. BAT vil også være overholdt i etape 1 på baggrund af gulvsystemerne.

Tønder Kommune vurderer på den baggrund at BAT er overholdt.

10) Eventuelle grænseoverskridende virkninger

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 2 – afsnit 3.16 om kumulative og grænseoverskridende indvirkninger.

Tønder Kommune vurderer:

Tønder Kommune er enig i ansøgers vurdering om, at der ikke er grænseoverskridende virkninger.

11) Erhvervsmæssig nødvendighed

Ansøgers oplysninger fremgår af bilag 2 – afsnit 3.18 om erhvervsmæssig nødvendighed.

Tønder Kommune vurderer:

Tønder Kommune er enig i ansøgers vurdering om, at byggeriet af de nye stalde, møddingsplads, foderladen og ensilageplads er erhvervsmæssig nødvendigt for husdyrbrugets fortsatte drift og udvikling.

C. OPLYSNINGER OM IE-HUSDYRBRUGET

Husdyrbruget er ikke et IE-husdyrbrug.

E. OPLYSNINGER M.V. TIL MILJØKONSEKVENSRAPPORT

Ved en ansøgning om godkendelse efter husdyrlovens § 16 a, skal ansøgningsmaterialet kunne udgøre en miljøkonsekvensrapport. Kommunen skal gennemgå og bruge rapporten. Tønder Kommune har gennemgået rapporten og har brugt oplysninger i den miljøtekniske beskrivelse og vurdering.

Ansøgers ikke tekniske resume af miljøkonsekvensrapporten fremgår af bilag 2 – afsnit 2 om ikke-teknisk resume.

ØVRIGE RELEVANTE OPLYSNINGER

Habitatvurdering

Nærmeste Natura 2000-område er Kongens Mose og Draved Skov, som ligger 2 km nord for husdyrbruget og i en bue øst over. Beregninger viser, at totaldepositionen fra husdyrbruget vil udgøre mellem 0,1-0,2 kg N/ha/år i punkterne nord-nordøst over, efter udvidelsen. Merdepositionerne ligger også i det leje, på ca. 0,1 kg N/ha/år.

Vi vurderer på den baggrund, at det ansøgte projekt ikke kan få negativ virkning på Natura 2000 området, herunder på de arter og naturtyper, som området er udpeget for at beskytte. Vi vurderer også, at det ansøgte projekt ikke i kumulation med andre projekter vil få negativ virkning på udpegningsgrundlaget for området som følge af ammoniak.

Tønder Kommune konkluderer, at det ikke er nødvendigt at foretage en miljøkonsekvensvurdering.

Bilag I arter

Husdyrbrugets anlæg ligger ikke i fuglebeskyttelsesområde. Nærmeste fuglebeskyttelsesområde ligger ca. 2 km mod nord. Det vurderes, alene på grund af afstanden, at projektet på Høgslundvej 3 ikke vil kunne påvirke bilag I-arter.

Bilag IV arter

Tønder Kommune vurderer, at projektet ikke vil have en negativ indflydelse på de forskellige bilag IV-arter, da der ikke ændres på vandhuller eller andre potentielle levesteder. Der fjernes ikke gamle bygninger og fældes ikke store træer, der kunne være levested for flagermus.

Det vurderes på den baggrund, at projektet ikke vil medføre, at yngle- og rasteområder for bilag IV arter beskadiges eller ødelægges.

Høgslundvej 3 ligger lige udenfor et område, hvor der har været overvåget bilagsarten: Dyndsmølle. Fisken lever i stillestående vandområder, lavvandede søer/damme, grøfte og kanaler med blød bund (mudder, dynd) med tætte bevoksninger af vandplanter og svag eller ingen strøm. Den søger føde i den

frie vandmasse om natten. I forbindelse med overvågningen er der ikke fundet dyndsmørling, og det vurderes heller ikke, at projektet vil kunne påvirke fisken da der bygges nye stalde på intensivt dyrkede marker.

VILKÅR

Når godkendelsen udnyttes skal vilkårene overholdes. Godkendelsen meddeles på følgende vilkår:

1. Det tilladte produktionsareal må maksimalt være som angivet i nedenstående tabeller for hhv. etape 1 eller 2. Staldsystem, dyretype og placering skal også være som angivet nedenfor.

Godkendte stalde i etape 1

Staldafsnit	Stald	Produktionsareal, staldsystem og dyretype	
C. Kostald	2.209 m ²	45 m ² dybstrøelse til flexgruppe: Alle kvæg	
		1.122 m ² sengestald med spalter (bagskyl el. ringkanal) til flexgruppe: Alle kvæg	
D. Tidligere lade	1.939 m ²	668 m ² sengestald med fast drænet gulv, skraber og ajleafløb til flexgruppe: Alle kvæg	
		513 m ² dybstrøelse til flexgruppe: Alle kvæg	
Ny kalveplads	1.750 m ²	700 m ² dybstrøelse til flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder	
Velfærdsstald	4.578 m ²	2.000 m ² sengestald med fast drænet gulv, skraber og ajleafløb til flexgruppe: Alle kvæg	
		1.200 m ² dybstrøelse til flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder	
Opbevaringslagre		Lagertype/gødningstype	Areal m ²
Gyllebeholder fra 1992 (920 m ³)		Flydende	205 m ²
Gyllebeholder fra 2004 (2.000 m ³)		Flydende	441 m ²
Gyllebeholder fra 2020 (6.000 m ³)		Flydende	1.101 m ²
Ny møddingsplads		Fast	200 m ²

Tabel 1: Oversigt over produktionsareal og gødningsareal, etape 1.

Godkendte stalde i etape 2

Staldafsnit	Stald	Produktionsareal, staldsystem og dyretype	
C. Kostald	2.209 m ²	45 m ² dybstrøelse til flexgruppe: Alle kvæg	
		1.122 m ² sengestald med spalter (bagskyl el. ringkanal) til flexgruppe: Alle kvæg	
D. Tidligere lade	1.939 m ²	668 m ² sengestald med fast drænet gulv, skraber og ajleafløb til flexgruppe: Alle kvæg	
		513 m ² dybstrøelse til flexgruppe: Alle kvæg	
Ny kalveplads	1.750 m ²	700 m ² dybstrøelse til flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder	
Velfærdsstald	4.578 m ²	2.000 m ² sengestald med fast drænet gulv, skraber og ajleafløb til flexgruppe: Alle kvæg	
		1.200 m ² dybstrøelse til flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder	
Ny kostald	5.152 m ²	3.000 m ² sengestald med fast drænet gulv, skraber og ajleafløb til flexgruppe: Alle kvæg	
		500 m ² dybstrøelse til flexgruppe: Alle kvæg, heste, får og geder	
Opbevaringslagre		Lagertype/gødningstype	Areal m ²
Gyllebeholder fra 1992 (920 m ³)		Flydende	205 m ²
Gyllebeholder fra 2004 (2.000 m ³)		Flydende	441 m ²
Gyllebeholder fra 2020 (6.000 m ³)		Flydende	1.101 m ²

Ny møddingsplads	Fast	200 m ²
------------------	------	--------------------

Tabel 2: Oversigt over produktionsareal og gødningsareal, etape 2.

Figur 2: Situationsplan.

2. Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet og med de ændringer, der fremgår af miljøgodkendelsen.

Stalde og anlæg

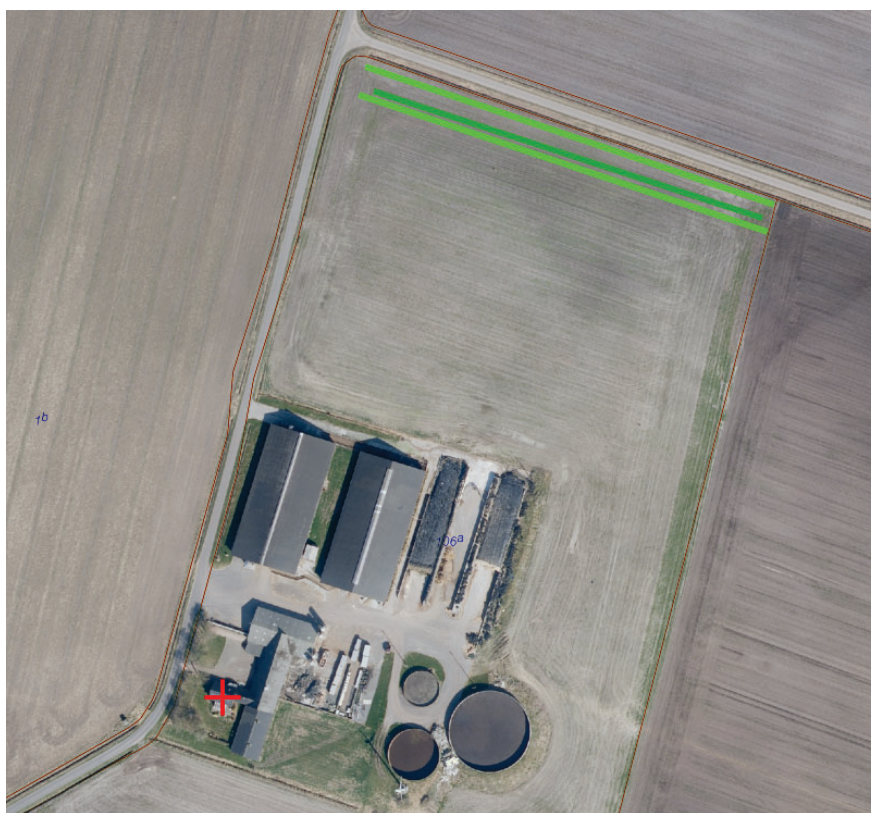
3. Produktionsarealer med faste drænedes gulve skal etableres efter anvisningerne i "Videnskatalog over kvægstaldsgulve med 0,89 kg NH₃ pr. m² produktionsareal" udgivet af SEGES innovation 21. februar 2023.

Gødningsopbevaring og -håndtering

4. Inden udpumpning af gylle fra staldene skal det sikres, at gyllebeholderne kan rumme den udpumpede mængde gylle.
5. Påfyldning af gyllevogne og evt. tømning af gylle i anden beholder, skal foregå under opsyn.
6. Hvis der forekommer spild af husdyrgødning skal det straks opsamles.

Landskabelige hensyn

7. Den nye kostald længst mod nord, må ikke etableres før velfærdsstalden. Velfærdsstalden skal bygges først.
8. De nye stalde og foderladen skal opføres i afdæmpede farver og ikke reflekterende materialer, der svarer til farverne på de eksisterende bygninger.
9. Drængrøften syd for den nye kalveplads skal rørlægges i faste rør. Kan drængrøften mod forventning ikke rørlægges skal de 15 meters afstandskrav til grøften fra kalvepladsen overholdes.
10. Langs Damhusvej skal der først kommende plantesæson efter bygning af velfærdsstalden etableres et 3-rækket læhegn af hjemmehørende arter som f.eks.: Hvidtjørn, slåen, syren, skovæble, vinter-eg, bøg, hyld, hassel mm. se placering på figur nedenfor.

11. Læhegnet skal vedligeholdes og udgåede træer og buske skal erstattes.
12. Såfremt, der påsættes teltoverdækning på de eksisterende gyllebeholdere skal det være i lysegrå PVC dug.

Ammoniak

13. I velfærdsstalden og den nye kostald, skal der ved sengebåsene i gangarealet etableres faste, drænedede gulve med skaber.
14. Gulve støbt på stedet skal være dimensioneret med et fald på minimum 1,5 % mod gulvmidte. Præfabrikerede gulve skal have et fald på minimum 1,0 % mod gulvmidte.
15. Gulvene skal være udført med ajlefløb.

16. Lysningsarealet til ajlefløb/gylleopsamling må maksimalt udgøre 5 % af det samlede gangareal ved sengebåsene.
17. På produktionsarealer med faste dræned gulve med skraber og ajlefløb skal der foretages automatiske skrabninger af gangarealet mindst hver anden time. Skraberne skal være forsynet med timer.
18. Det skal sikres, at ajlefløbene til enhver tid kan aflede ajlen, så der ikke er pytter på de faste dræned gulve.
19. Skraberens skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.

Lugt

20. Markstakke med dybstrøelse/kompost og foderrester må ikke placeres inden for 100 m af andre beboelser.

Støj

21. Den eksterne støjbelastning fra husdyrbrugets bygningsparcel, herunder fra staldene og gyllebeholderne, må ikke overstige følgende værdier, målt på nærmeste naboejendom med tilhørende udendørs arealer i tilknytning til boligen:

	Kl.	Midlingstiden	dB(A)
Mandag-fredag	07-18	8 timer	55
Lørdag	07-14	7 timer	55
Lørdag	14-18	4 timer	45
Søn- og helligdage	07-18	8 timer	45
Alle dage	18-22	1 timer	45
Alle dage	22-07	0,5 timer	40
Spidsværdis	22-07	-	55

Tabel: Støjgrænser

De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lydniveauer i dB(A).

Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser. I forbindelse med høst og korntørring kan grænseværdien om aftenen og om natten forhøjes med 5 dB(A) i høstperioden, dog i højst 6 uger.

22. Målinger eller beregninger til kontrol af, at vilkår 20 er overholdt, skal udføres når tilsynsmyndigheden finder det påkrævet. Dog kan målingerne kun forlanges 1 gang årligt, såfremt målingerne viser, at støjgrænserne er overholdt.

Støv

Der stilles ingen vilkår.

Fluer og skadedyr

23. Der skal udføres en effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse i overensstemmelse med gældende retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.
24. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes fri for affald, gødning og foderrester.

Til- og frakørsel

Der stilles ingen vilkår.

Lys

25. Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omboende og omgivelserne.

Driftsforstyrrelser og uheld

26. Hvis der opbevares flydende gødning, flydende mineraler, flydende kemikalier eller lignende, skal det opbevares i beholdere, der er egnet, dvs. har en stabil udformning, og er lavet af et tæt og solidt materiale. Det område, hvor beholderne står, skal udformes, så den flydende væske tilbageholdes, hvis der sker uheld med beholderne.
27. Der skal laves en beredskabsplan, der skal være tilgængelig for husdyrbrugets ansatte. Beredskabsplanen skal opdateres løbende, og kunne fremvises på først kommende miljøtilsyn efter etablering af den nye velfærdsstald.
28. Tagnedløbsbrønde og lignende, der ligger inden for 25 m fra gyllebeholderne, møddingspladsen, kalvepladsen eller ensilagesiloerne skal sikres, så der i forbindelse med uheld ikke kan afledes gylle eller pladsvand til drænsystemet.

Kemikalier og pesticider

29. Kemikalier skal opbevares indendørs, hvor underlaget har fast bund og er uden afløb.

Olie og brændstof

30. Påfyldningspistol for olie skal være forsynet med automatisk lukkemekanisme.
31. Brændstoftanke skal stå på fast og tæt bund, så spild kan opsamles, og der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

Egenkontrol og management

32. Alle egenkontroller skal samles i en driftsjournal.
33. Enhver form for driftsstop af skraberne i kostalde skal noteres i logbog med angivelse af varighed.
34. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop af skrabe anlæg, der har en varighed af mere end 7 dage.
35. Logbog, servicefaktura, registrering fra datalogger el. lignende, der dokumenterer, at skraberen er i drift og vedligeholdes, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
36. Der skal føres driftsjournal over følgende aktiviteter:
- Forbrug af el, vand og brændstof

Oplysningerne skal gemmes i minimum 5 år.

Spildevand

- 37. Vask af maskiner, redskaber og transportvogne skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevand til opsamlingsbeholder. Alternativt kan rengøringen foregå på arealer, hvor der er vegetation.
- 38. Ny ensilageplads samt udsprinklingsanlæg til ensilagesaft skal etableres og dimensioneres som angivet i byggeblad 103.09-05 for "udsprinkling af ensilagesaft og restvand". Se bilag 5.

Affald

- 39. Spildolie og andet flydende farligt affald skal opbevares indendørs i beholdere der er egnet, dvs. har en stabil udformning, og er lavet af et tæt og solidt materiale. Beholderne skal stå i en spildbakke, hævet på en rist. Spildbakken skal kunne indeholde volumen af den største beholder, der opbevares i spildbakken.
- 40. Fast farligt affald skal opbevares indendørs på fast og tæt bund.

Energiforbrug

- 41. Der skal foretages en årlig opgørelse af forbruget af el og brændstof.
- 42. Ventilations- og vakuumanlæg skal vedligeholdes så anlæggene altid kører energimæssigt optimalt.
- 43. Der skal skiftes til lavenergibelysning i stalde, foderlade og maskinhus, når de eksisterende lyskilder er udtjente.

Vandforbrug

- 44. Drikkevandssystemet skal vedligeholdes så vandspild minimeres.
- 45. Der skal foretages en årlig opgørelse af husdyrbrugets vandforbrug.

HØRINGER

Idehøring

Ansøgningen blev 26. februar 2026 annonceret i 14 dage på <https://dma.mst.dk/>.

Høring af parter, naboer og andre berørte

Tønder Kommune vurderer, at de personer, som skal høres i sagen, er ansøger og ejere/lejere af bebyggelse, der ligger inden for lugtkonsekvenszonen på 780 meter. De har derfor modtaget et brev om projektet og fået mulighed for at sende bemærkninger ind.

Tønder Kommune har derudover vurderet, om der er naboer, der skal orienteres om sagen. Naboer i husdyrlovens forstand defineres som ejere af ejendomme, der matrikulært grænser op til den ejendom, hvorpå anlægget er beliggende. Naboer skal orienteres, med mindre kommunen skønner, at det, der er søgt om, har underordnet betydning for naboen. Det er kommunens opfattelse, at såfremt der på de tilstødende matrikler ikke er bebyggelse på både husdyrbrugets og naboens matrikel, så har det ansøgte som udgangspunkt underordnet betydning. Ud fra den betragtning er der ikke foretaget orientering af naboer.

Nabo- og partshøringen har ikke givet anledning til bemærkninger.

KLAGEVEJLEDNING

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. som privatperson og 1.800 kr. som virksomhed eller organisation. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være modtaget **senest mandag den 10. august 2026**.

Du kan vælge at få denne afgørelse prøvet ved domstolen. Retssagen skal være anlagt inden 6 måneder fra den dag, afgørelsen er meddelt.

Hvis afgørelsen påklages, kan klagemyndigheden beslutte at ændre vilkårene i tilladelsen eller helt at ophæve tilladelsen. Hvis tilladelsen udnyttes inden klagefristens udløb – og inden en eventuel klage er afgjort af klagemyndigheden – sker udnyttelsen på virksomhedens ansvar.

BILAG

Bilag 1: Skema fra husdyrgodkendelse.dk nr. 252763, vers. 3.

Bilag 2: Miljøkonsekvensrapport

Bilag 3: Scenarieberegning for etape 1, skema nr. 256028 (eftersendes ved henvendelse til kommunen).

Bilag 4: Ledningsplan

Bilag 5: Byggeblad nr. 103.09-05 om udsprinkling af ensilagesaft og restvand.

Husdyrgodkendelse.dk

Ansøgningsskema (252763)

Dette er en ansøgning om godkendelse af et husdyrbrug efter husdyrbruglovens § 16 a.

Versionsnummer:
3

Indsendelsesdato:
18-11-2025

Genereringsdato:
01-06-2026

Husdyrbruget

Husdyrbrugets CVR-nummer	45285693
Husdyrbrugets navn	Rotvig Landbrug, Høgslundvej 3
Beliggenhedsadresse	Høgslundvej 3
Postnummer	6270
By	Tønder

Ansøger

Ansøger navn	Thomas Andersen
Ansøger adresse	Høgslundvej 3
Ansøger postnummer	6270
Ansøger by	Tønder
Ansøger telefon	52371398
Ansøger email	rotviglandbrug@hotmail.com

Konsulent

Konsulent Cvr	21111511
Konsulent virksomhedsnavn	Spiras
Konsulent navn	Ulla Refshammer Pallesen
Konsulent adresse	Niels Bohrs Vej 2
Konsulent postnummer	6000
Konsulent by	Kolding
Konsulent telefon	61558262
Konsulent email	upa@spiras.dk

Ejendom

Ejendomsnummer	100004878
CHR numre	63645

Kort beskrivelse:
Ansøgning om udvidelse på Høgslundvej 3, 6270 Tønder.

Ansøgning (252763) | Gennemse & indsend ?

Her er alle indtastninger og beregningsresultater samlet på en side, der kan udskrives som en samlet PDF.

Dette er en ansøgning om godkendelse af et husdyrbrug efter husdyrbruglovens § 16 a.

Typen af IE-husdyrbrug:
Ikke IE-brug

Lugtberegningen er erstattet af en konkret OML-beregning:
Ikke angivet

Omfatter flere husdyrbrug (§16c):
Nej

Kort beskrivelse:
Ansøgning om udvidelse på Høgslundvej 3, 6270 Tønder.

Versionsnummer:
3

1. Basisoplysninger

Husdyrbruget

Bedrift Cvr	45285693
Husdyrbrugets navn	Rotvig Landbrug, Høgslundvej 3
Beliggenhedsadresse	Høgslundvej 3
Postnummer	6270
By	Tønder

Ansøger

Ansøgersnavn	Thomas Andersen
Ansøgeradresse	Høgslundvej 3
Ansøgerpostnummer	6270
Ansøgerby	Tønder
Ansørgertelefon	52371398
Ansøger-email	rotviglandbrug@hotmail.com

Konsulent

Konsulent Cvr	21111511
Konsulent virksomhedsnavn	Spiras
Konsulentnavn	Ulla Refshammer Pallesen
Konsulentadresse	Niels Bohrs Vej 2
Konsulentpostnummer	6000
Konsulentby	Kolding
Konsulenttelefon	61558262
Konsulent-email	upa@spiras.dk

Ejendom

Ejendomsnummer	100004878
CHR numre	63645

Matrikler på ejendomsnummer

Matrikel: 106a - Vennemose, Abild

2. Overblik over stalde og produktioner

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m²)
Ansøgt drift						
A. Kostald	2209	Naturlig ventilation	3 m	(#818295) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	45
				(#818294) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	1122
B. Tidligere lade	1939	Naturlig ventilation	3 m	(#818308) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajle afløb	0	668
				(#818306) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	513
Ny kalveplads	1750	Naturlig ventilation	3 m	(#818569) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	700
Velfærdsstald	4788	Naturlig ventilation	3 m	(#866176) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajle afløb	0	2000
				(#866151) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	1200
Ny kostald	5255	Naturlig ventilation	3 m	(#866178) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajle afløb	0	3000
				(#866177) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	500
Sum						9748
Nudrift						
A. Kostald	2209	Naturlig ventilation	3 m	(#832439) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	206
				(#818619) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	45
				(#818618) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	1122
B. Tidligere lade	1939	Naturlig ventilation	3 m	(#818474) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajle afløb	0	668
				(#818473) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	513
C. Kalvehytter	35	Naturlig ventilation	3 m	(#818472) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	30
D. Gamle stald	545	Naturlig ventilation	3 m	(#818517) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	90
E. Gamle stald	686	Naturlig ventilation	3 m	(#818515) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	286
Sum						2960
8 års drift						

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
A. Kostald	2209	Naturlig ventilation	3 m	(#832438) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	206
				(#818621) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	45
				(#818620) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	1122
B. Tidligere lade	1939	Naturlig ventilation	3 m	(#832440) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	800
D. Gamle stald	545	Naturlig ventilation	3 m	(#818518) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	90
E. Gamle stald	686	Naturlig ventilation	3 m	(#818516) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	286
Sum						2549

2.1 Overblik over flexgrupper

Dyretype og staldsystemer som indgår i flexgruppen	
Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	Alle kvæg; Dybstrøelse
Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse
Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Dybstrøelse
	Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse
	Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb
	Malkekøer, kvier og stude. Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb
	Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb
Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	
Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	
Ammekøer, slagtekalve (over 6 mdr.). Dybstrøelse	
Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	
Heste. Dybstrøelse	
Får og geder. Dybstrøelse	

3. Overblik over husdyrgødning

Opbevaringslagre				
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Areal Dimension (m ²)
Ansøgt drift				
Gyllebeholder fra 1992 på 920 m ³	Flydende			205
Gyllebeholder fra 2004 på 2.000 m ³	Flydende			441
Gyllebeholder fra 2020 på 6.000 m ³	Flydende			1101
Ny møddingsplads	Fast			200
Nudrift				
Gyllebeholder fra 1992 på 920 m ³	Flydende			205
Gyllebeholder fra 2004 på 2.000 m ³	Flydende			441
Møddingsplads	Fast			78
Gyllebeholder fra 2020 på 6.000 m ³	Flydende			1101
8 års drift				
Gyllebeholder fra 1992 på 920 m ³	Flydende			205
Gyllebeholder fra 2004 på 2.000 m ³	Flydende			441
Møddingsplads	Fast			78

Gødningsandele			
Lagernavn	Gødningstype	Øvrige oplysninger	Areal (m ²)
Ansøgt drift			
Ny møddingsplads	Kvæg, heste, får og geder		200
Nudrift			
Møddingsplads	Kvæg, heste, får og geder		0
8 års drift			
Møddingsplads	Kvæg, heste, får og geder		0

4. Ammoniakemission

4.1 Samlet ammoniakemission fra husdyrbruget (stald og lager)

Drifttype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	8830,8	770,8	9601,6
Nudrift	2944,8	698,8	3643,6
8 års-drift	2566,1	258,5	2824,6

4.2 Resultater fra staldafsnit

4.2.1 Ammoniakemission og reducerende tiltag på staldafsnit og produktioner

Navn på staldafsnit: <i>A. Kostald</i>					
Produktion	Produktionsareal (m ²)	Ammoniakemission (kg NH ₃ -N/år)	Reduktion, udegående dyr (kg NH ₃ -N/år)	Effekt, miljøteknologi (kg NH ₃ -N/år)	Faktisk ammoniakemission (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift					
(#818295) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	45	37,8	0,0	0,0	37,8
(#818294) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	1122	1301,5	0,0	0,0	1301,5
Sum	1167	1339,3	0,0	0,0	1339,3
Nudrift					
(#818618) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	1122	1301,5	0,0	0,0	1301,5
(#818619) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	45	37,8	0,0	0,0	37,8
(#832439) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	206	239,0	0,0	0,0	239,0
Sum	1373	1578,3	0,0	0,0	1578,3
8 års-drift					
(#818620) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	1122	1301,5	0,0	0,0	1301,5
(#818621) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	45	37,8	0,0	0,0	37,8
(#832438) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	206	239,0	0,0	0,0	239,0
Sum	1373	1578,3	0,0	0,0	1578,3

Navn på staldafsnit: B. Tidligere lade					
Produktion	Produktionsareal (m ²)	Ammoniakemission (kg NH ₃ -N/år)	Reduktion, udegående dyr (kg NH ₃ -N/år)	Effekt, miljøteknologi (kg NH ₃ -N/år)	Faktisk ammoniakemission (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift					
(#818308) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb	668	594,5	0,0	0,0	594,5
(#818306) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	513	430,9	0,0	0,0	430,9
Sum	1181	1025,4	0,0	0,0	1025,4
Nudrift					
(#818473) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	513	430,9	0,0	0,0	430,9
(#818474) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb	668	594,5	0,0	0,0	594,5
Sum	1181	1025,4	0,0	0,0	1025,4
8 års-drift					
(#832440) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	800	672,0	0,0	0,0	672,0

Navn på staldafsnit: C. Kalvehytter					
Produktion	Produktionsareal (m ²)	Ammoniakemission (kg NH ₃ -N/år)	Reduktion, udegående dyr (kg NH ₃ -N/år)	Effekt, miljøteknologi (kg NH ₃ -N/år)	Faktisk ammoniakemission (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift - Ingen data					
Nudrift					
(#818472) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	30	25,2	0,0	0,0	25,2
8 års-drift - Ingen data					

Navn på staldafsnit: D. Gamle stald					
Produktion	Produktionsareal (m ²)	Ammoniakemission (kg NH ₃ -N/år)	Reduktion, udegående dyr (kg NH ₃ -N/år)	Effekt, miljøteknologi (kg NH ₃ -N/år)	Faktisk ammoniakemission (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift - Ingen data					
Nudrift					
(#818517) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	90	75,6	0,0	0,0	75,6
8 års-drift					
(#818518) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	90	75,6	0,0	0,0	75,6

Navn på staldafsnit: <i>E. Gamle stald</i>					
Produktion	Produktionsareal (m ²)	Ammoniakemission (kg NH ₃ -N/år)	Reduktion, udegående dyr (kg NH ₃ -N/år)	Effekt, miljøteknologi (kg NH ₃ -N/år)	Faktisk ammoniakemission (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift - Ingen data					
Nudrift					
(#818515) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	286	240,2	0,0	0,0	240,2
8 års-drift					
(#818516) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	286	240,2	0,0	0,0	240,2

Navn på staldafsnit: <i>Ny kalveplads</i>					
Produktion	Produktionsareal (m ²)	Ammoniakemission (kg NH ₃ -N/år)	Reduktion, udegående dyr (kg NH ₃ -N/år)	Effekt, miljøteknologi (kg NH ₃ -N/år)	Faktisk ammoniakemission (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift					
(#818569) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	700	588,0	0,0	0,0	588,0
Nudrift - Ingen data					
8 års-drift - Ingen data					

Navn på staldafsnit: <i>Velfærdsstald</i>					
Produktion	Produktionsareal (m ²)	Ammoniakemission (kg NH ₃ -N/år)	Reduktion, udegående dyr (kg NH ₃ -N/år)	Effekt, miljøteknologi (kg NH ₃ -N/år)	Faktisk ammoniakemission (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift					
(#866176) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	2000	1780,0	0,0	0,0	1780,0
(#866151) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	1200	1008,0	0,0	0,0	1008,0
Sum	3200	2788,0	0,0	0,0	2788,0
Nudrift - Ingen data					
8 års-drift - Ingen data					

Navn på staldafsnit: <i>Ny kostald</i>					
Produktion	Produktionsareal (m ²)	Ammoniakemission (kg NH ₃ -N/år)	Reduktion, udegående dyr (kg NH ₃ -N/år)	Effekt, miljøteknologi (kg NH ₃ -N/år)	Faktisk ammoniakemission (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift					
(#866178) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb	3000	2670,0	0,0	0,0	2670,0
(#866177) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	500	420,0	0,0	0,0	420,0
Sum	3500	3090,0	0,0	0,0	3090,0
Nudrift - Ingen data					
8 års-drift - Ingen data					

4.3 Resultater for lagre

4.3.1 Ammoniakemission og effekt af miljøteknologi på lagre med flydende husdyrgødning

Lagre med flydende husdyrgødning				
Lagernavn	Overfladeareal (m ²)	Ammoniakemission (kg NH ₃ -N/år)	Effekt, miljøteknologi (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission for lager (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift				
Gyllebeholder fra 1992 på 920 m ³	205	82,1	0,0	82,1
Gyllebeholder fra 2004 på 2.000 m ³	441	176,4	0,0	176,4
Gyllebeholder fra 2020 på 6.000 m ³	1101	440,3	0,0	440,3
Nudrift				
Gyllebeholder fra 1992 på 920 m ³	205	82,1	0,0	82,1
Gyllebeholder fra 2004 på 2.000 m ³	441	176,4	0,0	176,4
Gyllebeholder fra 2020 på 6.000 m ³	1101	440,3	0,0	440,3
8 års-drift				
Gyllebeholder fra 1992 på 920 m ³	205	82,1	0,0	82,1
Gyllebeholder fra 2004 på 2.000 m ³	441	176,4	0,0	176,4

4.3.2 Andele af gødningstyper i og ammoniakemission fra lagre med fast husdyrgødning

Lagre med fast husdyrgødning					
Lagernavn	Grundareal for lager (m ²)	Gødningstype for andel	Areal af andel af gødningstype (m ²)	Areal af andel udgør af samlet grundareal (%)	Ammoniakemission fra andel (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift					
Ny møddingsplads	200	Kvæg, heste, får og geder	200	100	72,0
Nudrift					
Møddingsplads	78	Kvæg, heste, får og geder	0	0	0,0
8 års-drift					
Møddingsplads	78	Kvæg, heste, får og geder	0	0	0,0

4.3.3 Oversigt over husdyrgødningstyper produceret i ansøgt drift

Gødningstyper produceret fra de valgte dyretype og staldsystemer <i>Gødningstype fra produktion:</i> Ingen fast gødning <i>Gødningstype fra produktion:</i> Kvæg, heste, får og geder
Angivne gødningstyper i indtegnede lagre <i>Gødningstype fra lager:</i> Flydende gødning <i>Gødningstype fra lager:</i> Kvæg, heste, får og geder

5. BAT

Samlet BAT beregning			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	8831	771	9602
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	8831	771	9602
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Samlet ammoniaktab for hele anlægget (alle produktioner) opnåelig ved anvendelse af BAT				
Vejl. sum (kg NH ₃ -N /år)	Ansøgers forslag (kg NH ₃ -N /år)	Ansøgers begrundelse	Kommunens krav (kg NH ₃ -N /år)	Kommunens begrundelse
8831				

Beregninger af progressive BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for produktioner i nye stalde

Ansøgningen indeholder ikke produktioner med dyretype og staldsystemer hvor BAT kravet bestemmes progressivt ud fra arealet.

BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde				
Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald (kg NH ₃ -N /(m ² · år))	BAT krav ved eksisterende stald (kg NH ₃ -N /(m ² · år)) ^c
A. Kostald	Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal) ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,89	1,16
A. Kostald	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84
B. Tidligere lade	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84
B. Tidligere lade	Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,89	0,89
Ny kalveplads	Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84
Velfærdsstald	Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84
Velfærdsstald	Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,89	0,89
Ny kostald	Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84
Ny kostald	Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,89	0,89

^a BAT-kravet for flexgruppen fastsættes ud fra det dyretype og staldsystem med det højeste relative reduktionskrav og det dyretype og staldsystem med den højeste ammoniakemissionsfaktor.

^c BAT krav ved eksisterende stald er tabelværdien for staldtypen. BAT kravet kan være lavere i den aktuelle situation, hvis der fastsat vilkår til eksisterende stald i en tidligere godkendelse.

Ammoniaktab pr. produktion opnåelig ved anvendelse af BAT						
Produktion	BAT krav Areal (kg NH ₃ -N / (m ² · år))		Korrektionsfaktor for udegående	Vejl. sum (kg NH ₃ -N / år)	Ansøgers forslag (kg NH ₃ -N / år)	Kommunens krav (kg NH ₃ -N / år)
(#818294) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	1122	1,16	1	1302		
(#818295) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	45	0,84	1	38		
(#818306) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	513	0,84	1	431		
(#818308) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	668	0,89	1	595		
(#818569) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	700	0,84	1	588		
(#866151) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	1200	0,84	1	1008		
(#866176) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	2000	0,89	1	1780		
(#866177) Flexgruppe: Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	500	0,84	1	420		
(#866178) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	3000	0,89	1	2670		

6. Nabopåvirkning

I et eller flere staldafsnit er angivet en dyretype med mink, heste, får og geder. Vær opmærksom på at mink, heste, får og geder ikke har nogen lugtenheder (LE) i FMK-modellen, derfor angives geneafstanden til nul ved FMK-modellen.

Mink, heste, får og geder indgår heller ikke i beregningen af konsekvenszonen, der er baseret på lugtenheder (LE) fra FMK-modellen.

6.1 Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand	Korrigeret geneafstand	Vægtet gennemsnits- afstand	Genekriterie overholdt
Damhusvej 3 	0	NY	311,2	311,2	757,5	Ja
Damhusvej 5 	0	NY	311,2	311,2	490,1	Ja
Høgslundvej 1 - har landbrugspligt 	0	NY	311,2	248,9	479,5	Ja
Høgslundvej 2 	0	NY	311,2	311,2	660,6	Ja
Vennemosevej 58 	0	NY	311,2	248,9	724,4	Ja
Nørrevej 28 	0	NY	770,9	770,9	2237,8	Ja
Relevant lokalplan i landzone? 	0	NY	770,9	770,9	2517,9	Ja
Abild Ejerlav, Abild 	0	NY	1025,6	1025,6	2105,2	Ja
Fremtidig byzone - Abild Ejerlav, Abild 	0	NY	1025,6	1025,6	2104,2	Ja

Forklaring til samlet resultat af lugtberegning

6.2 Konsekvenszone

Konsekvenszone: 780 m

Rød:
Bemærk at genafstanden til byzone er længere end konsekvenszonen.

6.3 Lugtgeneberegninger - detaljer om staldafsnit

Bebyggelse: Damhusvej 3 Opretter: Ansøger		
Staldafsnit	Afstand(m)	Placering 300-60 grader
Ny kostald	723,4	Nej
Byggefelt til nye kostalde	725,5	Nej
Velfærdsstald	743,9	Nej
B. Tidligere lade	788,7	Nej
C. Kalvehytter	820,5	Nej
A. Kostald	824,0	Nej
Ny kalveplads	826,3	Nej
D. Gamle stald	838,2	Nej
E. Gamle stald	856,7	Nej

Bebyggelse: Damhusvej 5 Opretter: Ansøger		
Staldafsnit	Afstand(m)	Placering 300-60 grader
Ny kostald	454,2	Nej
Byggefelt til nye kostalde	456,5	Nej
Velfærdsstald	475,6	Nej
B. Tidligere lade	523,1	Nej
C. Kalvehytter	555,2	Nej
A. Kostald	557,0	Nej
Ny kalveplads	568,4	Nej
D. Gamle stald	575,5	Nej
E. Gamle stald	596,5	Nej

Bebyggelse: Høgslundvej 1 - har landbrugspligt Opretter: Ansøger		
Staldafsnit	Afstand(m)	Placering 300-60 grader
E. Gamle stald	332,9	Ja
Ny kalveplads	355,7	Ja
D. Gamle stald	361,3	Ja
C. Kalvehytter	393,4	Ja
A. Kostald	406,4	Ja
B. Tidligere lade	423,8	Ja
Velfærdsstald	489,6	Ja
Byggefelt til nye kostalde	520,9	Ja
Ny kostald	538,3	Ja

Bebyggelse: Vennemosevej 58 Opretter: Ansøger		
Staldafsnit	Afstand(m)	Placering 300-60 grader
Ny kalveplads	641,1	Ja
E. Gamle stald	674,3	Ja
D. Gamle stald	688,2	Ja
B. Tidligere lade	696,3	Ja
C. Kalvehytter	707,6	Ja
Velfærdsstald	718,5	Ja
A. Kostald	733,1	Ja
Byggefelt til nye kostalde	733,5	Ja
Ny kostald	753,1	Ja

Bebyggelse: Relevant lokalplan i landzone? Opretter: Ansøger		
Staldafsnit	Afstand(m)	Placering 300-60 grader
E. Gamle stald	2445,7	Nej
A. Kostald	2454,2	Nej
D. Gamle stald	2454,7	Nej
C. Kalvehytter	2463,2	Nej
Ny kalveplads	2481,0	Nej
B. Tidligere lade	2492,9	Nej
Velfærdsstald	2528,6	Nej
Byggefelt til nye kostalde	2544,3	Nej
Ny kostald	2545,2	Nej

Bebyggelse: Høgslundvej 2 Opretter: Ansøger		
Staldafsnit	Afstand(m)	Placering 300-60 grader
E. Gamle stald	563,1	Nej
D. Gamle stald	576,2	Nej
A. Kostald	587,9	Nej
C. Kalvehytter	591,1	Nej
Ny kalveplads	597,3	Nej
B. Tidligere lade	622,8	Nej
Velfærdsstald	670,7	Nej
Byggefelt til nye kostalde	693,4	Nej
Ny kostald	701,0	Nej

Bebyggelse: Nørrevej 28 Opretter: Ansøger		
Staldafsnit	Afstand(m)	Placering 300-60 grader
E. Gamle stald	2116,3	Nej
D. Gamle stald	2137,9	Nej
Ny kalveplads	2145,0	Nej
C. Kalvehytter	2161,1	Nej
A. Kostald	2163,7	Nej
B. Tidligere lade	2193,4	Nej
Velfærdsstald	2249,3	Nej
Byggefelt til nye kostalde	2275,2	Nej
Ny kostald	2285,4	Nej

Bebyggelse: Abild Ejerlav, Abild Opretter: Ansøger		
Staldafsnit	Afstand(m)	Placering 300-60 grader
E. Gamle stald	1984,3	Nej
D. Gamle stald	2005,8	Nej
Ny kalveplads	2013,3	Nej
C. Kalvehytter	2028,7	Nej
A. Kostald	2031,1	Nej
B. Tidligere lade	2061,1	Nej
Velfærdsstald	2116,7	Nej
Byggefelt til nye kostalde	2142,4	Nej
Ny kostald	2152,5	Nej

Bebyggelse: Fremtidig byzone - Abild Ejerlav, Abild Opretter: Ansøger		
Staldafsnit	Afstand(m)	Placering 300-60 grader
E. Gamle stald	1983,3	Nej
D. Gamle stald	2004,7	Nej
Ny kalveplads	2012,3	Nej
C. Kalvehytter	2027,7	Nej
A. Kostald	2030,1	Nej
B. Tidligere lade	2060,1	Nej
Velfærdsstald	2115,7	Nej
Byggefelt til nye kostalde	2141,4	Nej
Ny kostald	2151,5	Nej

6.4 Lugtemission fra produktioner

Ansøgt drift								
Staldafsnit								
A. Kostald	Antal måneder Produktionsld udegående		Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m²)
	818295	0	139,5	585,0*	0	139,5	585,0*	45
	818294	0	3478,2	14586,0*	0	3478,2	14586,0*	1122
B. Tidligere lade	Antal måneder Produktionsld udegående		Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m²)
	818308	0	2070,8	8684,0*	0	2070,8	8684,0*	668
	818306	0	1590,3	6669,0*	0	1590,3	6669,0*	513
Ny kalveplads	Antal måneder Produktionsld udegående		Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m²)
	818569	0	2170,0	9100,0*	0	2170,0	9100,0*	700
Velfærdsstald	Antal måneder Produktionsld udegående		Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m²)
	866176	0	6200,0	26000,0*	0	6200,0	26000,0*	2000
	866151	0	3720,0	15600,0*	0	3720,0	15600,0*	1200
Ny kostald	Antal måneder Produktionsld udegående		Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m²)
	866178	0	9300,0	39000,0*	0	9300,0	39000,0*	3000
	866177	0	1550,0	6500,0*	0	1550,0	6500,0*	500
Sum			30218,8	126724*		30218,8	126724*	

*Lugten kommer fra flexgrupper, hvor den højeste lugt fra hver flexgruppe er valgt.

Nudrift								
Staldafsnit								
A. Kostald	Produktionsid	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m²)
	832439	0	638,6	2678,0*	0	638,6	2678,0*	206
	818619	0	139,5	585,0*	0	139,5	585,0*	45
	818618	0	3478,2	14586,0*	0	3478,2	14586,0*	1122
B. Tidligere lade	Produktionsid	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m²)
	818474	0	2070,8	8684,0*	0	2070,8	8684,0*	668
	818473	0	1590,3	6669,0*	0	1590,3	6669,0*	513
C. Kalvehytter	Produktionsid	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m²)
	818472	0	93,0	390,0	0	93,0	390,0	30
D. Gamle stald	Produktionsid	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m²)
	818517	0	279,0	1170,0	0	279,0	1170,0	90
E. Gamle stald	Produktionsid	Antal måneder udegående	Lugt (LE/s)	Lugt (OU/s)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt (LE/s)	Faktisk lugt (OU/s)	Produktionsareal (m²)
	818515	0	886,6	3718,0	0	886,6	3718,0	286
Sum			9176	38480*		9176	38480*	

*Lugten kommer fra flexgrupper, hvor den højeste lugt fra hver flexgruppe er valgt.

7. Naturområder

7.1 Samlet resultat af ammoniakberegninger

Samlet emission: 9601,6 (kg NH₃-N/år)

Meremission (8 års-drift) 6777,0 (kg NH₃-N/år)

Meremission (nudrift) 5958,0 (kg NH₃-N/år)

7.2 Overblik over naturpunkter

Naturpunkt: Nærmeste habitatområde	
Kategori	Kategori 1
Opretter	Sagsbehandler
Ruhed	Blandet natur med lav bevoksning
Beskrivelse	
Kumulation	Nul ejendomme (0)
Merdeposition (8 års-drift)	0,1 kg N/ha/år
Merdeposition (nudrift)	0,1 kg N/ha/år
Total deposition	0,1 kg N/ha/år

Naturlinjer til punkt: Nærmeste habitatområde			
Naturlinje fra	Ruhed opland	Merdeposition (nudrift)	Merdeposition (8 års-drift)
		(kg N/ha/år)	(kg N/ha/år)
S: A. Kostald	Landbrug	0,0	0,0
S: B. Tidligere lade	Landbrug	0,0	0,0
S: C. Kalvehytter	Landbrug	0,0	0,0
S: D. Gamle stald	Landbrug	0,0	0,0
S: E. Gamle stald	Landbrug	0,0	0,0
S: Ny kalveplads	Landbrug	0,0	0,0
S: Byggefelt til nye kostalde	Landbrug	0,0	0,0
S: Velfærdsstald	Landbrug	0,0	0,0
S: Ny kostald	Landbrug	0,0	0,0
G: Gyllebeholder fra 1992 på 920 m³	Landbrug	0,0	0,0
G: Gyllebeholder fra 2004 på 2.000 m³	Landbrug	0,0	0,0
G: Møddingsplads	Landbrug	0,0	0,0
G: Gyllebeholder fra 2020 på 6.000 m³	Landbrug	0,0	0,0
G: Ny møddingsplads	Landbrug	0,0	0,0

Naturpunkt: Kat. 1	
Kategori	Kategori 1
Opretter	Sagsbehandler
Ruhed	Blandet natur med lav bevoksning
Beskrivelse	
Kumulation	Nul ejendomme (0)
Merdeposition (8 års-drift)	0,1 kg N/ha/år
Merdeposition (nudrift)	0,1 kg N/ha/år
Total deposition	0,1 kg N/ha/år

Naturpunkt: Kat. 2	
Kategori	Kategori 2
Opretter	Sagsbehandler
Ruhed	Blandet natur med lav bevoksning
Beskrivelse	
Kumulation	Nul ejendomme (0)
Merdeposition (8 års-drift)	0,1 kg N/ha/år
Merdeposition (nudrift)	0,1 kg N/ha/år
Total deposition	0,1 kg N/ha/år

Naturlinjer til punkt: Kat. 1				
Naturlinje fra	Ruhed opland	Merdeposition	Merdeposition	T
		(nudrift) (kg N/ha/år)	(8 års-drift) (kg N/ha/år)	
S: A. Kostald	Landbrug	0,0	0,0	0
S: B. Tidligere lade	Landbrug	0,0	0,0	0
S: C. Kalvehytter	Landbrug	0,0	0,0	0
S: D. Gamle stald	Landbrug	0,0	0,0	0
S: E. Gamle stald	Landbrug	0,0	0,0	0
S: Ny kalveplads	Landbrug	0,0	0,0	0
S: Byggefelt til nye kostalde	Landbrug	0,0	0,0	0
S: Velfærdsstald	Landbrug	0,0	0,0	0
S: Ny kostald	Landbrug	0,0	0,0	0
G: Gyllebeholder fra 1992 på 920 m³	Landbrug	0,0	0,0	0
G: Gyllebeholder fra 2004 på 2.000 m³	Landbrug	0,0	0,0	0
G: Møddingsplads	Landbrug	0,0	0,0	0
G: Gyllebeholder fra 2020 på 6.000 m³	Landbrug	0,0	0,0	0
G: Ny møddingsplads	Landbrug	0,0	0,0	0

Naturlinjer til punkt: Kat. 2				
Naturlinje fra	Ruhed opland	Merdeposition	Merdeposition	Totaldeposition (kg N/ha/år)
		(nudrift) (kg N/ha/år)	(8 års-drift) (kg N/ha/år)	
S: A. Kostald	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: B. Tidligere lade	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: C. Kalvehytter	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: D. Gamle stald	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: E. Gamle stald	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: Ny kalveplads	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: Byggefelt til nye kostalde	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: Velfærdsstald	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: Ny kostald	Landbrug	0,0	0,0	0,0
G: Gyllebeholder fra 1992 på 920 m³	Landbrug	0,0	0,0	0,0
G: Gyllebeholder fra 2004 på 2.000 m³	Landbrug	0,0	0,0	0,0
G: Møddingsplads	Landbrug	0,0	0,0	0,0
G: Gyllebeholder fra 2020 på 6.000 m³	Landbrug	0,0	0,0	0,0
G: Ny møddingsplads	Landbrug	0,0	0,0	0,0

Naturpunkt: Sø ved Damhusvej	
Kategori	Kategori 3
Opretter	Ansøger
Ruhed	Vand
Beskrivelse	
Kumulation	Nul ejendomme (0)
Merdeposition (8 års-drift)	5,0 kg N/ha/år
Merdeposition (nudrift)	4,6 kg N/ha/år
Total deposition	6,0 kg N/ha/år

Naturpunkt: Eng - OBS: ikke kategori 3 natur!	
Kategori	Kategori 3
Opretter	Ansøger
Ruhed	Blandet natur med lav bevoksning
Beskrivelse	
Kumulation	Nul ejendomme (0)
Merdeposition (8 års-drift)	0,2 kg N/ha/år
Merdeposition (nudrift)	0,2 kg N/ha/år
Total deposition	0,4 kg N/ha/år

Naturlinjer til punkt: Sø ved Damhusvej			
Naturlinje fra	Ruhed opland	Merdeposition (nudrift)	Merdeposition (8 års-drift)
		(kg N/ha/år)	(kg N/ha/år)
S: C. Kalvehytter	Landbrug	0,0	0,0
S: D. Gamle stald	Landbrug	0,0	0,0
S: E. Gamle stald	Landbrug	-0,1	0,0
S: Ny kalveplads	Landbrug	0,2	0,2
G: Gyllebeholder fra 1992 på 920 m³	Landbrug	0,0	0,0
G: Gyllebeholder fra 2004 på 2.000 m³	Landbrug	0,0	0,1
S: B. Tidligere lade	Landbrug	0,2	0,5
S: A. Kostald	Landbrug	-0,1	0,5
S: Byggefelt til nye kostalde	Landbrug	0,0	0,0
S: Velfærdsstald	Landbrug	2,0	2,0
S: Ny kostald	Landbrug	2,7	2,7
G: Møddingsplads	Landbrug	0,0	0,0
G: Gyllebeholder fra 2020 på 6.000 m³	Landbrug	0,2	0,2
G: Ny møddingsplads	Landbrug	0,0	0,0

Naturlinjer til punkt: Eng - OBS: ikke kategori 3 natur!			
Naturlinje fra	Ruhed opland	Merdeposition (nudrift)	Merdeposition (8 års-drift)
		(kg N/ha/år)	(kg N/ha/år)
G: Gyllebeholder fra 1992 på 920 m³	Landbrug	0,0	0,0
G: Gyllebeholder fra 2004 på 2.000 m³	Landbrug	0,0	0,0
S: D. Gamle stald	Landbrug	0,0	0,0
S: E. Gamle stald	Landbrug	0,0	0,0
S: C. Kalvehytter	Landbrug	0,0	0,0
G: Møddingsplads	Landbrug	0,0	0,0
S: B. Tidligere lade	Landbrug	0,0	0,0
S: A. Kostald	Landbrug	0,0	0,1
S: Byggefelt til nye kostalde	Landbrug	0,0	0,0
S: Velfærdsstald	Landbrug	0,1	0,1
S: Ny kostald	Landbrug	0,1	0,1
S: Ny kalveplads	Landbrug	0,0	0,0
G: Gyllebeholder fra 2020 på 6.000 m³	Landbrug	0,0	0,0
G: Ny møddingsplads	Landbrug	0,0	0,0

Naturpunkt: Kategori 1 NØ (sø), kumulation med 1?	
Kategori	Kategori 1
Opretter	Ansøger
Ruhed	Vand
Beskrivelse	
Kumulation	En ejendom (1)
Merdeposition (8 års-drift)	0,1 kg N/ha/år
Merdeposition (nudrift)	0,0 kg N/ha/år
Total deposition	0,1 kg N/ha/år

Naturpunkt: Kategori 3 skov	
Kategori	Kategori 3
Opretter	Ansøger
Ruhed	Blandet natur med lav bevoksning
Beskrivelse	
Kumulation	Nul ejendomme (0)
Merdeposition (8 års-drift)	0,1 kg N/ha/år
Merdeposition (nudrift)	0,1 kg N/ha/år
Total deposition	0,2 kg N/ha/år

Naturlinjer til punkt: Kategori 1 NØ (sø), kumulation med 1?				
Naturlinje fra	Ruhed opland	Merdeposition (nudrift) (kg N/ha/år)	Merdeposition (8 års-drift) (kg N/ha/år)	T (kg N/ha/år)
G: Gyllebeholder fra 1992 på 920 m³	Landbrug	0,0	0,0	0,0
G: Gyllebeholder fra 2004 på 2.000 m³	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: D. Gamle stald	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: E. Gamle stald	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: C. Kalvehytter	Landbrug	0,0	0,0	0,0
G: Møddingsplads	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: B. Tidligere lade	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: A. Kostald	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: Byggefelt til nye kostalde	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: Velfærdsstald	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: Ny kostald	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: Ny kalveplads	Landbrug	0,0	0,0	0,0
G: Gyllebeholder fra 2020 på 6.000 m³	Landbrug	0,0	0,0	0,0
G: Ny møddingsplads	Landbrug	0,0	0,0	0,0

Naturlinjer til punkt: Kategori 3 skov				
		Merdeposition	Merdeposition	
Naturlinje fra	Ruhed opland	(nudrift) (kg N/ha/år)	(8 års-drift) (kg N/ha/år)	T
G: Gyllebeholder fra 1992 på 920 m³	Landbrug	0,0	0,0	0
G: Gyllebeholder fra 2004 på 2.000 m³	Landbrug	0,0	0,0	0
S: D. Gamle stald	Landbrug	0,0	0,0	0
S: E. Gamle stald	Landbrug	0,0	0,0	0
S: C. Kalvehytter	Landbrug	0,0	0,0	0
G: Møddingsplads	Landbrug	0,0	0,0	0
S: B. Tidligere lade	Landbrug	0,0	0,0	0
S: A. Kostald	Landbrug	0,0	0,0	0
S: Byggefelt til nye kostalde	Landbrug	0,0	0,0	0
S: Velfærdsstald	Landbrug	0,0	0,0	0
S: Ny kostald	Landbrug	0,1	0,1	0
S: Ny kalveplads	Landbrug	0,0	0,0	0
G: Gyllebeholder fra 2020 på 6.000 m³	Landbrug	0,0	0,0	0
G: Ny møddingsplads	Landbrug	0,0	0,0	0

Naturpunkt: Kategori 2 mose NV jf. kommunens interne kort	
Kategori	Kategori 2
Opretter	Ansøger
Ruhed	Skov
Beskrivelse	
Kumulation	Nul ejendomme (0)
Merdeposition (8 års-drift)	0,1 kg N/ha/år
Merdeposition (nudrift)	0,1 kg N/ha/år
Total deposition	0,1 kg N/ha/år

Naturpunkt: Mose V	
Kategori	Kategori 3
Opretter	Ansøger
Ruhed	Skov
Beskrivelse	
Kumulation	Nul ejendomme (0)
Merdeposition (8 års-drift)	0,1 kg N/ha/år
Merdeposition (nudrift)	0,1 kg N/ha/år
Total deposition	0,1 kg N/ha/år

Naturlinjer til punkt: Kategori 2 mose NV jf. kommunens interne kort				
Naturlinje fra	Ruhed opland	Merdeposition	Merdeposition	Totaldeposition (kg N/ha/år)
		(nudrift) (kg N/ha/år)	(8 års-drift) (kg N/ha/år)	
G: Møddingsplads	Landbrug	0,0	0,0	0,0
G: Gyllebeholder fra 1992 på 920 m³	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: D. Gamle stald	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: E. Gamle stald	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: C. Kalvehytter	Landbrug	0,0	0,0	0,0
G: Gyllebeholder fra 2004 på 2.000 m³	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: B. Tidligere lade	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: A. Kostald	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: Byggefelt til nye kostalde	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: Velfærdsstald	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: Ny kostald	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: Ny kalveplads	Landbrug	0,0	0,0	0,0
G: Gyllebeholder fra 2020 på 6.000 m³	Landbrug	0,0	0,0	0,0
G: Ny møddingsplads	Landbrug	0,0	0,0	0,0

Naturlinjer til punkt: Mose V				
		Merdeposition	Merdeposition	
	Ruhed	(nudrift)	(8 års-drift)	Totaldeposition
Naturlinje fra	opland	(kg N/ha/år)	(kg N/ha/år)	(kg N/ha/år)
G: Gyllebeholder fra 1992 på 920 m³	Landbrug	0,0	0,0	0,0
G: Gyllebeholder fra 2004 på 2.000 m³	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: D. Gamle stald	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: E. Gamle stald	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: C. Kalvehytter	Landbrug	0,0	0,0	0,0
G: Møddingsplads	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: B. Tidligere lade	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: A. Kostald	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: Byggefelt til nye kostalde	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: Velfærdsstald	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: Ny kostald	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: Ny kalveplads	Landbrug	0,0	0,0	0,0
G: Gyllebeholder fra 2020 på 6.000 m³	Landbrug	0,0	0,0	0,0
G: Ny møddingsplads	Landbrug	0,0	0,0	0,0

Naturpunkt: Kategori 2 mose N jf. kommunens interne kort	
Kategori	Kategori 2
Opretter	Ansøger
Ruhed	Skov
Beskrivelse	
Kumulation	Nul ejendomme (0)
Merdeposition (8 års-drift)	0,1 kg N/ha/år
Merdeposition (nudrift)	0,1 kg N/ha/år
Total deposition	0,1 kg N/ha/år

Naturpunkt: Mose SØ	
Kategori	Kategori 3
Opretter	Ansøger
Ruhed	Skov
Beskrivelse	
Kumulation	Nul ejendomme (0)
Merdeposition (8 års-drift)	0,2 kg N/ha/år
Merdeposition (nudrift)	0,2 kg N/ha/år
Total deposition	0,4 kg N/ha/år

Naturlinjer til punkt: Kategori 2 mose N jf. kommunens interne kort				
Naturlinje fra	Ruhed opland	Merdeposition	Merdeposition	Totaldeposition (kg N/ha/år)
		(nudrift) (kg N/ha/år)	(8 års-drift) (kg N/ha/år)	
S: C. Kalvehytter	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: D. Gamle stald	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: E. Gamle stald	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: Ny kalveplads	Landbrug	0,0	0,0	0,0
G: Gyllebeholder fra 1992 på 920 m³	Landbrug	0,0	0,0	0,0
G: Gyllebeholder fra 2004 på 2.000 m³	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: B. Tidligere lade	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: A. Kostald	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: Byggefelt til nye kostalde	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: Velfærdsstald	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: Ny kostald	Landbrug	0,0	0,0	0,0
G: Møddingsplads	Landbrug	0,0	0,0	0,0
G: Gyllebeholder fra 2020 på 6.000 m³	Landbrug	0,0	0,0	0,0
G: Ny møddingsplads	Landbrug	0,0	0,0	0,0

Naturlinjer til punkt: Mose SØ				
		Merdeposition (nudrift)	Merdeposition (8 års-drift)	Totaldeposition
Naturlinje fra	Ruhed opland	(kg N/ha/år)	(kg N/ha/år)	(kg N/ha/år)
G: Gyllebeholder fra 1992 på 920 m³	Landbrug	0,0	0,0	0,0
G: Gyllebeholder fra 2004 på 2.000 m³	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: D. Gamle stald	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: E. Gamle stald	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: C. Kalvehytter	Landbrug	0,0	0,0	0,0
G: Møddingsplads	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: B. Tidligere lade	Landbrug	0,0	0,0	0,1
S: A. Kostald	Landbrug	0,0	0,0	0,1
S: Byggefelt til nye kostalde	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: Velfærdsstald	Landbrug	0,1	0,1	0,1
S: Ny kostald	Landbrug	0,1	0,1	0,1
S: Ny kalveplads	Landbrug	0,0	0,0	0,0
G: Gyllebeholder fra 2020 på 6.000 m³	Landbrug	0,0	0,0	0,0
G: Ny møddingsplads	Landbrug	0,0	0,0	0,0

Naturpunkt: SØ SØ	
Kategori	Kategori 3
Opretter	Ansøger
Ruhed	Vand
Beskrivelse	
Kumulation	Nul ejendomme (0)
Merdeposition (8 års-drift)	1,8 kg N/ha/år
Merdeposition (nudrift)	1,1 kg N/ha/år
Total deposition	3,0 kg N/ha/år

Naturpunkt: SØ S	
Kategori	Kategori 3
Opretter	Ansøger
Ruhed	Vand
Beskrivelse	
Kumulation	Nul ejendomme (0)
Merdeposition (8 års-drift)	1,0 kg N/ha/år
Merdeposition (nudrift)	0,8 kg N/ha/år
Total deposition	1,6 kg N/ha/år

Naturlinjer til punkt: SØ SØ			
Naturlinje fra	Ruhed opland	Merdeposition	Merdeposition
		(nudrift) (kg N/ha/år)	(8 års-drift) (kg N/ha/år)
			Totaldeposition (kg N/ha/år)
G: Gyllebeholder fra 1992 på 920 m³	Landbrug	0,0	0,1
G: Gyllebeholder fra 2004 på 2.000 m³	Landbrug	0,0	0,2
S: D. Gamle stald	Landbrug	0,0	0,0
S: E. Gamle stald	Landbrug	-0,1	0,0
S: C. Kalvehytter	Landbrug	0,0	0,0
G: Møddingsplads	Landbrug	0,0	0,0
S: B. Tidligere lade	Landbrug	0,1	0,2
S: A. Kostald	Landbrug	-0,1	0,5
S: Byggefelt til nye kostalde	Landbrug	0,0	0,0
S: Velfærdsstald	Landbrug	0,4	0,4
S: Ny kostald	Landbrug	0,3	0,3
S: Ny kalveplads	Landbrug	0,4	0,4
G: Gyllebeholder fra 2020 på 6.000 m³	Landbrug	0,7	0,7
G: Ny møddingsplads	Landbrug	0,2	0,2

Naturlinjer til punkt: SØ S			
Naturlinje fra	Ruhed opland	Merdeposition	Merdeposition
		(nudrift) (kg N/ha/år)	(8 års-drift) (kg N/ha/år)
			Totaldeposition (kg N/ha/år)
G: Gyllebeholder fra 1992 på 920 m³	Landbrug	0,0	0,0
G: Gyllebeholder fra 2004 på 2.000 m³	Landbrug	0,0	0,1
S: D. Gamle stald	Landbrug	0,0	0,0
S: E. Gamle stald	Landbrug	-0,1	0,0
S: C. Kalvehytter	Landbrug	0,0	0,0
G: Møddingsplads	Landbrug	0,0	0,0
S: B. Tidligere lade	Landbrug	0,1	0,2
S: A. Kostald	Landbrug	0,0	0,2
S: Byggefelt til nye kostalde	Landbrug	0,0	0,0
S: Velfærdsstald	Landbrug	0,3	0,3
S: Ny kostald	Landbrug	0,2	0,2
S: Ny kalveplads	Landbrug	0,4	0,4
G: Gyllebeholder fra 2020 på 6.000 m³	Landbrug	0,2	0,2
G: Ny møddingsplads	Landbrug	0,0	0,0

Naturpunkt: Kategori 2 overdrev SV	
Kategori	Kategori 2
Opretter	Ansøger
Ruhed	Blandet natur med middel bevoksning
Beskrivelse	
Kumulation	Nul ejendomme (0)
Merdeposition (8 års-drift)	0,0 kg N/ha/år
Merdeposition (nudrift)	0,0 kg N/ha/år
Total deposition	0,0 kg N/ha/år

Naturpunkt: Kategori 1 NØ	
Kategori	Kategori 1
Opretter	Ansøger
Ruhed	Skov
Beskrivelse	
Kumulation	Nul ejendomme (0)
Merdeposition (8 års-drift)	0,1 kg N/ha/år
Merdeposition (nudrift)	0,1 kg N/ha/år
Total deposition	0,2 kg N/ha/år

Naturlinjer til punkt: Kategori 2 overdrev SV				
Naturlinje fra	Ruhed opland	Merdeposition (nudrift)	Merdeposition (8 års-drift)	Totaldeposition
		(kg N/ha/år)	(kg N/ha/år)	(kg N/ha/år)
G: Gyllebeholder fra 1992 på 920 m³	Landbrug	0,0	0,0	0,0
G: Gyllebeholder fra 2004 på 2.000 m³	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: D. Gamle stald	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: E. Gamle stald	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: C. Kalvehytter	Landbrug	0,0	0,0	0,0
G: Møddingsplads	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: B. Tidligere lade	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: A. Kostald	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: Byggefelt til nye kostalde	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: Velfærdsstald	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: Ny kostald	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: Ny kalveplads	Landbrug	0,0	0,0	0,0
G: Gyllebeholder fra 2020 på 6.000 m³	Landbrug	0,0	0,0	0,0
G: Ny møddingsplads	Landbrug	0,0	0,0	0,0

Naturlinjer til punkt: Kategori 1 NØ				
Naturlinje fra	Ruhed opland	Merdeposition (nudrift)	Merdeposition (8 års-drift)	Totaldeposition
		(kg N/ha/år)	(kg N/ha/år)	(kg N/ha/år)
G: Gyllebeholder fra 1992 på 920 m³	Landbrug	0,0	0,0	0,0
G: Gyllebeholder fra 2004 på 2.000 m³	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: D. Gamle stald	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: E. Gamle stald	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: C. Kalvehytter	Landbrug	0,0	0,0	0,0
G: Møddingsplads	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: B. Tidligere lade	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: A. Kostald	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: Byggefelt til nye kostalde	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: Velfærdsstald	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: Ny kostald	Landbrug	0,1	0,1	0,1
S: Ny kalveplads	Landbrug	0,0	0,0	0,0
G: Gyllebeholder fra 2020 på 6.000 m³	Landbrug	0,0	0,0	0,0
G: Ny møddingsplads	Landbrug	0,0	0,0	0,0

Naturpunkt: Kategori 1 N	
Kategori	Kategori 1
Opretter	Ansøger
Ruhed	Skov
Beskrivelse	
Kumulation	Nul ejendomme (0)
Merdeposition (8 års-drift)	0,1 kg N/ha/år
Merdeposition (nudrift)	0,1 kg N/ha/år
Total deposition	0,1 kg N/ha/år

Naturlinjer til punkt: Kategori 1 N				
		Merdeposition (nudrift)	Merdeposition (8 års-drift)	Totaldeposition
Naturlinje fra	Ruhed opland	(kg N/ha/år)	(kg N/ha/år)	(kg N/ha/år)
G: Gyllebeholder fra 1992 på 920 m³	Landbrug	0,0	0,0	0,0
G: Gyllebeholder fra 2004 på 2.000 m³	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: D. Gamle stald	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: E. Gamle stald	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: C. Kalvehytter	Landbrug	0,0	0,0	0,0
G: Møddingsplads	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: B. Tidligere lade	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: A. Kostald	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: Byggefelt til nye kostalde	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: Velfærdsstald	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: Ny kostald	Landbrug	0,0	0,0	0,0
S: Ny kalveplads	Landbrug	0,0	0,0	0,0
G: Gyllebeholder fra 2020 på 6.000 m³	Landbrug	0,0	0,0	0,0
G: Ny møddingsplads	Landbrug	0,0	0,0	0,0

8. Afstande

8.1 Afstande angivet

Nærmeste sø (øst) - Vandløb og søer over 100 kvm			
Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]
Driftsbygning	Ny ensilageplads	207	-
Staldbygning	Ny kostald	143	-
Gødningslager	Ny møddingsplads	279	-
Nærmeste sø (syd) - Vandløb og søer over 100 kvm			
Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]
Driftsbygning	Ny foderlade	139	-
Staldbygning	Ny kalveplads	91	-
Gødningslager	Gyllebeholder fra 2004 på 2.000 m³	92	-
Nærmeste naboskel - Naboskel			
Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]
Driftsbygning	Ny ensilageplads	60	-
Staldbygning	Velfærdsstald	52	-
Gødningslager	Ny møddingsplads	118	-
Nærmeste levnedsmiddelvirksomhed? - Levnedsmiddelvirksomhed			
Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]
Driftsbygning	Ny ensilageplads	2971	-
Staldbygning	Ny kalveplads	2872	-
Gødningslager	Gyllebeholder fra 2004 på 2.000 m³	2918	-
Nærmeste nabobeboelse - Nabobeboelse			
Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]
Driftsbygning	Ny ensilageplads	428	-
Staldbygning	Ny kalveplads	325	-
Gødningslager	Gyllebeholder fra 2004 på 2.000 m³	368	-
Nærmeste aktive boring jf. Jupiterdatabasen - Vandforsyningsanlæg (ikke almen)			
Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]
Driftsbygning	Ny foderlade	570	-
Staldbygning	Ny kalveplads	641	-
Gødningslager	Ny møddingsplads	574	-
Nærmeste aktive vandværksboring jf. Jupiterdatabasen - Vandforsyningsanlæg (almen)			
Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]

Driftsbygning	Ny foderlade	1727	-
Staldbygning	Ny kalveplads	1679	-
Gødningslager	Gyllebeholder fra 2004 på 2.000 m³	1687	-

Nærmeste vej (offentlig eller privat fællesvej) - Offentlig vej og privat fællesvej			
Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]
Driftsbygning	Ny ensilageplads	155	-
Staldbygning	Ny kostald	20	-
Gødningslager	Gyllebeholder fra 1992 på 920 m³	207	-

Stuehus - Beboelse på samme ejendom			
Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]
Driftsbygning	Ny ensilageplads	111	-
Staldbygning	Ny kalveplads	32	-
Gødningslager	Gyllebeholder fra 2004 på 2.000 m³	74	-

8.1.1 Yderligere informationer og specielle forhold

Kommentar til afstandsangivelser	Se miljøkonsekvensrapport
----------------------------------	---------------------------

8.2 Afstande til naturområder og nabobebyggelser

Kategori 1 N - Naturområde (kategori 1)		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Ny ensilageplads	2185
Staldbygning	Ny kostald	2059
Gødningslager	Gyllebeholder fra 1992 på 920 m³	2272

Kategori 1 NØ - Naturområde (kategori 1)		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Ny ensilageplads	2663
Staldbygning	Ny kostald	2567
Gødningslager	Ny møddingsplads	2750

Kategori 2 overdrev SV - Naturområde (kategori 2)		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Ny ensilageplads	4432
Staldbygning	Ny kalveplads	4329
Gødningslager	Gyllebeholder fra 2004 på 2.000 m³	4371

Sø S - Naturområde (kategori 3)		
Type	Navn	Afstand [m]

Driftsbygning	Ny foderlade	139
Staldbygning	Ny kalveplads	91
Gødningslager	Gyllebeholder fra 2004 på 2.000 m³	92

Sø SØ - Naturområde (kategori 3)		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Ny foderlade	96
Staldbygning	Ny kalveplads	175
Gødningslager	Ny møddingsplads	97

Mose SØ - Naturområde (kategori 3)		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Ny foderlade	916
Staldbygning	Ny kalveplads	986
Gødningslager	Ny møddingsplads	920

Kategori 2 mose N jf. kommunens interne kort - Naturområde (kategori 2)		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Ny ensilageplads	1834
Staldbygning	Ny kostald	1684
Gødningslager	Gyllebeholder fra 1992 på 920 m³	1895

Mose V - Naturområde (kategori 3)		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Ny ensilageplads	2478
Staldbygning	A. Kostald	2367
Gødningslager	Gyllebeholder fra 2004 på 2.000 m³	2436

Kategori 2 mose NV jf. kommunens interne kort - Naturområde (kategori 2)		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Ny ensilageplads	2838
Staldbygning	Ny kostald	2698
Gødningslager	Gyllebeholder fra 1992 på 920 m³	2846

Kategori 3 skov - Naturområde (kategori 3)		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Ny ensilageplads	2204
Staldbygning	Ny kostald	2132
Gødningslager	Ny møddingsplads	2254

Kategori 1 NØ (sø), kumulation med 1? - Naturområde (kategori 1)		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Ny ensilageplads	2294
Staldbygning	Ny kostald	2199
Gødningslager	Ny møddingsplads	2379

Eng - OBS: ikke kategori 3 natur! - Naturområde (kategori 3)		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Ny foderlade	1073
Staldbygning	Ny kostald	1104
Gødningslager	Ny møddingsplads	1094

Sø ved Damhusvej - Naturområde (kategori 3)		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Ny ensilageplads	207
Staldbygning	Ny kostald	143
Gødningslager	Ny møddingsplads	279

Kat. 2 - Naturområde (kategori 2)		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Ny ensilageplads	2074
Staldbygning	Ny kostald	1973
Gødningslager	Gyllebeholder fra 2020 på 6.000 m³	2169

Kat. 1 - Naturområde (kategori 1)		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Ny ensilageplads	2141
Staldbygning	Ny kostald	2021
Gødningslager	Gyllebeholder fra 1992 på 920 m³	2232

Nærmeste habitatområde - Naturområde (kategori 1)		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Ny ensilageplads	2058
Staldbygning	Ny kostald	1961
Gødningslager	Ny møddingsplads	2147

Damhusvej 5 - Nabo (Enkelt bolig)		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Ny ensilageplads	433
Staldbygning	Ny kostald	381

Type	Navn	Afstand [m]
Gødningslager	Ny møddingsplads	476

Høgslundvej 1 - har landbrugspligt - Nabo (Enkelt bolig)		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Ny ensilageplads	428
Staldbygning	Ny kalveplads	325
Gødningslager	Gyllebeholder fra 2004 på 2.000 m³	368

Vennemosevej 58 - Nabo (Enkelt bolig)		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Ny foderlade	554
Staldbygning	Ny kalveplads	615
Gødningslager	Ny møddingsplads	554

Abild Ejerlav, Abild - Nabo (Byzone)		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Ny ensilageplads	2085
Staldbygning	Ny kalveplads	1984
Gødningslager	Gyllebeholder fra 2004 på 2.000 m³	2030

Fremtidig byzone - Abild Ejerlav, Abild - Nabo (Byzone)		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Ny ensilageplads	2084
Staldbygning	Ny kalveplads	1983
Gødningslager	Gyllebeholder fra 2004 på 2.000 m³	2029

Relevant lokalplan i landzone? - Nabo (Samlet bebyggelse)		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Ny ensilageplads	2542
Staldbygning	A. Kostald	2427
Gødningslager	Gyllebeholder fra 2004 på 2.000 m³	2505

Høgslundvej 2 - Nabo (Enkelt bolig)		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Ny ensilageplads	663
Staldbygning	A. Kostald	555
Gødningslager	Gyllebeholder fra 2004 på 2.000 m³	620

Damhusvej 3 - Nabo (Enkelt bolig)		
Type	Navn	Afstand [m]

Driftsbygning	Ny ensilageplads	698
Staldbygning	Ny kostald	650
Gødningslager	Ny møddingsplads	728

Nørrevej 28 - Nabo (Samlet bebyggelse)		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Ny ensilageplads	2217
Staldbygning	Ny kalveplads	2116
Gødningslager	Gyllebeholder fra 2004 på 2.000 m³	2162

8.3 Forureningsmæssigt forbundet

I et eller flere staldafsnit er angivet en dyretype med mink, heste, får og geder. Vær opmærksom på at mink, heste, får og geder ikke har nogen lugtenheder (LE) i FMK-modellen, derfor angives geneafstanden til nul ved FMK-modellen.

50 pct. af den ukorrigerede geneafstand for lugt til enkelt bolig er beregnet til 156 m (model: NY).
Et husdyrbrug er forureningsmæssigt forbundet med et andet husdyrbrug, hvis afstanden mellem husdyrbrugene er mere end 100 m, og afstanden mellem husdyrbrugene er lig med eller kortere end 50 pct. af den ukorrigerede geneafstand for lugt til enkelt bolig. Minimumsafstanden for forureningsmæssigt forbundet er derfor 156 m.

Nærmeste andet husdyrbrug i bedriften - Andet husdyrbrug					
Type	Navn	Afstand [m]	Minimumsafstand [m]	Forureningsmæssigt forbundet	Undtaget af beregning
Staldbygning	Byggefelt til nye kostalde	1237	156	Nej	

8.3.1 Yderligere informationer om forureningsmæssigt forbundet

Kommentar til forureningsmæssigt forbundet	Se miljøkonsekvensrapport
--	---------------------------

9. Supplerende oplysninger

Typen af IE-brug:
Ikke IE-brug

Oplysninger om IE-bruget:
Husdyrbruget er ikke et IE-husdyrbrug.

Generelle oplysningskrav:
Se miljøkonsekvensrapport

Oplysninger om ventilationsforhold:
Se miljøkonsekvensrapport

Samlet opbevaringskapacitet:
0,00

9.1 Miljøkonsekvensrapport

Beskrivelse af det ansøgte:
Se miljøkonsekvensrapport

Ansøgtes forventede virkning på miljøet:
Se miljøkonsekvensrapport

Foranstaltninger for at begrænse det ansøgtes virkning på miljøet:
Se miljøkonsekvensrapport

Alternative løsninger:
Se miljøkonsekvensrapport

Ikke teknisk resume:
Se miljøkonsekvensrapport

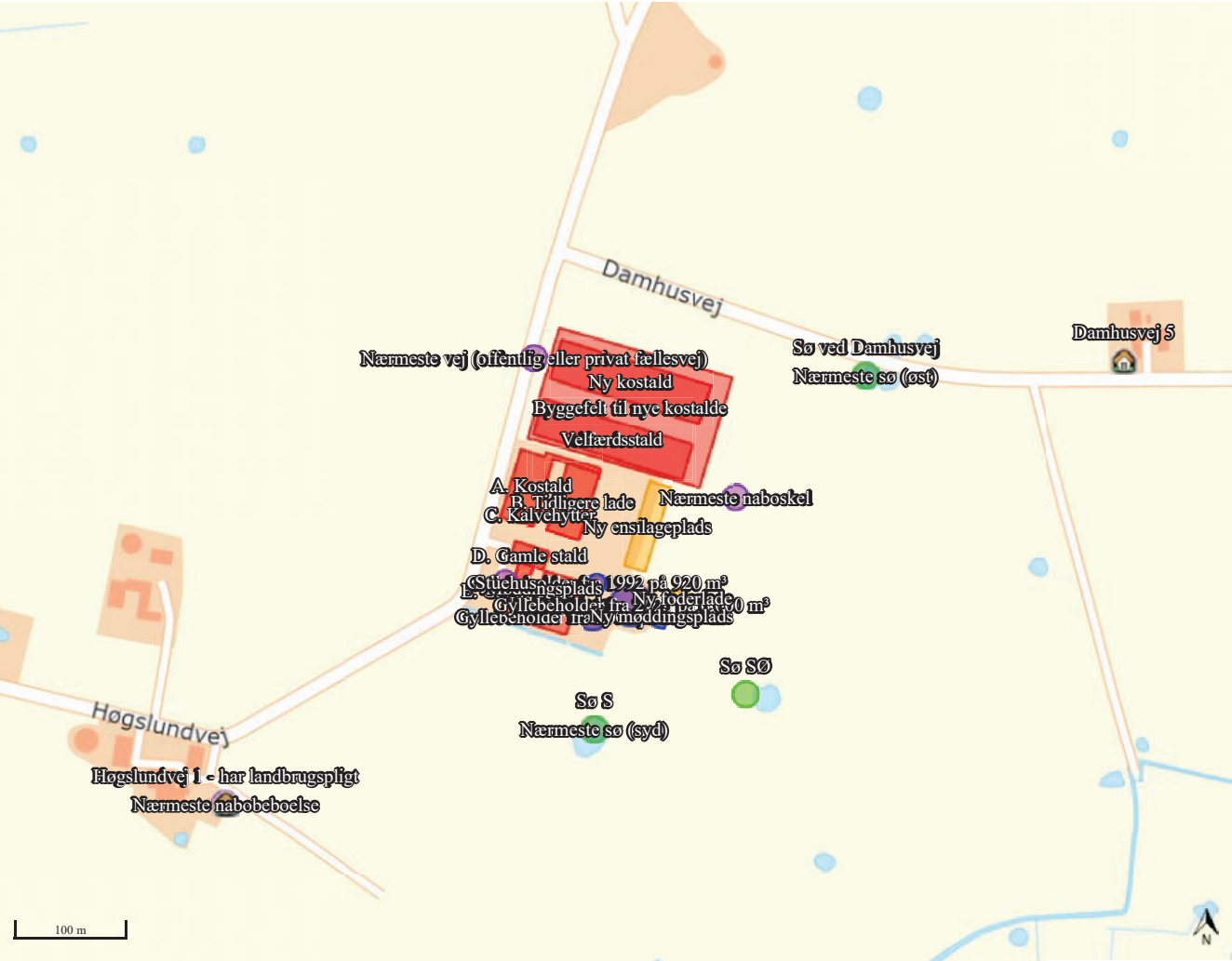
Ansvarlig:
Ulla Pallesen

9.2 Bilag

Bilag		
Filnavn	Fil størrelse (KB)	Beskrivelse
2026.06.01 § 16 a miljøkonsekvensrapport Høgslundvej 3.docx	24000,913	2026.06.01 § 16 a miljøkonsekvensrapport Høgslundvej 3

10. Kortudrag

Staldafsnit og opbevaringslagre (automatisk)

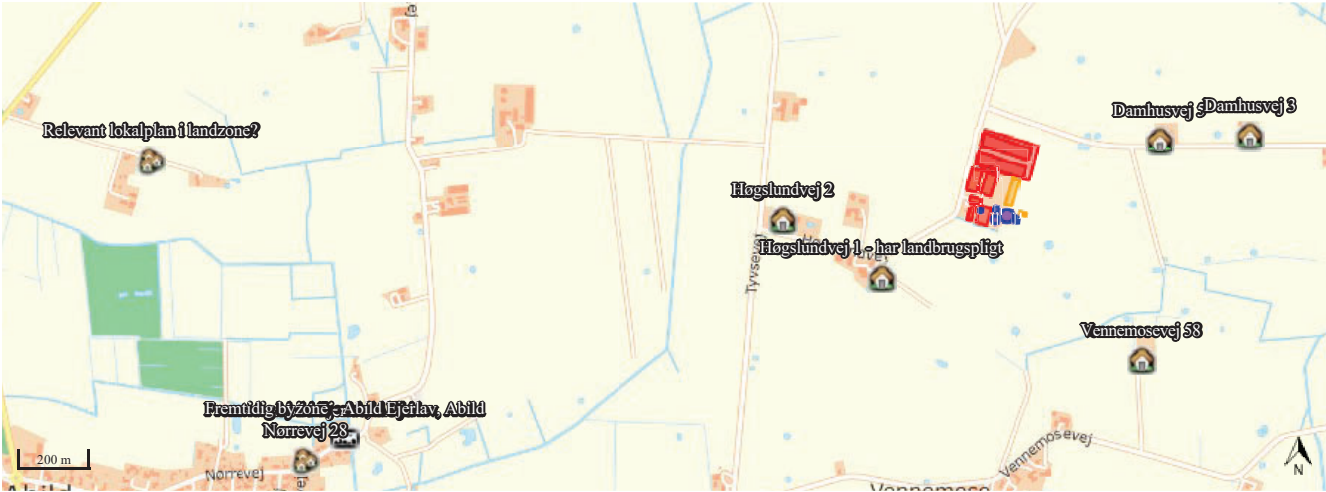
Kortkreditering: (CC BY) Klimadatastyrelsen (link: <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.da>).

Husdyrbruget på Høgslundvej 3

Kortkreditering: @geodanmark (link: <https://www.geodanmark.dk/home/vejledninger/vilkaar-for-data-anvendelse/>).

Naboer mv.

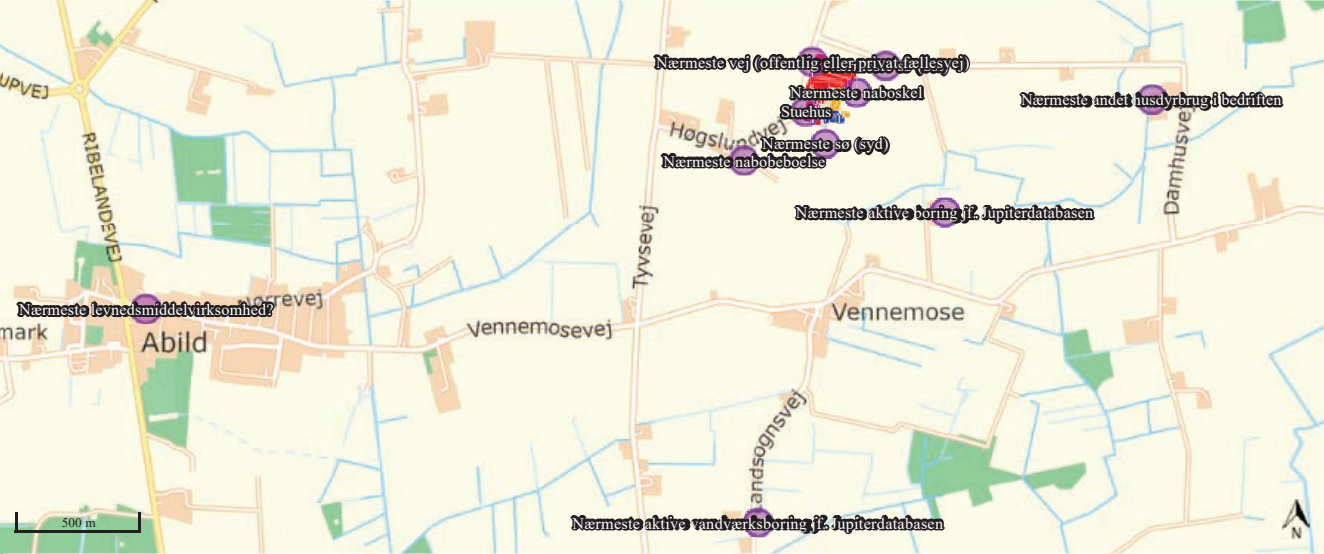
Kortkreditering: (CC BY) Klimadatastyrelsen (link: <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.da>).

Ammoniakdepositionspunkter

Kortkreditering: @geodanmark (link: <https://www.geodanmark.dk/home/vejledninger/vilkaar-for-data-anvendelse/>).

Afstandsmarkører

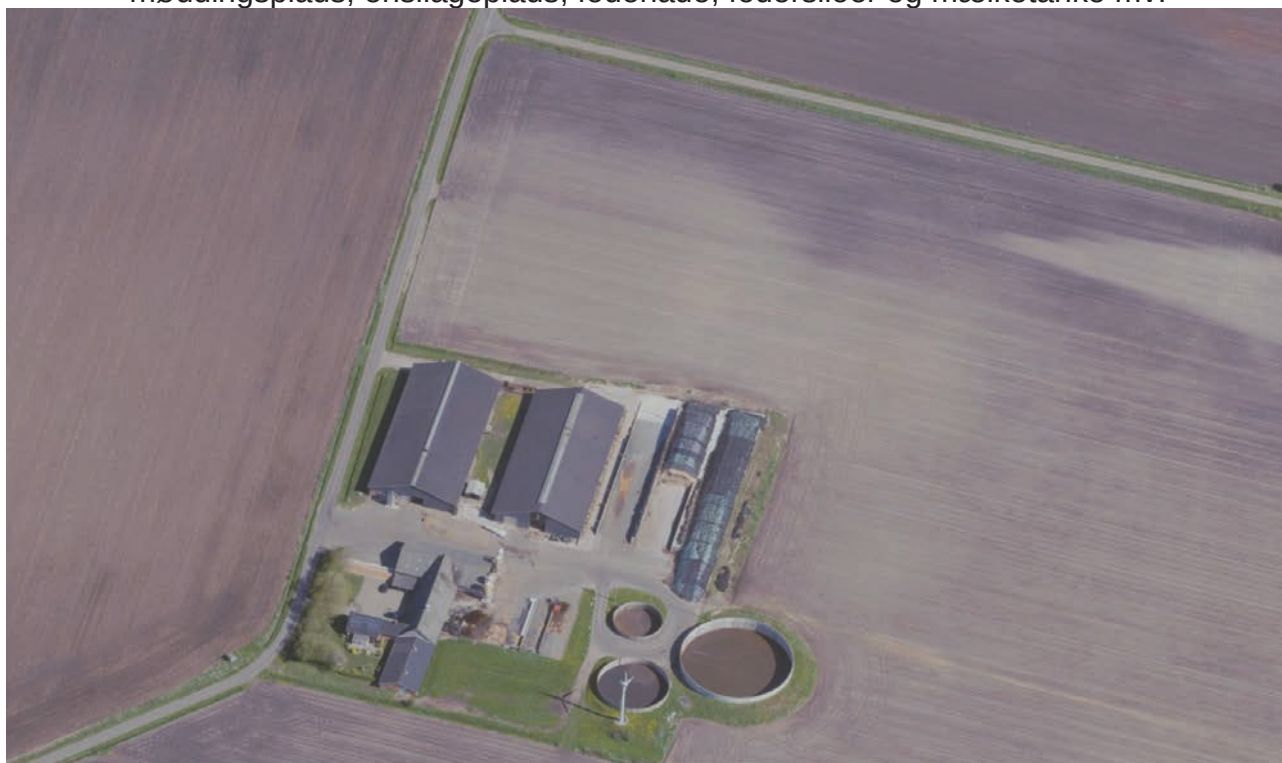
Kortkreditering: (CC BY) Klimadatastyrelsen (link: <https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.da>).

Ansøgning om § 16 a miljøgodkendelse

Høgslundvej 3
6270 Tønder

Ansøgning om godkendelse af udvidelse med nye stalde, kalveplads, møddingsplads, ensilageplads, foderlade, fodersiloer og mælketanke mv.

• **Kolding**
Niels Bohrs Vej 2
7634 1700

• **Vojens**
Billundvej 3
7320 2600

• **Aabenraa**
Jens Terp-Nielsens Vej 13
7436 5000

• **Odense**
Munkehatten 1A th
7436 5000

spiras.dk

Datablad (A1, A2, A3, A4, A5, E3)

Ansøger og ejer	Rotvig Landbrug K/S Høgslundvej 3 6270 Tønder Mobil: 5237 1398 E-mail: rotviglandbrug@hotmail.com
Kontaktperson	Thomas Rotvig Andersen
Husdyrbrugets adresse	Høgslundvej 3 6270 Tønder
CVR-nummer	45285693
CHR-nummer	63645
Kommune	Tønder Kommune
BFE-nummer	100004778
Matrikel-nr.	Matrikel: 106a - Vennemose, Abild
Andre husdyrbrug drevet af ansøger	Se punkt. 3.3
Biaktiviteter	Ingen biaktiviteter
Ansøgningsskema	252763, 256028 scenarioskema for etape 1, 255741 scenarioskema for byggefelt i etape 2
Rådgiver	Ulla Refshammer Pallesen Spiras, CVR-nr. 21111511 Jens Terp-Nielsens Vej 13, 6200 Aabenraa E-mail: upa@spiras.dk Tlf.: 7436 5043 / 6155 8262

Forord / læsevejledning

Denne rapport beskriver de miljømæssige konsekvenser ved det ansøgte projekt på Høgslundvej 3, 6270 Tønder.

Rapporten er en miljøkonsekvensrapport og behandler de potentielle væsentlige miljøpåvirkninger ved husdyrbrugets produktion og de ansøgte ændringer. Rapporten danner grundlaget for kommunens afgørelse om miljøgodkendelse for husdyrbruget efter Husdyrbrugloven¹

Miljøkonsekvensrapporten dækker alle oplysningskrav efter Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen² og er en videreudvikling af Miljøstyrelsens forslag til en skabelon. Det er valgt at samle beskrivelserne og vurderingerne i samme afsnit. De angivne parenteser med bogstaver og tal henviser til oplysningskravene jf. bilag 1 i bekendtgørelsen. I afsnit, hvor der er behov for at foretage en vurdering af påvirkningen af det omgivende miljø, afsluttes afsnittet med en vurdering heraf. I afsnit hvor der kun står faktuelle oplysninger og der ikke er behov for en vurdering, er dette udeladt.

Tabeller og figurer (skærmdumps fra Husdyrgodkendelse.dk) samt kort tegnet af Spiras i AgroGIS er angivet uden kildehenvisning. Udsnit af luftfoto på forsiden er skråfoto fra Klimadatastyrelsen. Øvrige figurer og tabeller er angivet med kildehenvisning.

Til miljøkonsekvensrapporten er der ud over de indsatte bilag sidst i dokumentet indsendt bilag til kommunen i form af en kapacitetsberegning. Det antages, at det er tilstrækkeligt at offentliggøre selve miljøkonsekvensrapporten med indbyggede bilag i forbindelse med offentliggørelsen af ansøgningen og miljøgodkendelsen.

¹ Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. LBK nr 1065 af 21/08/2025

² Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug BEK nr 1089 af 16/10/2024

Datablad (A1, A2, A3, A4, A5, E3).....	1
Forord / læsevejledning.....	2
1. Indledning	5
1.1 Metode og manglende viden (F6).....	5
2. Ikke-teknisk resume (E2, F9).....	6
3. Beskrivelse af husdyrbrugets karakteristika og påvirkningerne af det omgivende miljø.....	9
3.1 Indretning og drift af anlægget (B1, E1a, F1a-c)	9
3.1.1 Produktionsarealer	10
3.1.2 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning	12
3.1.3 Drift af anlægget.....	14
3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde (B2, E1a, F1b-c, F5a).....	14
3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug (A5, B3)	15
3.4 Husdyrbruget og det ansøgtes beliggenhed samt generelle afstandskrav (B4, F1a, F4).....	16
3.4.1 Landskab	16
3.4.2 Kulturarv	16
3.4.3 Materielle goder	17
3.4.4 Afstandskrav	18
3.4.5 Byggelinjer og andre beskyttelseslinjer mv.....	20
3.4.6 Jordarealer og jordbund (D1c)	20
3.5 Ammoniakemission og -deposition (B5, B4, E1b, F1d).....	21
3.6 Biologisk mangfoldighed/biodiversitet (F4, F1c).....	26
3.7 Lugtemission (B6, B4, E1b).....	29
3.8 Øvrige emissioner og gener (B7, E1b, F1d, F5c, F8)	31
3.8.1 Støj (B7, E1b, F1d, F5c).....	31
3.8.2 Rystelser og vibrationer (B7, E1b, F1d, F5c).....	31
3.8.3 Støv (B7, E1b).....	32
3.8.4 Lyspåvirkning (B7, E1b, F1d, F5c).....	32
3.8.5 Skadedyr (B7, E1b)	32
3.8.6 Transporter (B7, E1b).....	33
3.9 Reststoffer, affald og naturressourcer (B8, E1b, F5b).....	34
3.9.1 Døde dyr (B8)	34
3.9.2 Affald (B8, F1d, F5c).....	34
3.9.3 Olie- og kemikalier (B7 og B8).....	35
3.9.4 Råvarer (B7)	35
3.9.5 Energiforbrug (B8, F1c)	36

3.9.6	<i>Vandressourcen og vandforbrug (B8)</i>	37
3.9.7	<i>Spildevand og restvand (B8, F1d, F4)</i>	38
3.10	<i>Klima (F4, F5f)</i>	39
3.11	<i>Forslag til egenkontrol (B7)</i>	41
3.12	<i>BAT-Ammoniakemission (B9, F5g)</i>	41
3.13	<i>Risiko for ulykker og katastrofer (F5d, E1c, F7, F8)</i>	42
3.14	<i>Overvågning (F7)</i>	43
3.15	<i>Andet om befolkningen og menneskers sundhed (F4, F5d)</i>	43
3.16	<i>Kumulative og grænseoverskridende indvirkninger (B10, E1b, F5e)</i>	43
3.17	<i>Alternative løsninger og 0-alternativet (E1d, F2, F3)</i>	44
3.18	<i>Erhvervsmæssig nødvendighed</i>	44
4.	Oplysninger om konsulenten (E3)	45
5.	Konklusion	45
6.	Referenceliste (F10)	45
7.	Bilag	46

1. Indledning

Denne miljøkonsekvensrapport beskriver og vurderer udvidelsen af dyreholdet på kvægholdet på Høgslundvej 3. Husdyrbruget har en § 16 a miljøgodkendelse efter Husdyrbrugloven fra d. 22. marts 2022. Godkendelsen er taget i brug. Godkendelsen blev ansøgt af tidligere ejer.

Der ansøges nu om nye stalde, kalveplads, møddingsplads, ensilageplads, foderlade og mælketank mv. I forbindelse med etableringen af de nye stalde tages to mindre stalde tættest på stuehuset ud af drift.

Miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet på baggrund af staldtegninger/skitser samt oplysninger fra Thomas Rotvig Andresen som står inde for, at oplysningerne om selve husdyrbruget er korrekte.

1.1 Metode og manglende viden (F6)

Til udarbejdelse af miljøkonsekvensrapporten er beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk anvendt. Forudsætningen for beregningen af ammoniak- og lugtemissionen fra stald og lager tager afsæt i emissionsfaktorerne i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3.

Husdyrgodkendelse.dk beregner lugtgeneafstande ud fra standardiserede kurver udarbejdet på baggrund af OML-beregninger (OML = Operationelle Meteorologiske Luftkvalitetsmodeller). De standardiserede kurver tager udgangspunkt i standardstalde, normal ventilation og standardomgivelser.

Beregningen af ammoniakspredningen og -afsætningen i Husdyrgodkendelse.dk foretages med sprednings- og afsætningsmodeller udarbejdet af Aarhus Universitet (baseret på standardafsætningskurver beregnet med OML-DEP, som er en variant af OML-modellen).

I forhold til drivhusgasemissioner så foreligger der for landbrug ikke præcise redskaber til kvantificering af drivhusgasemissioner og specielt ikke for metan og lattergas.

2. Ikke-teknisk resume (E2, F9)

Det er valgt at skrive et læsevenligt resume, der beskriver de væsentligste forhold på husdyrbruget og ændringer som følge af udvidelsen frem for at skrive et resume af de enkelte underpunkter i miljøkonsekvensrapporten.

Definitioner mv.

Husdyrbrugloven: Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen: Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug

Husdyrgodkendelse.dk: Et elektronisk ansøgningssystem som miljøgodkendelse af husdyrbrug skal ansøges gennem, som bl.a. beregner udledning og nedfald fra ammoniak og lugt.

Husdyrbruget og produktionsomfang

Denne miljøkonsekvensrapport vedrører husdyrbruget på Høgslundvej 3, 6270 Tønder. Husdyrbrugets godkendte dyrehold før udvidelsen er et malkekvæghold med tilladelse til 4.000 kvadratmeter produktionsareal fordelt på forskellige gulvtyper.

Ansøgningen er indsendt for at få lov til at udvide med 2 stalde, at etablere en kalveplads, en møddingsplads, en ekstra ensilageplads, en foderlade og to mælketanke. To mindre og utidssvarende stalde nærmest stuehuset vil blive taget ud af drift som stalde. Fremadrettet vil der komme op til ca. 600 køer på husdyrbruget. En del af opdrættet fra ca. 6 måneder til ca. 16 måneder vil blive opstaldet på Tyvsevej 10.

Efter udvidelse vil der være i alt 9.748 m² produktionsareal på husdyrbruget.

Landskabelige forhold mv.

Husdyrbruget ligger i Tønder Kommune nordnordøst for Tønder by mellem Abild og Høgslund. Landskabet omkring husdyrbruget er forholdsvis fladt. Husdyrbruget frit synligt i landskabet. Bygningssættet ligger samlet og vil fortsat gøre det efter udvidelsen.

Husdyrbrugets bygninger og anlæg er primært opført i røde og grå farver. Det nye byggeri forventes at blive i grå nuancer. Det højeste anlæg eller bygning på husdyrbruget er husstandsvindmøllen, der er ca. 18 m i navhøjde. De nye bygninger, fodersiloer og mælketanke forventes af blive maksimalt 11 m høje.

Potentielle gener

Beregningerne i ansøgningssystemet Husdyrgodkendelse.dk viser, at lugtgeneafstandene overholdes. Lugtgeneafstandene er de afstande, et husdyrbrug skal holde til nærmeste naboer, der ikke har landbrugspligt, samlet bebyggelse samt byzoner og sommerhusområder.

Støj, rystelser og vibrationer fra husdyrbrugets bygninger og faste installationer vurderes ikke at være til væsentlig gene for naboer pga. typen af kilderne og afstanden til naboerne.

Pga. placeringen og arten af lyskilder vil naboer ikke kunne blive generet af lysgener.

Fluer og skadedyr bekæmpes og døde dyr opbevares overdækket ind til afhentning.

Støv vil primært være fra transporter. Transport til og fra husdyrbruget sker via Høgslundvej. Veje fejes efter kørsel, når der er behov for det.

Samlet set vurderes husdyrbruget i forhold til omgivelserne ikke at medføre væsentlige gener i form af lugt, støj, rystelser, vibrationer, støv, lysgener, fluer, skadedyr, opbevaring af døde dyr eller transport.

Husdyrgødning

Der produceres gylle og dybstrøelse på husdyrbruget. Al dybstrøelse og gylle mv. køres til biogasanlæg og der modtages afgasset biomasse retur i to af gyllebeholderne. Den tredje gyllebeholder benyttes til vand fra ensilagepladserne. Biogasanlægget skal fremadrettet afhente gylle fra omrørings-/afhentningsanke i forbindelse med staldene. Der ansøges samtidigt om en ny gyllebeholder på Tyvsevej 9, idet en gyllebeholder placeret her, vil ligge mere centralt i forhold til bedriftens marker.

Afgasset biomasse udbringes med gyllevogn og nedfælder.

Ammoniakdeposition til natur

Der er i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen fastsat krav til den maksimale mængde ammoniak, som forskellige naturtyper må belastes med. Kravene er fastsat som maksimale mængder kvælstof (kvælstof er en bestanddel af ammoniak).

Ammoniaknedfald kaldes deposition og beregnes som kg kvælstof pr. hektar pr. år. Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at beskyttelsesniveauerne for ammoniak til kategori 1, kategori 2 og kategori 3 natur overholdes. Kategori 1 og 2 natur er de mest sårbare naturtyper, hvor der er totaldepositionskrav til. Kravene ligger på maksimalt 0,2-0,7 kg kvælstof pr. hektar pr. år til kategori 1 natur og 1,0 kg kvælstof pr. hektar pr. år til kategori 2 natur. Beregningerne viser, at der er maksimalt 0,2 kg kvælstof pr. hektar pr. år til kategori 1 natur og maksimalt 0,1 kg kvælstof pr. hektar pr. år kategori 2 natur. Totaldepositionskravene overholdes således.

I forhold til kategori 3 natur, som er mindre heder og overdrev samt visse moser og skove, er der en maksimal forøgelse af ammoniakdepositionen (merdeposition) på 0,2 kg kvælstof pr. hektar pr. år som følge af udvidelsen. Til øvrige naturtyper er der en maksimal merdeposition på op til 5,0 kg kvælstof pr. hektar pr. år. Den almindelige betragtning er, at en merdeposition på 1,0 kg kvælstof pr. hektar pr. år ikke kan medføre en tilstandsændring af et almindeligt naturområde. Det mest restriktive krav, kommunen kan stille til kategori 3 natur, er en maksimalt merdeposition på 1,0 kg kvælstof pr. hektar pr. år. De to søer, som modtager mere end 1,0 kg kvælstof pr. hektar pr. år i merdeposition, er to små vandhuller, som i forvejen er næringsstofpåvirket af dyrkningen af de omkringliggende marker.

Anvendelse af BAT

BAT er en forkortelse for "bedste tilgængelige teknik" (på engelsk: "best available techniques"). Da husdyrbruget har en ammoniakfordampning over 750 kg NH₃-N/år, er der krav om at anvende den bedste tilgængelige teknik i forhold til at minimere miljøbelastninger. Der er fastsat krav til maksimal ammoniakemission i forhold til BAT i Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. BAT overholdes ved etablering af gulytper, der i sig selv lever op til BAT-kravene.

Forurenings- og genebegrænsende tiltag

Husdyrbruget vil efter udvidelsen udarbejde en beredskabsplan, hvor der kommer instrukser for, hvad man skal foretages sig i forbindelse med uheld med olie, kemikalier og gylle eller brand. Beredskabsplanen vil indeholde relevante kontaktoplysninger samt oversigtskort over husdyrbruget med angivelse af relevante oplag, flugtveje, slukningsmateriel mv.

Alternative løsninger og 0-alternativ

Såfremt ansøgningen om udvidelsen mod forventning ikke godkendes, er 0-alternativet, at husdyrbruget må fortsætte med den nuværende produktionstilladelse, så længe dette kan lade sig gøre. Husdyrbrugets stalde lever på nuværende tidspunkt ikke op til mindstekravene til gangarealer og sengebåse mv., som træder i kraft i 2034. Med udvidelsen på Høgslundvej 3 samles malkekøerne i bedriften på et husdyrbrug, mens Tyvsevej 10 benyttes til ungdyr. Herved bliver pasningen nemmere og mere effektiv.

Da beskyttelsesniveauerne for lugt og ammoniak overholdes, og der ikke er naboer i nær tilknytning af husdyrbruget, der kan blive generet af husdyrbrugets drift, er der ikke foretaget særskilte beregninger for alternative placeringer af stalde mv.

3. Beskrivelse af husdyrbrugets karakteristika og påvirkningerne af det omgivende miljø

I dette kapitel beskrives husdyrbrugets indretning og drift, husdyrbrugets beliggenhed i forhold til omgivelserne, samt husdyrbrugets påvirkning af omgivelserne med hensyn til ammoniak- og lugtemission og -deposition og eventuelle gener i forbindelse med støj, rystelser, vibrationer, støv, lys, skadedyr og transporter. Endvidere beskrives forbrug af naturressourcer og affaldsproduktion.

Hvor det er relevant, efterfølges emnerne af en vurdering af det ansøgtes væsentlige direkte og indirekte virkninger i forhold til:

- 1) befolkningen og menneskers sundhed,
- 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter,
- 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima,
- 4) materielle goder, kulturarv og landskabet,
- 5) samspillet mellem to, flere eller alle faktorer efter nr. 1-4 og
- 6) sårbarhed i forhold til risici for større ulykker eller katastrofer som følge af faktorerne efter nr. 1-5.

3.1 Indretning og drift af anlægget (B1, E1a, F1a-c)

Husdyrbrugets bygninger og anlæg ligger samlet. Husdyrbruget drives som et konventionelt malkekvægsbrug. Det nuværende kvæghold er på knap 300 køer og 100 kalve/kvier. Bedriftens markdrift sker primært med udgangspunkt i Tyvsevej 10.

Bygninger mv. ses af figur 1 samt af bilag 1. I ansøgningsskemaet og figur 1 er der både indtegnet den forventede placering af de 2 nye stalde samt et byggefelt. Der indsendes et scenarie skema for byggefeltet. Byggefeltet er vist for at have mulighed for mindre ændringer i udformningen af staldene og fordelingen af produktionsarealerne inden for byggefeltet, så kommunen nemmere kan godkende eventuelle småændringer. Staldene er indtegnet med henholdsvis 33,6 m x 142,5 m og 36,8 m x 142,5 m.

Foder opbevares på nuværende tidspunkt på de eksisterende ensilagepladser, i foderladen samt i fodersiloer ved foderladen samt en kraftfodersilo ved nordgavlen af stald A. Mælk opbevares i dag i en silotank i mælkerummet i den nuværende kostald samt i en fritstående mælketank syd for denne stald. Der udvides med endnu en ensilageplads på ca. 20 m x 80 m med sidevæg mod øst på 3 m. Kraftfodersiloen flyttes over til de nye stalde og der opsættes 2 nye mælketanke på maks. 40.000 l hver. De eksisterende mælketanke beholdes ind til videre. Der er således heller ikke planer om at nedlægge malkestalden i den eksisterende kostald i første omgang. Senere er det dog planlagt at etablere personalefaciliteter i området, hvor malkestalden ligger – formodentlig omkring 2028/2029.

Den nye kalveplads etableres øst for de gamle stalde, delvist hen over en eksisterende møddingsplads samt en mindre ensilageplads. Der etableres i stedet en mindre møddingsplads øst for den største gyllebeholder. Den nye ensilageplads etableres umiddelbart øst for de eksisterende ensilagepladser. Nordvest for den nye møddingsplads etableres en ny foderlade/råvarehus på ca. 8 m gange 20 m. Foderladen placeres, så der fremadrettet er mulighed for at udbygge med flere ensilagepladser mod øst.

Figur 1: Husdyrbrugets stalde, opbevaringsanlæg mv.

3.1.1 Produktionsarealer

Det følger af Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at der skal foretages beregninger for både den ansøgte drift, nudriften og driften for 8 år siden. Produktionsarealerne er opgjort ud fra staldtegninger samt oplysninger og skitser fra ansøger (se bilag). De faktiske produktionsarealer er mindre end dem, der er angivet i den nuværende § 16 a miljøgodkendelse. De faktiske arealer er derfor vist i denne ansøgning for de stalde, som fortsat skal være i drift. Det er ikke undersøgt nærmere, om produktionsarealer i de stalde, den nedlægges er 100 % korrekt. I ansøgt drift ændres udearealet nord for stald A og B til drivgang og dette areal vises derfor ikke som produktionsareal længere.

Opsamlingsarealer og gangarealer i forbindelse med malkeroboterne er vist som produktionsarealer. Her vil der være områder med spalter, uden fast skrabe anlæg. Staldene bliver indrettet primært med fast drænet gulv med skraber og ajlefløb med fastmonterede skrabe anlæg, samt afsnit med dybstrøelse og ædepladser med ædepladser med fast gulv og skraber. Staldene vil blive indrettet, så de hver især overholder kravet om maks. 5 % lysningsareal for de samlede gangarealer i afsnit med fast drænet gulv med skraber og ajlefløb samt gangarealer med spalter overholdes. Ved fx kun at have en mindre ajlefløbsrende i midten af det fast drænedede gulv i gangarealet, er der plads til en vis andel med spalter.

Produktionsarealerne fremgår af nedenstående tabeller:

8 års drift

Her er stald B vist med 800 m² med dybstrøelse som angivet i 8 års drift i miljøgodkendelsen fra 2022. Der er dog ikke vist flex, da det først har været en mulighed fra første gang der meddeles en § 16 godkendelse. For de gamle stalde (D og E) er det tjekket, om de tidligere ansøgte produktionsarealer er korrekt angivet. Det er de ikke, og der er færre produktionsarealer end tidligere vist. Produktionsarealet i disse stalde er derfor berigtiget – både i 8 års drift og i nudrift.

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
A. Kostald	2209	Naturlig ventilation	3 m	(#832438) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	206
				(#818621) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	45
				(#818620) Malkekøer, kvier og stude. Sengestald med spalter (kanal, bagskyl eller ringkanal)	0	1122
B. Tidligere lade	1939	Naturlig ventilation	3 m	(#832440) Malkekøer, kvier og stude. Dybstrøelse	0	800
D. Gamle stald	545	Naturlig ventilation	3 m	(#818518) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	90
E. Gamle stald	686	Naturlig ventilation	3 m	(#818516) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	286
Sum						2549

Tabel 1: Stalde, staldstørrelser, ventilationstype og højde, dyre- og gulvtype, udegående dyr og størrelse af produktionsarealer i 8 års drift

Nudrift

Her er vist de godkendte produktionsarealer. For stald A og B er der, som beskrevet herover, dog foretaget en opgørelse af de faktiske produktionsarealer.

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
A. Kostald	2209	Naturlig ventilation	3 m	(#832439) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	206
				(#818619) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	45
				(#818618) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	1122
B. Tidligere lade	1939	Naturlig ventilation	3 m	(#818474) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0	668
				(#818473) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	513
C. Kalvehytter	35	Naturlig ventilation	3 m	(#818472) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	30
D. Gamle stald	545	Naturlig ventilation	3 m	(#818517) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	90
E. Gamle stald	686	Naturlig ventilation	3 m	(#818515) Kalve, (under 6 mdr.). Dybstrøelse	0	286
Sum						2960

Tabel 2: Stalde, staldstørrelser, ventilationstype og højde, dyre- og gulvtype, udegående dyr og størrelse af produktionsarealer i nudrift

Ansøgt drift

Byggeriet forventes at foregå i etaper, så den sydligste af de to store stalde etableres først sammen med kalvepladsen, møddingspladsen ensilagepladsen og en mælketank. Den nordligste stald etableres senere. De to gamle stalde ved stuehuset tages ud af drift fra der flyttes dyr ind i de først opførte nye stalde samt på den nye kalveplads. Da alle staldene etableres med gulvtyper, som lever op til BAT, burde det ikke være nødvendigt at indsende et scenarieskema for etape 1. Kommunen har dog bedt om, at der indsendes et scenarieskema alligevel.

På kalvehyttepladsen forventes opsat enkelthytter i plast samt fælleshytter i form af kalvevogne, hytter eller modulhuse.

Produktionsarealerne i de nye stalde er opgjort af ansøger. Indretningen af staldene kan blive anderledes, men produktionsarealerne vist herunder, er de maksimale arealer, som staldene vil blive indrettet med.

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
A. Kostald	2209	Naturlig ventilation	3 m	(#866230) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	45
				(#866229) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	1122
B. Tidligere lade	1939	Naturlig ventilation	3 m	(#866238) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0	668
				(#866237) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	513
Ny kalveplads	1750	Naturlig ventilation	3 m	(#866247) Flexgruppe: Alle kvæg; Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	700
Velfærdsstald	4578	Naturlig ventilation	3 m	(#866249) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0	2000
				(#866248) Flexgruppe: Alle kvæg; Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	1200
Sum						6248

Tabel 3: Stalde, staldstørrelser, ventilationstype og højde, dyre- og gulvtype, udegående dyr og størrelse af produktionsarealer i ansøgt drift etape 1

Stalde og produktioner						
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
A. Kostald	2209	Naturlig ventilation	3 m	(#818295) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	45
				(#818294) Flexgruppe: Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal)	0	1122
B. Tidligere lade	1939	Naturlig ventilation	3 m	(#818308) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0	668
				(#818306) Flexgruppe: Alle kvæg; Dybstrøelse	0	513
Ny kalveplads	1750	Naturlig ventilation	3 m	(#818569) Flexgruppe: Alle kvæg; Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	700
Velfærdsstald	4578	Naturlig ventilation	3 m	(#866176) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0	2000
				(#866151) Flexgruppe: Alle kvæg; Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	1200
Ny kostald	5152	Naturlig ventilation	3 m	(#866178) Flexgruppe: Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajleafløb	0	3000
				(#866177) Flexgruppe: Alle kvæg; Heste, Får og Geder; Dybstrøelse	0	500
Sum						9748

Tabel 4: Stalde, staldstørrelser, ventilationstype og højde, dyre- og gulvtype, udegående dyr og størrelse af produktionsarealer i ansøgt drift etape 2

3.1.2 Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

Husdyrbrugets opbevaringsanlæg fremgår af tabel 5.

Ifølge Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen § 31. stk. 4 må man ikke medregne emission for opbevaringslagre, der nedlægges. Det er derfor valgt at vise indtegning af møddingspladsen i ansøgningsskemaet, men med et gødningsareal i 8 års drift og nudrift på 0 m².

Det meste af gyllen afhentes i dag af et biogasanlæg. Afhentningen af gylle sker pt. den lille gyllebeholder på 920 m³. Fremadrettet vil gylle blive afhentet fra de nye omrøre-/afhentningstanke på maks. 99 m³. Tankene vil blive etableret med betonlåg og sugestuds. Der vil endvidere blive etableret en sugestuds i tilknytning til kanalsystemet i den nordlige ende af stald A, så gylle fra stald A og B kan afhentes her, så der ikke længere er behov for at benytte gyllebeholderen på 920 m³ til gylle. Afgasset biomasse leveres retur i gyllebeholderne på husdyrbruget samt i ejede og lejede gyllebeholdere på andre ejendomme.

Den nuværende møddingsplads nedlægges for at give plads til den nye kalveplads. Der etableres i stedet en mindre møddings-/afhentningsplads på ca. 10 m x 20 m øst for den store gyllebeholder. Der etableres afløb til pumpebrønd så møddingssaft og overfladevand pumpes til gyllebeholder.

Dybstrøelse muges ud fra afsnit med dybstrøelse direkte til lastbil, som kører dybstrøelsen til biogasanlæg.

Gyllebeholderen på 920 m³ benyttes pt kun til overfladevand fra ensilagepladserne. I forbindelse med etableringen af den nye ensilageplads etableres en pumpebrønd, hvorfra der kan udspinkles, når græsarealerne i tilknytning til husdyrbruget ikke er frosne eller vandmættede. Beholderen indrettes så der kan pumpes til gyllebeholderen på 920 m³, når der ikke kan udspinkles.

Ingen af de eksisterende gyllebeholdere er på nuværende tidspunkt teltoverdækkede. Der ansøges for en sikkerheds skyld om mulighed for at teltoverdække alle gyllebeholdere. Kommunen anmodes derfor skrive i miljøgodkendelse, at det er tilladte at etablere teltoverdækninger på alle gyllebeholdere, samt at det ikke er et krav. Dette er for at lette en eventuel senere sagsbehandling i forbindelse med en eventuel tilskudsordning for teltoverdækninger. Der vil blive etableret påfyldetrage i teltoverdækninger, som vil blive benyttet når tankvogne leverer afgasset gylle retur i beholdere.

Det er bedriften selv, der står for udbringningen af afgasset biomasse fra husdyrbruget med gyllevogn med nedfælder eller slæbeslanger. Gyllevognen har kapacitet til 20 m³ flydende husdyrgødning og har indbygget læssekran med automatisk tilbageløb af skum mv. til gyllebeholder.

Opbevaringslagre					
Navn	Lagertype	Yderligere oplysninger	Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	Dimension	Areal (m ²)
Ansøgt drift					
Gyllebeholder fra 1992 på 920 m ³	Flydende				205
Gyllebeholder fra 2004 på 2.000 m ³	Flydende				441
Gyllebeholder fra 2020 på 6.000 m ³	Flydende				1101
Ny møddingsplads	Fast				200
Nudrift					
Gyllebeholder fra 1992 på 920 m ³	Flydende				205
Gyllebeholder fra 2004 på 2.000 m ³	Flydende				441
Møddingsplads	Fast				78
Gyllebeholder fra 2020 på 6.000 m ³	Flydende				1101
8 års drift					
Gyllebeholder fra 1992 på 920 m ³	Flydende				205
Gyllebeholder fra 2004 på 2.000 m ³	Flydende				441
Møddingsplads	Fast				78

Tabel 5: Oversigt over opbevaringsanlæg

Det samlede dyrehold forventes efter udvidelsen at blive på ca. 600 køer med småkalve til ca. 6 mdr. og kvier ca. 16-25 mdr. samt tyrekalve til ca. 2-3 uger, alle af stor race. Øvrigt opdræt vil blive flyttet til husdyrbruget på Tyvsevej 10. Ved levering af alt husdyrgødningen til biogasanlæg forventes at skulle modtage ca. 25.550 m³ afgasset biomasse retur. Husdyrbruget råder pt over 8.000 m³ opbevaringskapacitet i gyllebeholdere på selve husdyrbruget og hertil kommer gyllebeholdere på andre ejendomme. Der er endnu ikke indgået aftaler for den fulde mængde afgasset biomasse i forhold til udvidelsen. Der ansøges samtidigt med denne ansøgning om tilladelse til at etablere en ny gyllebeholder på 6.000 m³ på Tyvsevej 9, som ligger mere centralt i forhold til bedriftens jordtilliggende.

Det er muligt, at der senere vil blive ansøgt om en ekstra gyllebeholder placeret i det åbne land på anden ejendom.

Husdyrgødningsbekendtgørelsens³ krav om minimum 9 måneders opbevaringskapacitet vil blive opfyldt ved fuld produktion ved opbevaring i ejede og lejede gyllebeholdere. Der er fremsendt kapacitetsberegning til kommunen.

Vurdering

Det vurderes, at husdyrbrugets opbevaringskapacitet bliver tilstrækkelig til det forventede dyrehold ved indgåelse af nødvendige opbevaringsaftaler. Tilstrækkelig opbevaringskapacitet er et lovkrav og skal opfyldes, uanset hvilke vilkår der eventuelt stilles i miljøgodkendelsen.

3.1.3 Drift af anlægget

Driften af husdyrbruget beskæftiger i dag 4 personer. Efter udvidelsen forventes antallet at stige til ca. 8 personer. Driften af husdyrbruget er beskrevet under de følgende punkter i denne rapport, men derudover kan det nævnes, at der er følgende faste procedurer på husdyrbruget:

- I løbet af dagen bliver dyr, anlæg, installationer og materiel holdt under opsyn
- Slidte dele repareres eller udskiftes løbende
- Der registreres dyr i CHR
- Gyllepumpningen overvåges og der tjekkes først om der er plads i gyllebeholderne
- Der føres logbog over flydelaget på gyllebeholdere uden teltoverdækning
- Der er sundhedsrådgivning med dyrlægebesøg hver 2. uge
- Der føres journal over antal dyr bortskaffet til DAKA og antal dyr til slagting
- Der føres journal over medicinforbrug
- Indlægssedler for indkøbt foder gemmes. Der udarbejdes foderplaner, og forbruget af foder registreres.
- Opgørelse over ressourceforbruget (brændstof, el, vand og foder) registreres årligt i forbindelse med regnskabet
- Der gennemføres kontrol af el-installationerne af autoriseret el-installatør hvert 5. år
- Serviceeftersyn på malkerobotter og køletanke overholdes
- Slukningsudstyr udskiftes ved behov (egenkontrol)
- Der udarbejdes gødningsregnskab og mark/gødningsplaner for bedriften
- Der udarbejdes sprøjteplan og føres sprøjtejournal

Husdyrbruget leverer mælk til Arla, og skal derfor leve op til Arlagårdens omfattende egenkontrolprogram med hensyn til sundhed, hygiejne og dyrevelfærd.

3.2 Bygningsmæssige ændringer og anlægsarbejde (B2, E1a, F1b-c, F5a)

Som beskrevet omhandler ansøgningen et større staldbyggeri i 2 etaper. Størrelserne af staldene fremgår af bilag 4. Staldene bliver ca. 142,5 m lange med en bredde på ca. 33,6 m til og 36,8 m. Der etableres først en kombineret sengestald og velfærdsstald med kælvningsafdeling mv. og derefter en sengestald til køer. Velfærdsstalden ønskes opført i 2026 og kostalden i 2028. Gulvtyperne bliver fast drænede gulve med skrabere og ajleaffløb med fastmonterede skrabeplaner, samt afsnit med dybstrøelse og ædepladser med ædepladser med fast gulv og skrabere. I begge de nye stalde kommer der malkerobotter. Ved robotterne kommer der områder med spalter (opsamlingsarealer og mindre gangarealer). Staldene vil blive indrettet, så de hver især

³ Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning BEK nr 2243 af 29/11/2021

overholder kravet om maks. 5 % lysningsareal for de samlede gangarealer i afsnit med fast drænet gulv med skraber og ajle afløb samt gangarealer med spalter.

De eksisterende stalde har gulvkote i ca. kote 17,5 DVR90. Det er muligt, at de nye stalde etableres i ca. kote 18,0 DVR90.

De nye mælketank får diametre på maks. 4 m. Endelig placering er ikke afklaret endnu. Der er vist den forventede placering i bilag 1. Her er også vist en ny placering for kraftfodersiloen, som flyttes fra den nordlige ende af stald A. Det antages, at det er uden betydning, hvor mælketanke og kraftfodersiloer placeres, så længe det er i umiddelbar tilknytning til staldene. Kraftfodersiloen er ca. 12 m høj og mælketanke i rustfri stål vil maks. blive 10 m høje. Se mulig placering på bilag 1.

Den nye ensilageplads inklusiv forplads bliver etableret på et område på ca. 60 m x 80 m, formodentlig med sidevægge i beton L-elementer på ca. 3 m i højden. Bunde støbes i beton eller flydende asfalt. Pladserne bliver åbne i både nord- og sydenden, hvor der etableres randzoner. I nordenden af ensilagepladserne er der etableret vulst med en hældning mod afløb i den vestlige side af ensilagepladsen som er forbundet med gyllekanalsystemet i stald A og B. Det meste af overfladevandet fra ensilagepladserne løber dog til afløbssystemet sydenden af ensilagepladserne.

Sydøst for den nye ensilageplads etableres en ny opsamlingsbeholder/pumpebrønd, hvor der kan udsprinkles fra, eller pumpes til gyllebeholderen på 920 m³, når det ikke er tilladt at udsprinkle ensilagesaft. Størrelsen på opsamlingsbeholderen er endnu ikke afklaret. Beholderen forventes at blive en mindre elementbeholder.

Kalvepladsen etableres vest for gyllebeholderne og bliver på ca. 35 m x 50 m. Kalvepladsen forventes støbt i flydende asfalt. Kalvevogne, kalvehytter eller modulhuse forventes at blive i galvaniseret stål, krydsfinerplader eller lignende i brune og grå farver med en højde på forventet maks. 4 m. Enkelthytter forventes at blive hvide plastytter.

Møddingspladsen etableres på ca. 10 m x 20 m med 1-2 m høj mur mod vest, syd og øst og randzone mod nord og afløb til pumpebrønd. Mure bliver i betonelementer eller muret op i lecablokke eller lignende som tættes med et forseglingsmiddel.

Foderladen forventes etableret med stålbuer, halvvægge i beton samt metalplader i grå nuancer. Taget vil få ensidig hældning og laden vil blive åben mod nord. Maks. højde på taget bliver 11 m.

Udover ovenstående etableres asfalterede kørearealer rundt ved bygningerne.

Placeringer af stalde og anlæg mv. fremgår af oversigtskortet i bilag 1.

Der fremsendes særskilt byggeansøgning så snart miljøgodkendelsen er på plads.

3.3 Produktionsmæssig sammenhæng med andre husdyrbrug (A5, B3)

Ansøger har kvæghold på husdyrbrugene på Tyvsevej 10 og Damhusvej 2 begge 6270 Tønder. Staldene på Damhusvej 2 er lejede, og lejemålet opsiges i forbindelse med etableringen af de nye stalde.

I følge Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen regler for samdrift, så er husdyrbrugene ikke forureningsmæssigt forbundne, da den korteste afstand mellem husdyrbrugenes fast placerede husdyranlæg, husdyrgødnings- og ensilageopbevaringsanlæg er ca. 1,2 km og således både mere 100 m samt mere end halvdelen af den ukorrigerede geneafstand til enkelt beboelse fra husdyrbruget på Høgslundvej 3, som er på 155,6 m (311,2 m/2)) i etape 2.

Der sker transporter af dyr mellem husdyrbrugene og markerne drives fælles i bedriften. Markdriften sker med udgangspunkt i ejendommen Tyvsevej 10. Herudover er der transport i personbiler med personale mellem husdyrbrugene. Pt. flyttes dyr ca. 2 gange om måneden. Fremadrettet forventes flyttet dyr en gang om ugen.

3.4 Husdyrbruget og det ansøgte beliggenhed samt generelle afstandskrav (B4, F1a, F4)

3.4.1 Landskab

Husdyrbruget ligger i Tønder Kommune nordnordøst for Tønder by mellem Abild og Høgslund. Landskabet omkring husdyrbruget er forholdsvis fladt. Husdyrbruget er frit synligt i landskabet på en bakke, der skråner svagt mod øst og vest. Bygningssættet ligger samlet og vil fortsat gøre det efter udvidelsen.

Området er kendetegnet ved få levende hegn. Beplantninger i området er typisk i forbindelse med haveanlæg til mindre ejendomme.

Geologisk ligger husdyrbruget i ældre morænelandskab i et område med lerblandet sandjord.

Husdyrbrugets bygninger og anlæg er primært opført i røde og grå farver. De eksisterende fodersiloer er dels ufarvede glasfiber/komposit siloer samt en grå glasfiber/komposit silo.

Det nye byggeri forventes at blive i grå nuancer. Den højeste bygning/anlæg på husdyrbruget er husstands-vindmøllen, der er ca. 18 m i navhøjde. De nye bygninger og mælketanke forventes af blive maksimalt 11 m høje. I forbindelse med ensilagepladserne er der opsat 4 stk. ca. 15 m høje lysmaster.

Ifølge Plandata.dk ligger husdyrbruget i landzone uden for lokal- eller kommuneplanlagte områder. Landskabeligt ligger husdyrbruget uden alle de landskabelige udpegninger af Bevaringsværdigt landskab, Større sammenhængende landskaber, Særligt værdifuldt landbrugsområde, Værdifulde geologiske områder og Kystnærhedszonen.

Husdyrbruget ligger desuden uden for nuværende og kommende flyvekorridorer for kampfly til og fra Flyvestation Skrydstrup.

Ensilagepladsernes sideelementer og gyllebeholderne er opført i grå betonelementer. Eventuelle teltoverdækninger vil blive med grå pvc-duge med maks. 20 graders hældning. Teltoverdækningerne vil få top i maks. 10 m højde.

Umiddelbart er der ikke gjort tanker om etablering af afskærmende beplantning. Kommunen har vurderet, at der er behov for at etablere afskærmende beplantning mod nord ud til Damhusvej. Foreløbig beplantning er indtegnet på bilag 1.

Vurdering af landskabelige forhold

Da alle nye stalde og anlæg etableres i tilknytning til eksisterende stalde og anlæg, og nye bygninger og anlæg ikke bliver væsentligt højere end de eksisterende bygninger og anlæg, og der bygges i samme kote uden behov egentlig terrænregulering, vurderes husdyrbruget ikke at kunne påvirke landskabet væsentligt negativt.

3.4.2 Kulturarv

Husdyrbruget ligger uden for fortidsmindebeskyttelseslinjer.

Der er ikke registreret fund eller fortidsminder i umiddelbar nærhed til husdyrbrugets stalde og anlæg.

Figur 2: Kortudsnit fra www.kulturarv.dk/fundogfortidsminder/Kort/, Gul cirkel er adresseudpegningen

I forhold til arkitektonisk arv så skal der ikke ske nedrivning af bevaringsværdige bygninger, og der ligger ingen fredede bygninger eller bevaringsværdige bygninger med høj bevaringsværdi, som vil have indkig til husdyrbruget, eller som vil skæmmes af husdyrbrugets udvidelse. Husdyrbruget ligger ligeledes uden for Kirkebyggelinje samt udpegningen af Kulturhistorisk bevaringsværdier og Værdifulde Kulturmiljøer.

Vurdering af kulturarv

Da de nye stalde og anlæg mv. ligger uden for fortidsmindebeskyttelseslinjer og kulturudpegninger og der ikke er registreret fund i husdyrbrugets umiddelbare nærhed, vurderes det, at husdyrbruget ikke vil kunne påvirke registrerede fortidsminder eller kulturudpegninger negativt.

Uanset dette skal der i forbindelse med gravearbejde være fokus på at stoppe udgravningen og tilkalde Museum Sønderjylland, hvis der stødes på noget, der kunne være et fortidsminde.

3.4.3 Materielle goder

Begrebet materielle goder er et begreb, der ikke benyttes i det daglige sprog. Med materielle goder menes materielle ting og ejendom. Ud fra denne betragtning skal der redegøres for, om ting og ejendomme kan blive væsentligt påvirket af husdyrbruget og dets udvidelse. Som beskrevet i efterfølgende afsnit, overholdes de alle afstandskrav.

Det forventes, at Damhusvej 5 købes af ejer, som pt. er Energinet Eltransmission A/S, der har erhvervet ejendommen i forbindelse med etableringen af en elforbindelse til Tyskland (højspændingsforbindelse mellem Endrup og den dansk tyske grænse). Det er også muligt at beboelsen bliver nedlagt.

Vurdering af materielle goder

Med ca. 325 m fra nærmeste anlæg – den nye kalveplads – til nærmeste nabobeboelse på Høgslundvej 1, der er en ejendom med landbrugspligt, vurderes husdyrbruget ikke at kunne påvirke naboers materielle ting og ejendomme væsentligt.

3.4.4 Afstandskrav

Husdyrbruglovens afstandskrav jf. § 6 og 7 overholdes, idet husdyrbruget ligger mere end 50 m fra:

- eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde,
- område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.,
- en nabobeboelse

samt mere end 10 m fra

- ammoniakfølsomme naturtyper beliggende inden for internationale naturbeskyttelsesområder
- nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende uden for internationale naturbeskyttelsesområder

I tabellerne herunder er afstande jf. Husdyrbruglovens § 8 vist:

Nærmeste sø (øst) - Vandløb og søer over 100 kvm		
Type	Navn	Afstand [m]
Dokumentet blev sidst gemt: Lige nu	Ny ensilageplads	207
Staldbygning	Ny kostald	143
Gødningslager	Ny møddingsplads	279

Nærmeste sø (syd) - Vandløb og søer over 100 kvm		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Ny foderlade	139
Staldbygning	Ny kalveplads	91
Gødningslager	Gyllebeholder fra 2004 på 2.000 m ³	92

Nærmeste naboskel - Naboskel		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Ny ensilageplads	60
Staldbygning	Velfærdsstald	52
Gødningslager	Ny møddingsplads	118

Tabel 6: Afstande jf. Husdyrbruglovens § 6 stk. 1 nr. 4 og § 8 stk. 1

Nærmeste levnedsmiddelvirksomhed? - Levnedsmiddelvirksomhed		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Ny ensilageplads	2971
Staldbygning	Ny kalveplads	2872
Gødningslager	Gyllebeholder fra 2004 på 2.000 m ³	2918

Nærmeste nabobeboelse - Nabobeboelse		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Ny ensilageplads	428
Staldbygning	Ny kalveplads	325
Gødningslager	Gyllebeholder fra 2004 på 2.000 m ³	368

Nærmeste aktive boring jf. Jupiterdatabasen - Vandforsyningsanlæg (ikke almen)		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Ny foderlade	570
Staldbygning	Ny kalveplads	641
Gødningslager	Ny møddingsplads	574

Nærmeste aktive vandværksboring jf. Jupiterdatabasen - Vandforsyningsanlæg (almen)		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Ny foderlade	1727
Staldbygning	Ny kalveplads	1679
Gødningslager	Gyllebeholder fra 2004 på 2.000 m ³	1687

Nærmeste vej (offentlig eller privat fællesvej) - Offentlig vej og privat fællesvej		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Ny ensilageplads	155
Staldbygning	Ny kostald	15
Gødningslager	Gyllebeholder fra 1992 på 920 m ³	207

Stuehus - Beboelse på samme ejendom		
Type	Navn	Afstand [m]
Driftsbygning	Ny ensilageplads	111
Staldbygning	Ny kalveplads	32
Gødningslager	Gyllebeholder fra 2004 på 2.000 m ³	74

Tabel 6: Afstande jf. Husdyrbruglovens § 6 stk. 1 nr. 4 og § 8 stk. 1 – fortsat

Afstandskravene fra stalde og gyllebeholdere til vandløb (herunder dræn) og søer større end 100 m², offentlig vej og privat fællesvej samt beboelse på samme ejendom er 15 m - afstandskravene til vandforsyningsanlæg, der ikke er til almen vandforsyning og til levnedsmiddelvirksomhed er på 25 m - afstandskrav til naboskel er på 30 m og afstandskrav til vandforsyningsanlæg til almen vandforsyning og nærmeste nabobeboelse er på 50 m. Herudover er der et afstandskrav på 100 m fra gyllebeholdere til åbne vandløb og søer større end 100 m². Husdyrgodkendelse.dk opgiver afstanden fra nærmeste stald, lager eller indtegnet anden bygning i forhold til de forskellige udpegninger (markører).

På kortudsnittet på figur 3 er vist nærmeste søer, stuehus, naboskel, nabobeboelse, ikke almene vandboring, offentlige vej og beboelsen på husdyrbruget. Nærmeste levnedsmiddelvirksomhed og vandværksboring ligger så langt væk, at de nærmeste øvrige punkter ikke ville kunne ses ordentligt på kortudsnittet, hvis alle punkter skulle vises.

Figur 3: Kortudsnit over de nærmeste afstandsmarkører

3.4.5 Byggelinjer og andre beskyttelseslinjer mv.

De eksisterende og bygninger, anlæg mv. ligger og kommer alle til at ligge uden for strand-, sø- og åbeskyttelseslinjer, skov- og kirkebyggelinjer, beskyttede sten- og jorddiger samt kystnærhedszonen.

Vurdering af afstandskrav og bygge- og beskyttelseslinjer mv.

Som det fremgår af ovenstående, overholdes alle Husdyrbruglovens afstandskrav.

3.4.6 Jordarealer og jordbund (D1c)

Alle stalde, kanaler, fortanke, gyllerør, gyllebeholdere, ensilagepladser, beholdere til overfladevand fra ensilagepladser og omrørings-/afhentningstanke er og bliver udført i tætte og stabile materialer.

Der er ingen V1 eller V2 kortlagte arealer på husdyrbruget og ansøger har ikke kendskab til, at der skulle være sket forureninger på husdyrbruget.

Det er muligt, at der ønskes at benytte slagge til bundsikring af de nye bygninger og ensilagepladser mv. Forud for udlægning af slagge vil der blive ansøgt om miljøgodkendelse efter Miljøbeskyttelsesloven.

Husdyrbruget ligger uden for råstofgraveområde.

Vurdering

Da stalde, kanaler, fortanke, gyllerør, gyllebeholdere og ensilagepladser er og bliver udført i tætte og stabile materialer, vurderes det, at der fra selve husdyrbruget ved normal drift ikke kan ske væsentlige direkte eller indirekte påvirkninger af jordarealer eller jordbund. Udlæg af slagge vurderes ikke at kunne medføre forurening, når det håndteres og udlægges i overensstemmelse med vilkår i en miljøgodkendelse til slaggeudlæg.

3.5 Ammoniakemission og -deposition (B5, B4, E1b, F1d)

Ud fra oplysningerne om størrelsen af produktionsarealerne, dyre- og gulvtype i ansøgt drift, nudrift og 8-års drift samt evt. oplysninger om miljøteknologier beregnes husdyrbrugets ammoniakemission i de tre drifter.

Ammoniakemissionen fra stalde og opbevaringslagre fremgår af tabel 7.

Drifttype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	8830,8	770,8	9601,6
Nudrift	2944,8	698,8	3643,6
8 års-drift	2566,1	258,5	2824,6

Tabel 7: Ammoniakemission fra staldafsnit, opbevaringslagre og totalt fra husdyrbruget i etape 2

Husdyrbrugets ammoniakemission må ikke give anledning til væsentlige påvirkninger af naturområder, der er beskyttede af europæisk lovgivning (Natura 2000 områder). Der må heller ikke ske påvirkning af naturområder, der er beskyttet af dansk lovgivning, eller som kan være leve- eller ynglelokaliteter for særligt beskyttede dyrearter (bilag IV-arter).

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen kategoriserer naturen i kategori 1, 2 og 3 natur og fastsætter beskyttelsesniveauer, som fremgår af tabel 8. Naturområder i nærheden af husdyrbruget er udpeget i Husdyrgodkendelse.dk og fremgår af figur 4 og 5, og beregningerne af ammoniak til disse områder fremgår af tabel 9.

Ammoniakfølsom natur	Beskrivelse	Krav
Kategori 1	Ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper uanset størrelse jf. bilag 3 pkt. D i bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug hvis de er beliggende inden for et Natura 2000 område og er omfattet af udpegningsgrundlaget og kortlagt, samt heder og overdrev inden for et Natura 2000 område som er omfattet af § 3 i NBL4 (dvs. større end 2.500 m ²)	Max. Totaldeposition (stald og lagre) afhængig af antal husdyrbrug i nærheden*): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2	Ammoniakfølsomme naturtyper som ligger udenfor Natura 2000 område: højmoser, lobeliesøer, heder der i sig selv er større end 10 ha og omfattet af § 3 i NBL og overdrev der i sig selv er større end 2,5 ha og omfattet af § 3 i NBL.	Max. totaldeposition på 1,0 kg N/ha pr. år.
Kategori 3	Ammoniakfølsomme naturtyper der ikke er omfattet af kategori 1 og 2 og som ligger uden for Natura 2000 område i form af heder, moser og overdrev der er omfattet af § 3 i NBL samt ammoniakfølsomme skove. For at være ammoniakfølsom skal skove være større end 0,5 ha og mere end 20 m bred og bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer og 1) hvor der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel »skovjordbund«,	Kommunen vurderer konkret, om der skal fastsættes vilkår om max. merdeposition, og hvad det nødvendige krav til max. deposition skal være. Kravet må dog ikke være under en max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år

⁴ Naturbeskyttelsesloven, Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse LBK nr 927 af 28/06/2024

	2) hvor skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel »skov-jordbund« (dvs. i størrelsesorden mere end ca. 200 år), eller 3) hvor der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen "Arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af § 25 i lov om skove" og arterne har væsentlig, definerende betydning for skovens naturværdi.	
Beskyttede naturtyper der ikke hører under Kategori 1-3, men som efter en konkret vurdering, er ammoniak-følsomme.	Kan fx være enge, strandenge og søer	
* Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel): Antal husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH₃-N pr. år indenfor 200 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH₃-N pr. år indenfor 200-300 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år indenfor 300-500 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH₃-N pr. år indenfor 500-1.000 m Antal husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH₃-N pr. år indenfor 1.000-2.500 m		

Tabel 8: Krav til maksimal total- og merdeposition af ammoniak

Figur 4: Husdyrbrugets placering i forhold til de nærmeste naturområder

Figur 5: Husdyrbrugets placering i forhold til alle udpegede naturområder

Navn:	Kategori:	Oprettet:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
Nærmeste habitatområde	Kategori 1	Sagsbehandler	0	Bn	0,1	0,1	0,1
Kat. 1	Kategori 1	Sagsbehandler	0	Bn	0,1	0,1	0,1
Kat. 2	Kategori 2	Sagsbehandler	0	Bn	0,1	0,1	0,1
Sø ved Damhusvej	Kategori 3	Ansøger	0	V	5,0	4,6	6,0
Eng - OBS: ikke kategori 3 natur!	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,2	0,2	0,4
Kategori 1 NØ (sø), kumulation med 1?	Kategori 1	Ansøger	1	V	0,1	0,0	0,1
Kategori 3 skov	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,1	0,1	0,2
Kategori 2 mose NV jf. kommunens interne kort	Kategori 2	Ansøger	0	S	0,1	0,1	0,1
Mose V	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,1	0,1	0,1
Kategori 2 mose N jf. kommunens interne kort	Kategori 2	Ansøger	0	S	0,1	0,1	0,1
Mose SØ	Kategori 3	Ansøger	0	S	0,2	0,2	0,4
Sø SØ	Kategori 3	Ansøger	0	V	1,8	1,1	3,0
Sø S	Kategori 3	Ansøger	0	V	1,0	0,8	1,6
Kategori 2 overdrev SV	Kategori 2	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,0
Kategori 1 NØ	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,1	0,1	0,2
Kategori 1 N	Kategori 1	Ansøger	0	S	0,1	0,1	0,1

Tabel 9: Total og merdeposition af ammoniak til udpegede naturområder i etape 2

Kategori 1 natur

De nærmeste kategori 1 naturområder ligger i habitatområdet Kongens Mose og Draved Skov godt 2 km nord og nordøst for husdyrbruget (se figur 5). Ifølge kortene i Husdyrgodkendelse.dk er der kumulation med et husdyrbrug på Høgslundvej 12, 6270 Tønder i forhold til det nordøstligste udpegede naturpunkt, en brunvandedsø. Da totaldepositionen til kategori 1 naturen er på 0,2 kg N/ha/år og Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens skrappeste krav er på 0,2 kg N/ha/år til kategori 1 natur, er totaldepositionskravet således overholdt.

Kategori 2 natur

Der er udpeget det nærmeste kategori 2 naturareal, som i følge Husdyrgodkendelse.dk er et overdrev godt 4 km sydvest for husdyrbruget. Der er desuden udpeget to kategori 2 moser ud fra kommunens interne kort

over kategori-natur. Totaldepositionen beregnes til maks. 0,1 kg N/ha/år. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens totaldepositionskrav til kategori 2 natur på maksimalt 1,0 kg N/ha/år overholdes således.

Kategori 3 natur og § 3 områder

De nærmeste kategori 3 naturområder er to moser og en kategori 3 skov (tilgroet lysåbent). Ud over de beskrevne naturpunkter er der desuden foretaget depositionsregninger til de nærmeste § 3 registrerede naturområder, som er tre søer og en eng.

Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at den maksimale merdeposition til kategori 3 naturpunkter er på 0,1 kg N/ha/år og til øvrige naturpunkter (søer) på 5,0 kg N/ha/år. Det skrappeste krav, kommunen kan stille til kategori 3 natur, er en merdeposition på maks. 1,0 kg N/ha/år. Til to af søerne, søen sydøst for husdyrbruget og søen ved Damhusvej beregnes merdepositioner på 1,8 og 5,0 kg N/ha/år. Totaldepositionerne til søerne bliver på 3,0 og 6,0 kg N/ha/år.

Der er ikke udspecificeret tålegrænser for alle naturtyper. DCE under Aarhus Universitet har fastsat empirisk baserede tålegrænser for forskellige naturtyper (se tabel 10 herunder).

Tabel 2. Empirisk baserede tålegrænser (kg N ha⁻¹ år⁻¹) for naturbeskyttelseslovens terrestriske naturtyper samt for klit, løv- og nåleskov baseret på de seneste anbefalinger fra UNECE, 2022

Naturtype	Tålegrænse	Differentiering
Overdrev	6-20 ¹	sure overdrev 6-10, kalkholdige overdrev 10-20, Meget tør overdrevs- eller skræntvegetation 5-15.
Klit	5-20	grå klit grønsværklit, indlandsklit og fugtige klitlavninger 5-15, klithede 10-15, øvrig klit 10-20
Hede	5-15	Afhænger af kvælstoffjernelse med naturpleje
Fersk eng	15-25 ^{1,2}	
Strandeng	10-20 ^{1,2}	
Mose og kær	5-25	højmoser og nedbrudte højmoser 5-10, hængesæk, tørvelavninger 10-15, fattigkær og hedemoser 10-15, kalkrige moser og væld, rigkær 15-25
Løvskov	10-15	Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld 10-20
Nåleskov	10-20	

¹ Bør ikke anvendes for arealer med kulturgræsland, hvor den væsentligste påvirkning er en hidtil lovlig landbrugs-mæssig. Dette vil primært gælde engarealer, og bør ses over en længere tidsperiode. Intervallet dækker således som udgangspunkt 'naturenge'. Se også note 2.

² Den atmosfæriske afsætning skal ses i sammenhæng med andre tilførsler, fx med overfladenær afstrømning.

Tabel 10: Tålegrænser for terrestriske naturtyper⁵

Ifølge Miljøstyrelsens vejledning og Miljø- og Fødevareklagenævnets praksis skal der ved vurdering af ammoniakdeposition til natur og tålegrænser benyttes et 3-års gennemsnit for baggrundsbelastningen. Gennemsnittet af baggrundsbelastningen fra ammoniak for 2021-2023 er, for det 5,6 km x 5,6 km grid som husdyrbruget ligger i, på 13,9 kg N/ha/år jf. kortlaget "Samlet deposition af kvælstof til miljøgodkendelse (2021-2023)" i Danmarks Miljøportal. Husdyrbrugets beregnede totaldeposition skal lægges sammen med baggrundsbelastningen, når det skal vurderes, om tålegrænser er overskredet.

Det er søen ved Damhusvej der vil modtage den største ammoniakdeposition. Alle de tre udpegede søer ligger dyrkningsfladen, og vil således være påvirket af luftbåren afdrift af gødning samt overfladeafstrømning af overfladevand fra det omkringliggende markareal. Totaldepositionen til søen sydøst for husdyrbruget og søen ved Damhusvej beregnes til 3,0 og 6,0 kg N/ha/år. Sammen med baggrundsbelastningen beregnes der således 16,89 og 19,9 kg N/ha/år til søen.

⁵ https://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Udgivelser/Notater_2024/N2024_64.pdf

Vurdering af ammoniakdeposition til naturområder

Som beskrevet overholdes alle mer- og totaldepositions krav i forhold til kategori 1, 2 og 3 natur.

Umiddelbart vurderes det, at 16,8 og 19,6 kg N/ha/år i deposition til søerne sydøst for husdyrbruget og ved Damhusvej ikke vil kunne ændre tilstanden af søerne. Søen sydøst for husdyrbruget ligger i en lavning inde i dyrkningsfladen på marken, og vil derfor være næringsstofpåvirket af markdriften. Søen ved Damhusvej er en meget lille sø, som ud fra luftfotos ser ud til at være meget næringsstofpåvirket (ses i flere af årene med grøn overflade, formodentlig som følge af algevækst).

Når Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens krav til totaldeposition af ammoniak til kategori 1 og 2 natur overholdes og der er en forholdsvis begrænset merdeposition til småsøerne i dyrkningsladen, vurderes ammoniakdepositionen ikke at kunne påvirke den omkringliggende natur væsentligt negativt.

3.6 Biologisk mangfoldighed/biodiversitet (F4, F1c)

Biologiske mangfoldighed/biodiversitet generelt

Som vi læser Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, så er det den nærliggende biodiversitet, der kan forventes at blive berørt af projektet, der skal beskrives, herunder biodiversitetens relative rigdom, forekomst, kvalitet og regenereringskapacitet i området og dets undergrund.

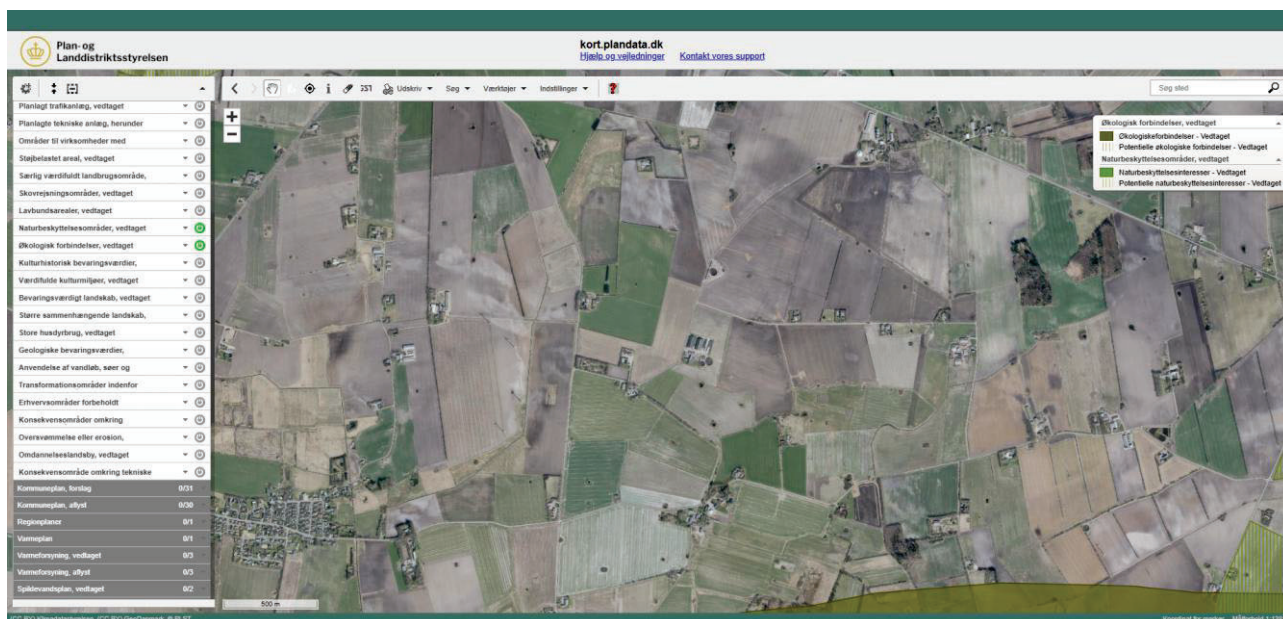
FN definerer biodiversitet som: *"Mangfoldigheden af levende organismer i alle miljøer, både på land og i vand, samt de økologiske samspil, som organismerne indgår i. Biodiversitet omfatter såvel variationen indenfor og mellem arterne som mangfoldigheden af økosystemer."* Med andre ord er biodiversitet alt liv på jorden, herunder dyr, planter, svampe, bakterier og andet levende både på land og i vand.

Et traditionelt husdyrbrug, vil kunne påvirke biodiversiteten med ammoniak, der udledes gennem luften, udslip af forurenende stoffer i form af næringsstoffer eller kemikalier, afdrift eller afstrømning af bekæmpelsesmidler anvendt i marken eller ved direkte fysisk påvirkning, fx hvis der fjernes natur, leve-, yngle- eller opholdssteder.

Påvirkningen med ammoniak på naturtyper er beskrevet i det foregående afsnit. I et efterfølgende afsnit under dette punkt beskrives bilag IV-arter og eventuel påvirkning heraf.

Der nedlægges ikke naturområder eller fjernes beplantninger. De arealer, der inddrages stalde, kalve- møddings- eller ensilagepladser, omrørings-/afhentningstanke samt kørearealer mv. anvendes på nuværende tidspunkt til intensivt dyrket mark eller græsareal, mødding- og ensilageplads og kan derfor ikke være leve-, yngle- eller opholdssteder for bilag IV-arter.

Husdyrbruget ligger uden for områder, der er udpeget til økologiske forbindelse eller naturbeskyttelsesinteresser eller potentielle økologiske forbindelser og naturbeskyttelsesinteresser. De nærmeste områder med økologiske forbindelser og naturbeskyttelsesinteresser fremgår af nedenstående kortudsnit.

Figur 6: Udpegninger af økologiske forbindelser og naturbeskyttelsesinteresser fra Plandata.dk

Bilag IV-arter

Bilag IV-arter er arter, der fremgår af bilag IV i EU's habitatdirektiv. De beskrives som strengt beskyttede arter. Det betyder, at arternes yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges.

Af faglig rapport fra DMU nr. 635, Håndbog over dyrearter på habitatdirektivets bilag IV⁶ fremgår en liste over arters udbredelse i et grid på 10 km x 10 km fordelt over hele landet. Der er desuden udgivet en videnskabelig rapport i 2013 over overvågning af arter⁷. Af rapporterne fremgår, at nedenstående arter kan være registreret i nærområdet til husdyrbruget.

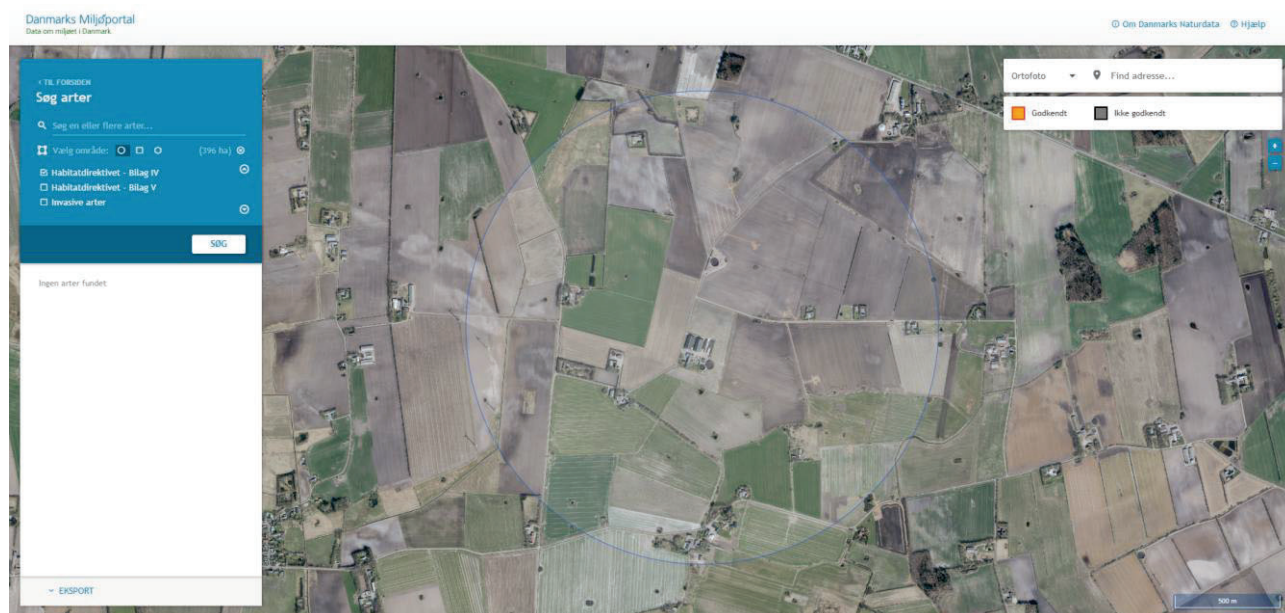
Dansk navn:	Videnskabeligt artsnavn:
Vandflagermus	<i>Myotis daubentonii</i>
Frynseflagermus	<i>Myotis nattereri</i>
Langøret flagermus	<i>Plecotus auritus</i>
Sydflagermus	<i>Eptesicus serotinus</i>
Troldfalgermus	<i>Pipistrellus nathusii</i>
Pipistrellflagermus	<i>Pipistrellus pipistrellus</i>
Dværgflagermus	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>
Odder	<i>Lutra Lutra</i>
Markfirben	<i>Lacerta agilis</i>
Stor vandsalamander	<i>Triturus cristatus</i>
Løgfrø	<i>Pelobates fuscus</i>
Spidssnudet frø	<i>Rana arvalis</i>

Tabel 11: Liste over potentielle bilag IV-arter i området

⁶ Danmarks Miljøundersøgelser Aarhus Universitet Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007 Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV <https://www2.dmu.dk/pub/fr635.pdf>

⁷ AARHUS UNIVERSITET DCE – NATIONALT CENTER FOR MILJØ OG ENERGI Videnskabelig rapport nr. 50 fra 2013 Overvågning af arter 2004-2011 <https://www.dmu.dk/Pub/Sr50.pdf>

Ifølge kortene på Danmarks Miljøportal⁸ over registrerede bilag IV-arter er der ikke registreret bilag IV-arter inden for 1.000 m fra husdyrbruget.

Figur 7: Kortudsnit fra Danmarks Miljøportal over arter

Med den ansøgte merdepositionen fra husdyrbruget til de nærmeste naturområder, vurderes ansøgningen ikke at kunne påvirke biodiversiteten negativt, herunder bilag IV-arter. I forhold til søerne så er det ikke merdepositionen som sådan, der vurderes skadelig for bilag IV-arter, men derimod kan tilgroning på sigt blive et problem.

De potentielle bilag IV-arter, der kan forekomme i området, er som beskrevet i tabel 11 syv flagermusarter, odder, markfirben og tre paddearter.

Gamle bygninger og træer **kan** fungere som dagskul og overvintringssteder for flagermus.

Hvis der er oddere i nærheden, må disse forventes at opholde sig i tilknytning til vandløbssystemer hvor der er fødegrundlag. Der er ca. 400 m til nærmeste åbne vandløb.

Markfirben findes typisk på åbne, varme, solrige lokaliteter som jernbane- og vejskråninger, sten- og jorddiger, heder, overdrev, grusgrave, strandenge, kystskrænter og sandede bakkeområder. Nærmeste sådanne område vurderes at ligge længere væk end 1 km fra husdyrbruget.

Flere af områdets søer og vådområder **kan** være yngle- og levesteder for padder.

Samlet vurdering

Selv om der kommer en merdeposition til de tre nærliggende søer på mellem 1,8 og 5,0 kg N/ha/år, vurderes søernes tilstande ikke at blive væsentligt negativt påvirket. Som beskrevet ligger søerne i dyrkningsfladen og modtager en væsentlig næringsstofpåvirkning i forvejen. Med en øvrig merdeposition på maks. 0,2 kg N/ha/år, vurderes det, at der ikke kan ske en tilstandsændring af de omkringliggende naturarealer og dermed heller ikke en negativ påvirkning af naturområderne som yngle- og levesteder. Ammoniak er så vidt vides ikke direkte skadelig for bilag IV-arter eller for andre arter. Den umiddelbart største trussel vil være tilgroning af lysåbne arealer.

Pga. afstanden til potentielle yngle- og levesteder som fx skove og andre naturarealer, vandløb mv., samt da der ikke fjernes større eller ældre beplantninger, stenbunker, jorddiger eller gamle bygninger, som kan være

⁸ <https://naturdata.miljoportal.dk/>

mulige opholdssteder, vurderes det derfor, at husdyrbruget ikke kan påvirke bilag IV-arters eller andre arters yngle- eller levesteder negativt.

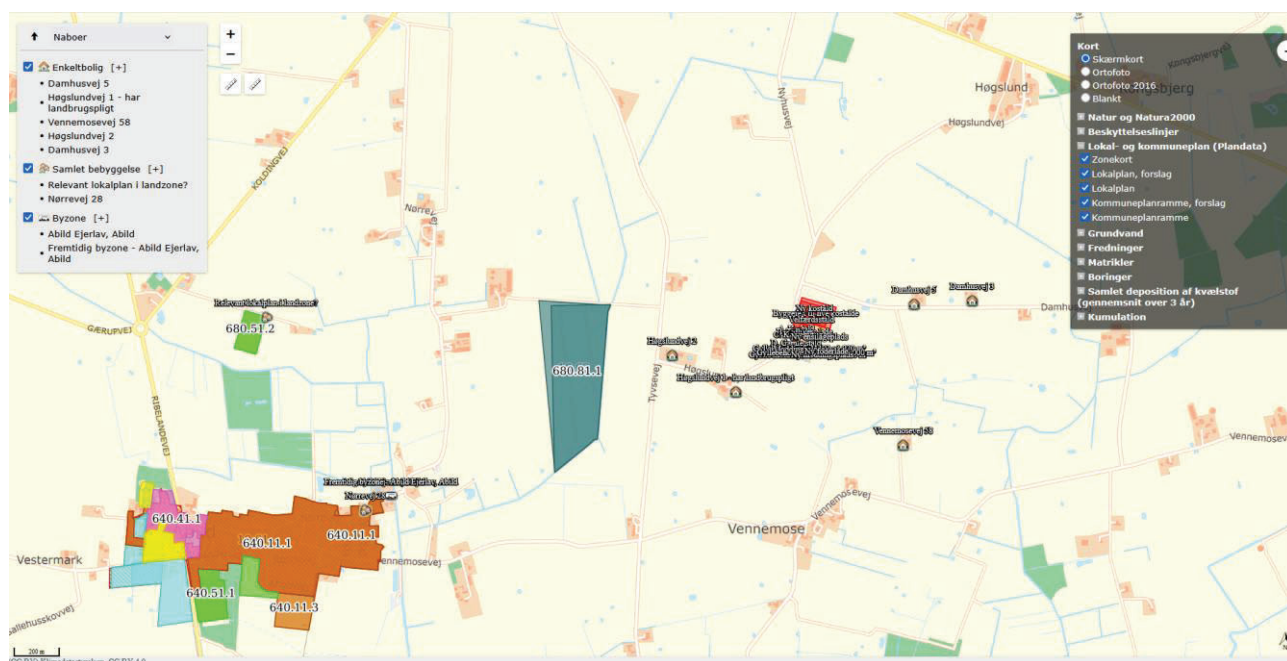
Når de generelle udbringningsregler for husdyrgødning, samt anvendelse af bekæmpelsesmidler overholdes, vurderes der ikke at kunne ske væsentlig påvirkning af biodiversiteten ved markdriften.

3.7 Lugtemission (B6, B4, E1b)

Nærmeste lugtberegningspunkter er udpeget i skemaet i Husdyrgodkendelse.dk og ses af figur 8.

Nærmeste ikke-ejede enkelt beboelse uden landbrugspligt er pt. Damhusvej 3 og 5, Høgslundvej 2 samt Vennemosevej 58. Som beskrevet forventes Damhusvej 5 købt af ansøger og eventuelt revet ned. Nærmeste samlede bebyggelse udløses af Nørrevej 28, idet der inden for 200 m af denne beboelse ligger mere end 6 andre beboelser uden landbrugspligt. Nærmeste byzonegrænse er grænsen til Abild by. Nærmeste sommerhusområde er ikke udpeget, da det ligger meget længere væk end nærmeste byzone. Nærmeste relevante lokalplanlagte område, der udløser samme krav som samlet bebyggelse, må være et lokalplanlagt område for et feriecenter på Merstedvej 1.

Der er ikke kumulation med andre husdyrbrug i forhold til lugt til enkelt beboelse, samlet bebyggelse eller byzone, idet der ikke ligger husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år inden for henholdsvis 100 m fra nærmeste enkeltbeboelse eller 300 m fra det lokalplanlagte område samt byzonen i forbindelse med Abild (vurderet ud fra oplysninger i Landbrugsstyrelsens kort over jordbrugsanalyser)⁹.

Figur 8: Nærmeste nabo, samlede bebyggelser og byzone

⁹ <https://miljoegis.mim.dk/cbkort?profile=jordbrugsanalyse>

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Damhusvej 3	0	NY	311,2	311,2	757,5	Ja
 Damhusvej 5	0	NY	311,2	311,2	490,1	Ja
 Høgslundvej 1 - har landbrugspligt	0	NY	311,2	248,9	479,5	Ja
 Høgslundvej 2	0	NY	311,2	311,2	660,6	Ja
 Vennemosevej 58	0	NY	311,2	248,9	724,4	Ja
 Nørrevej 28	0	NY	770,9	770,9	2237,8	Ja
 Relevant lokalplan i landzone?	0	NY	770,9	770,9	2517,9	Ja
 Abild Ejerlav, Abild	0	NY	1025,6	1025,6	2105,2	Ja
 Fremtidig byzone - Abild Ejerlav, Abi...	0	NY	1025,6	1025,6	2104,2	Ja

Forklaring til samlet resultat af lugtberegning

* Geneafstanden fra NY modellen er 0, selvom der er en faktisk lugt fra staldgruppen. Dette skyldes at lugten er for lav til at lugtspredningen kan beregnes.

Konsekvenszone

Konsekvenszone: 780 m

Rød: Bemærk at geneafstanden til byzone er længere end konsekvenszonen.

Tabel 12: Beregning af lugtgeneafstand til nærmeste nabo, samlet bebyggelse og byzone mv. i etape 2

Lugtberegningerne viser, at alle lugtgeneafstande overholdes.

Der er ikke kendskab til, at lugt fra husdyrbrug er direkte sundhedsskadelig.

Husdyrgodkendelse.dk beregner udelukkende lugt fra stalde. Ud over lugt fra staldene, kan der være lugt fra ensilage og fra gyllebeholdere. Fra gyllebeholderne kan der være lugtafgivelse især i forbindelse med omrøring og pumpning. Teltoverdækninger vil formodentlig mindske lugt fra gyllebeholdere. Der vil også kunne forekomme lugtgener i forbindelse med udbringning af husdyrgødning på marker.

Vurdering

Lugt opfattes forskelligt af forskellige personer. Det kan derfor ikke afvises, at nogle vil finde lugtgeneafstandene utilstrækkelige, mens andre ikke føler sig generet, selv om de bor inden for lugtgeneafstandene.

Med ca. 325 m fra nærmeste stald (den nye kalveplads i ansøgt drift) til nabobeboelsen med landbrugspligt på Høgslundvej 1 samt ca. 360 m til nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt på Damhusvej 5 (fra det

nye byggefelt) vurderes lugt ikke at kunne være generende for naboen eller andre naboer, der ligger længere væk.

På baggrund af ovenstående, samt at alle lugtgenæfstande overholdes, vurderes det, at husdyrbruget ikke udgør en sundhedsrisiko for omgivelserne, samt at husdyrbruget kan udvides/ændres som ansøgt uden at være til gene for naboer mv.

3.8 Øvrige emissioner og gener (B7, E1b, F1d, F5c, F8)

Der forekommer ingen stråling fra husdyrbrug. Der vil være emission af varme fra dyrene og gødningen. Det er ikke fundet nødvendigt at kvantificere varmeemissionen.

I de efterfølgende underpunkter beskrives potentielle gener fra støj, rystelser og vibrationer, støv, lys, skadedyr og transporter.

Der skal derfor være fokus på, at gener fra aktiviteterne på husdyrbruget minimeres i forhold til de nærmeste naboer.

3.8.1 Støj (B7, E1b, F1d, F5c)

De største støjgener fra husdyrbruget vil være støjgener i forbindelse med stakning af ensilage, fodring, malkning (kompressorer og malkeanlæg), gyllepumpning i forbindelse med pumpning til og fra gyllebeholdere, flytning og udbringning af husdyrgødning/afgasset biomasse, blanding af foder, tipning af foder i foderlade, indblæsning af foder i kraftfodersiloer samt transport af dyr, foder, halm, mælk og gylle mv.

Der benyttes ikke traktorpumper, hverken pt. eller fremadrettet.

Gylle afhentes tankbiler, som også leverer afgasset biomasse retur i gyllebeholderne. Tankbilerne har indbyggede pumpesystemer, som er meget lidt støjende. Gyllevognen er ligeledes med indbyggede pumpesystemer, som er meget lidt støjende.

Foder blandes syd for ensilagepladserne i tidsrummet kl. 5-10. Malkning foregår pt i malkestalden i perioden kl. 4-8 og 16-20. Fremadrettet sker malkning løbende over døgnet i malkerobotterne.

Der ligger ikke og kommer ikke til at ligge nabobeboelser tæt på husdyrbrugets nuværende og kommende overkørsler til Høgslundvej og Damhusvej.

Støjklider fremgår af bilag 3.

Vurdering

Pga. husdyrbrugets nuværende og kommende placering i forhold til naboer vurderes det, at støj, herunder lavfrekvent støj, er og vil være af et omfang, der ikke vil kunne genere omgivelserne, samt at Miljøstyrelsens vejledende støjgrænser kan overholdes.

Det forslås, at der fastsættes vilkår for støj i overensstemmelse med Miljøstyrelsens støjvejledninger.

Se yderligere om transporter under punkt 3.8.2 og 3.8.6.

3.8.2 Rystelser og vibrationer (B7, E1b, F1d, F5c)

Der kan eventuelt forekomme mindre rystelser i forbindelse med transporter til og fra husdyrbruget og internt på husdyrbruget. Kilder kan fx være gyllepumper, traktorer (specielt ved stakning af ensilage), malkeanlæg samt andre maskiner.

Vurdering

De typer stationære anlæg, der benyttes på traditionelle husdyrbrug, giver ikke anledning til rystelser og vibrationer, der kan mærkes, andet end hvis man opholder sig klos op ad anlæggene.

Vurdering af rystelser i forhold til transporter er beskrevet under punkt 3.8.6.

3.8.3 Støv (B7, E1b)

Støv vil primært forekomme i forbindelse med indkørsel af foder og halm, flytning og udbringning af husdyrgødning og afgasset biomasse og dybstrøelse samt markarbejde i tørre perioder, hvor jord på veje kan hvirvles op. Der vil blive fejlet/skrabet vejarealer efter kørsel, når der er behov for det.

Ensilage lægges på ensilagepladserne og overdækkes med fiberdug og plast. Foder tippes i foderladen og blæses ind i fodersiloerne. Fodersiloerne er udstyret med støvcykloner.

Vurdering

Med husdyrbrugets indretning og afstanden til nærmeste nabobeboelser og når der rengøres veje ved behov, vurderes støv at være af et omfang, der ikke vil kunne genere omgivelserne, hverken på nuværende tidspunkt eller efter udvidelsen/ændringerne.

3.8.4 Lyspåvirkning (B7, E1b, F1d, F5c)

Placering af udvendig belysning fremgår af bilag 1. Der er opsat 4 stk. ca. 15 m høje lysstandere. Lamperne på standerne blev justeret for ca. et års tid siden, så lamperne er vinklet, så lyset kun er nedadrettet. Lysstanderne tændes ved behov. Øvrig belysning er en lampe ved skilt ud til Høgslundvej, en lampe på vestgavlen af foderladen, samt en lampe ved personalindgangen i forbindelse med stald A. Denne belysning er timerstyret.

I forbindelse med transporter af mælk, dyr, foder, afgrøder, stakning af afgrøder på ensilagepladser og kørsel med husdyrgødning/afgasset biomasse vil der holde/køre lastbiler og traktorer med lys på ved mælketanke, stalde, foderlade, fodersiloer, ensilagepladser, gyllebeholdere og omrørings-/afhentningstankene.

Vurdering

Med placeringen af den udvendige belysning, den etablerede beplantning, ny beplantning, afstand til veje og naboejendomme vurderes lys ikke at kunne medføre gener for naboer eller vejtrafik.

3.8.5 Skadedyr (B7, E1b)

Fluer bekæmpes ved hyppig udmugning ved de små kalve samt hyppig skrabning af gangarealer og tømning af gyllekanal/fortank. Endvidere benyttes spraymidler ved behov. I de nye stalde vil skrabeanlægget samt hyppig tømning af kanaler og omrørings-/afhentningstanke hæmme opformeringen af fluer. Generelt er der ikke problemer med store forekomster af fluer.

Rotter bekæmpes via den kommunale rottebekæmpelsesordning. Der er pt. opsat ca. 4 klapfælder/giftkasser rundt omkring på husdyrbruget. Der vil blive opsat det nødvendige ekstra antal klapfælder/giftkasser i forbindelse med udvidelsen.

Vurdering

De beskrevne bekæmpelsestiltag vurderes at være tilstrækkelige til, at der ikke er risiko for gener fra skadedyr. Med effektiv rottebekæmpelse vil der være begrænset fare for menneskers sundhed, da overførsel af smitte med bakterier, vira og protozoer dermed begrænses mest muligt.

3.8.6 Transporter (B7, E1b)

Transport i forbindelse med husdyrbruget sker via Høgslundvej.

Tunge transporter sker primært i dagtimerne. Dog vil der i forbindelse med udbringning af husdyrgødning og indkørsel af græs og majs køres uden for dette tidsrum for at få færrest muligt kørselsdage. Endvidere bestemmer Arla selv tidspunktet for afhentning af mælk, hvorfor afhentning af mælk også kan ske i nattetimerne.

Herudover er der kørsel med personbiler (medarbejdere, dyrlæge, kontrollanter mv.).

Transporten til biogasanlægget på Storde 2 sker syd ud ad Høgslundvej, Nyhusvej Adelvadvej gennem Tyvse. Når der afhentes gylle, tages et læs afgasset biomasse med og leveres i gyllebeholdere, så længe der er plads. Den øvrige mængde afgasset biomasse køres til bedriftens øvrige gyllebeholdere samt lejede gyllebeholdere.

Tunge transporter (en transport ind og ud betragtes som en samlet kørsel)	Nudrift antal/år	Ansøgt drift antal/år
Afhentning af mælk (tankbil, kapacitet til 36 ton)	ca. 183	ca. 365
Afhentning af tyrekalve (lastbil)	ca. 28	ca. 28
Afhentning af døde dyr (lastbil)	ca. 10	ca. 20
Dyr til slagteri (lastbil)	ca. 20	ca. 30
Indkørsel af foder fra foderstofforretning (lastbil, kapacitet til ca. 36 ton)	ca. 24	ca. 24
Indkørsel af korn til kornsilo (traktor og vogn, kapacitet ca. 20 ton)	ca. 15	ca. 25
Diverse sækkevarer (lastbil)	ca. 12	ca. 12
Indkørsel af græs og majs (traktor og vogn, kapacitet ca. 20 ton)	ca. 450	ca. 830
Indkørsel af halm fra anden ejendom (traktor og vogn)	ca. 30	ca. 50
Transporter af gylle/dybstrøelse/afgasset biomasse til/fra biogasanlæg (lastbil med container og tankbil, kapacitet til ca. 35-38 ton)	ca. 210	ca. 628
Udkørsel af afgasset biomasse fra gyllebeholdere på husdyrbruget (traktor og gyllevogn, kapacitet til ca. 20 ton)	ca. 400	ca. 530*
Dieselolie (tankbil)	ca. 12	ca. 16
Afhentning af erhvervsaffald + dagrenovation (lastbil)	12+26	26+26
I alt	ca. 1.432	ca. 2.610

Tabel 13: Skønnede antal transporter i nudrift og ansøgt drift

* Gyllevognen vil formodentlig blive udskiftet til en vogn med kapacitet til 25 m³, hvilket vil reducere antallet af transporter i forhold til det oplyste.

Hertil kommer transporter med markmaskiner.

Kørsel sker jævnt fordelt over året bortset fra udbringning af afgasset biomasse og indkørsel af afgrøder. Kørsel med græs sker i perioden ca. 15. maj til 20. september over ca. 5 dage. Kørsel med majs sker koncentreret i perioden start til slut oktober måned i nudrift over ca. 2 dage og efter udvidelsen over ca. 4 dage.

Transporter af gylle og dybstrøelse er beregnet ud fra normtalsproduktion af husdyrgødning.

Vurdering

En forøgelse af antal transporter fra ca. 1.432 til ca. 2.610 transporter fra husdyrproduktionen vurderes at være en naturlig forøgelse af antallet af transporter med den ansøgte udvidelse. Antallet stiger som følge af udvidelsen af antallet af køer, men ikke proportionalt, da ikke alle transporttyper øges med samme andel.

Transporterne på offentlige veje vil ikke adskille sig fra øvrige tunge transporter på vejene med hensyn til støj, vibrationer, rystelser mv.

Trafik på veje reguleres af færdselsreglerne. I forhold til husdyrbrug er der i følge Miljø- og Fødevareklagenævnets praksis kun hjemmel i Husdyrbrugloven til at stille vilkår om brug af bestemte overkørsler eller tidspunkter for ind- og udkørsel. Med husdyrbrugets beliggenhed i forhold til naboer, vurderes det ikke relevant at begrænse husdyrbrugets transporter.

3.9 Reststoffer, affald og naturressourcer (B8, E1b, F5b)

3.9.1 Døde dyr (B8)

Døde dyr opbevares på pladsen til døde dyr nord for stald A. Døde dyr lægges på et betonareal og overdækkes med en kadaverkap. Pladsen er ikke afskærmet med beplantning eller andet. Pladsen ligger i umiddelbar tilknytning til stalden og ca. 13 m fra Høgslundvej. Døde dyr tilmeldes til afhentning via app på mobiltelefonen. Daka afhenter efterfølgende hverdag. Daka genanvender døde dyr til at fremstille bl.a. biobrændstof og biodiesel.

Vurdering

Pga. pladsens placering i tilknytning til stalden, og døde dyr altid overdækkes med en kadaverkap, vurderes det at forbigående ikke vil blive generet i forbindelse med opbevaring og afhentning af døde dyr.

3.9.2 Affald (B8, F1d, F5c)

Der er fokus på at producere så lidt affald som muligt. Affald fra husdyrbruget sorteres, opbevares og bortskaffes miljømæssigt forsvarligt og i overensstemmelse med Tønder Kommunes affaldsregulativ.

Som udgangspunkt benyttes ikke mere foder, end der er behov for, husdyrgødning anvendes til gødskning af marker, andet uundgåeligt affald sorteres med henblik på genanvendelse og kun restfraktioner ender som brændbart affald.

Herunder er oplistet husdyrbrugets affaldstyper, opbevaringssteder, transportører og modtageanlæg. Der sker ingen ændringer i affaldstyper med det ansøgte.

Olieskift på maskiner foretages primært ved serviceeftersyn på eksternt værksted eller på anden ejendom. Der er derfor normalt ingen affaldsfraktioner i form af spildolie, olie- brændstoffiltre eller blyakkumulatorer.

Der forventes intet medicinaffald, da der normalt kun benyttes afmålte doseringer. Køleskab til medicin står pt. i stald A, men flyttes til den nye serviceafdeling.

Der er indgået aftale med Sejer og Sønnichsen A/S om afhentning af plast- og restaffald. Der er opstillet 2 600 l plastcontainer på hjul til restaffald samt en 5 m³ vippecontainer i metal til overdækningsplast. Der vil blive lavet en aftale om yderligere affaldscontainere og afhentninger af landbrugsaffaldsfraktioner som fx plast, pap/papir. mv.

Metallaffald samles typisk på Tyvsevej 10, hvorfra det køres til U.L. Petersens eftt. i Agerskov, LED-rør tages normalt med af elektriker.

Spraydåser og kanyler opbevares i stald A i en kasse og en kanyleboks. Plasttønder fra sæbe mv. til malkeanlæg tages med retur af Lely. Spraydåser køres pt. på genbrugsplads og kanyler tages med af dyrlæge

Madaffald, glas, tekstilaffald samt mad- og drikkekartoner er normalt i så begrænsede mængder, at disse kommer i husstandens genbrugsbeholdere.

Eventuelt andre affaldsfraktioner vil blive kørt til genbrugspladsen på Tønder Genbrugsplads.

I forbindelse med byggefasen for de nye stalde, foderlade, kalve-, møddings- og ensilagepladsen forventes der meget begrænset affald, idet bygninger, pladser og kørearealer opføres af præfabrikerede elementer samt med bunde, der støbes på stedet med beton tilkørt med betonkanon samt flydende asfalt leveret med lastbil og tiptrailer i aftalte mængder.

Døde dyr er beskrevet under punkt 3.9.1.

Der sker ingen genvinding af affald på husdyrbruget. Som beskrevet leveres husdyrgødning til biogasanlæg og der modtages afgasset biomasse retur.

Vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget sorterer, opbevarer og bortskaffer affald miljømæssigt forsvarligt og i overensstemmelse med Tønder Kommunes affaldsregulativer. Det vurderes endvidere, at der ikke vil opstå gener i forbindelse med bortskaffelse af affald.

3.9.3 Olie- og kemikalier (B7 og B8)

Der er 2 olietanke på husdyrbruget. En 1.200 fyringsolietank i forbindelse med stuehuset, samt en 1.500 dieselolietank opstillet i foderladen.

Olietankene står hævet på ben på befæstede areal. Der er ingen afløbsriste til overfladevand i nærheden af tankene.

Der opbevares ingen bekæmpelsesmidler til brug i marken på husdyrbruget. Bekæmpelsesmidler opbevares i kemirum på Tyvsevej 10.

Rengøringsmidler til rengøring af malkestald og mælketanke mv. står malkerummet i forbindelse med stald A. Lageret vil blive flyttet til det nye malkerum. Det maksimale oplag af vaskemidler er på ca. 600 l. Der er intet oplag af motor- og hydraulikolie eller lignende til påfyldning af maskiner.

Vurdering

Med den beskrevne opbevaring af olie og kemikalier på husdyrbruget vurderes det, at der ikke er risiko for, at der under normale forhold kan ske udslip af sådanne stoffer. Husdyrbruget udarbejder en beredskabsplan, hvor der kommer instrukser for, hvordan uheld med olie og kemikalier skal håndteres.

3.9.4 Råvarer (B7)

Foder til kvæg består af hjemmeavlet grovfoder, hovedsageligt majs, græs, korn og halm og derudover indkøbt foder. Foderplanen afstemmes med en mineralblanding for at tilgodese kreaturernes behov for næringsstoffer.

Fodersammensætningen afstemmes i forhold til dyrenes biologiske behov (kalv, kvie, malkende ko, goldko, slagtekalv og slagteko). For at opnå så præcis en næringsstofsammensætning som muligt, udtages der analyser af grovfoderet, som ligger til grund for sammensætning af det indkøbte foder. Optimeringen af foderplanen sker bl.a. på protein, så overforsyning såvel som underforsyning undgås. Overforsyning med protein medfører en belastning på miljøet, men det overbelaster også koen.

Mælkeproducenter er interesseret i, at ovenstående er i orden, da ubalance i foderets sammensætning betyder forringelse af foderudnyttelsen og dermed forringelse af det økonomiske udbytte.

Ensilage opbevares på ensilagepladserne og vitaminer, mineraler og mælkepulver opbevares i foderladen. Der intet oplag af wrapballer. Rapskager, soja og kraftfoder opbevares i de fritstående siloer ved foderladen samt i kraftfodersiloen.

Der er ikke mulighed for at anvende fodringsteknikker som virkemiddel til at reducere ammoniakemissionen, idet fodringsteknikkerne ikke længere fremgår af Miljøstyrelsens Teknologiliste. Der bør derfor ikke stilles vilkår om dokumentation af foderplaner og lignende. Husdyrbruget vil dog også fremadrettet udarbejde og følge foderplaner.

Vandforbruget er beskrevet i punkt 3.9.6.

Vurdering

Ud fra ovenstående vurderes, at der anvendes BAT med hensyn til fodring.

3.9.5 Energiforbrug (B8, F1c)

På husdyrbruget anvendes der primært elektricitet til malkning, nedkøling af mælk, pumpning af gylle, belysning, skrabe anlæg og øvrige elektriske maskiner samt forbrug i beboelsen. Det er muligt, at der i de nye stalde vil komme ventilatorer til cirkulering af luft i staldene. Diesel benyttes til traktorer mv.

Staldene og de øvrige driftsbygninger opvarmes ikke. Det er muligt at der i forbindelse med udvidelsen kommer opvarmning af personalerum mv. vha. genvundet varme fra mælkekølingen.

Energiforbruget er skønnet ud fra forbruget i 2024.

Type	Forbrug nudrift	Skønnet forbrug i ansøgt drift
EI	ca. 180.000 kWh	ca. 370.000 kWh
Dieselolie	ca. 20.000 l	ca. 45.000 l

Tabel 14: Energiforbrug

Der er frekvensstyrede vakuum- og mælkepumper i forbindelse med den eksisterende malke anlæg og det kommer der også i forbindelse med de nye malkerobotter.

Cirka 80 % af belysningen på husdyrbruget er pt. LED-belysning. De nye stalde mv. vil blive etableret med LED-belysning.

Der er opsat 2 rækker solcellepaneler på stuehuset. Den genererede elektricitet benyttes i forbindelse med stuehuset. Det er muligt, at der også etableres solceller på en eller begge nye stalde.

Der føres ikke løbende journal over energiforbruget. Der modtages månedsvise forbrugsoplysninger fra elseskabet og forbruget opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Vurdering

Forbrug af energi kan påvirke klimaet negativt, men man kan ikke drive et moderne husdyrbrug uden at benytte energi.

Ifølge Håndbog til driftsplanlægning 2015 er elforbruget på ca. 760 kWh pr. årsko (malkning med malkerbotten) dog med mulighed for store variationer. Normtalsberegning kommer således frem til ca. 456.800 kWh

ved 600 køer, mens det forventede elforbrug er skønnet til ca. 370.000 kWh. Det forventede elforbruget ligger således under normen.

Med frekvensstyrede vakuumpumper i forbindelse med malkeanlæg, LED-belysning og eventuelt genvinding af varme fra mælkekøling og produktion af elektricitet via vindmølle vurderes det, at der samlet set anvendes BAT i forhold til energi.

3.9.6 Vandressourcen og vandforbrug (B8)

Husdyrbrugets bygninger og anlæg ligger inden for områder med særlige drikkevandsinteresser og nitratfølsomme indvindingsområder, men uden for sprøjtemiddelfølsomme indvindingsområder samt indvindingsopland til vandværk.

Vand benyttes primært til drikkevand til dyr, vask af malkeanlæg, kalvehytter og maskiner samt sanitære forhold og forbrug i boligen. Vand kommer fra Tønder Forsyning.

Marksprøjte påfyldes ikke på husdyrbruget.

Vandforbrug i ansøgt drift er skønnet ud fra forbruget i 2024.

Type	Forbrug i nudrift	Skønnet forbrug i ansøgt drift
Drikkevand og vaskevand i malkestald mv.	ca. 15.000 m ³	ca. 27.500 m ³
Vand til vask af kalvehytter og maskiner	ca. 150 m ³	ca. 200 m ³
Forbrug i beboelsen	ca. 80 m ³	ca. 100 m ³
I alt	ca. 15.230 m ³	ca. 27.800 m ³

Tabel 15: Vandforbrug

Af vandbesparende foranstaltninger er der drikkekar og drikkekopper til dyrene, og der benyttes højtryksrenser til vask af kalvehytter og maskiner mv.

Ifølge Håndbog til driftsplanlægning 2015 udgivet af SEGES er vandforbruget pr. ko af stor race på ca. 33 m³ og pr. opdræt på ca. 5,7 m³. Med forventet ca. 600 årskøer med småkalve til ca. 6 mdr. og kvier ca. 16-25 mdr. beregnes normforbruget til ca. 21.500 m³. Det faktiske forbrug vil afhænge af det endelige antal dyr og mælkeydelse mv.

Det er ikke udarbejdet planer for vedligehold og reparationer, men ved daglig inspektion vil der blive undersøgt for eventuelle lækager i forbindelse med drikkevandssystemet med efterfølgende igangsætning af reparation.

Vurdering

Som beskrevet forventes vandforbruget på husdyrbruget at blive lidt højere end den beregnede mængde jf. normtalsberegningerne. Umiddelbart vurderes det, at husdyrbrugets vandforbrug ikke er højere end nødvendigt. Normtallet er fra 2015 og er således ikke opdateret i en årrække.

Da godkendelsen er til fri produktion på produktionsarealerne, bør der ikke stilles vilkår om et maksimalt vandforbrug. I stedet kan der stilles vilkår om, at vandforbruget skal opgøres årligt og fremvises ved tilsyn. Eventuelt kan der stilles vilkår om, at kommunen kan forlange drikkevandssystemet gennemgået af en fagperson, hvis der sker stigninger i vandforbruget, der ikke kan forklares med fx et øget antal dyr på husdyrbruget.

Stalde, gyllebeholdere, omrøre- og fortanke, kanaler, gyllerør, kalve-, møddings- og ensilagepladser, beholdere til overfladevand fra ensilagepladser samt kanaler og rørledninger er og bliver etableret tætte. Der er derfor ingen risiko for udsivning til grundvand eller overfladevand.

3.9.7 Spildevand og restvand (B8, F1d, F4)

Afløbsforholdene på husdyrbruget fremgår af ledningsplanen, se bilag 2.

Spildevand fra beboelsen til ledes septiktank og videre til nedsivningsanlæg som ligger i tilknytning til stuehuset. Som beskrevet forventes der etableret personalefaciliteter med bl.a. wc- og bad i området, hvor den nuværende malkestald ligger. Spildevandet herfra vil blive ledt til en samletank, der vil blive tømt efter behov.

Vask af kalvehytter og maskiner mv. sker med højtryksrenser med rent vand på den eksisterende ensilageplads og vandet ledes sammen med overfladevandet til gyllebeholder. Fremadrettet vil der blive vasket på den nye kalveplads. Den nye kalveplads vil få aflledning til gyllebeholderen på 2.000 m³.

Som beskrevet etableres en opsamlingsbeholder til overfladevand fra ensilagepladserne, som der kan udsprinkles fra eller pumpes til gyllebeholderen på 920 m³, når det ikke er tilladt at udsprinkle ensilagesaft. Størrelsen på opsamlingsbeholderen og den nye pumpe er endnu ikke afklaret. Kapaciteten af pumpen vælges, så den kan tømme opsamlingsbeholderen ved kraftige regnskyl. Der vil blive etableret rørledning til både udsprinklingsanlæg på marken samt til gyllebeholderen, så vandet kan ledes til gyllebeholderen på 920 m³, når der er længerevarende perioder med vandmættede eller frosne marker.

Der anvendes udelukkende godkendte sæbemidler ved vask af malkestald mv. Der er redegjort for mængder af spildevand og overfladevand til gyllebeholdere i kapacitetsberegningen (se punkt 3.1.2).

Ud fra oplysninger i miljøgodkendelsen fra 2022 afledes overfladevand fra taget på stald B til nedsivningsanlæg og overfladevand fra de øvrige bygninger til grøfter vest og syd for bygningssættet. Afløbsriste i forbindelse med kørearealet syd for stald A og B ledes til dræn. Der er ikke modtaget tegninger over dræn og afløbssystemer i forbindelse med overtagelsen af ejendommen i 2024, og der er begrænset kendskab til afløbssystemets udformning.

Grøften umiddelbart syd for det eksisterende bygningssæt bliver opfyldt, så der ikke er åben grøft med forbindelse til vejgrøftesystemet mod vest, som i miljøgodkendelse fra 2022 er beskrevet som stående i forbindelse med Humlehave Bæk. Tilkastning sker til terrænniveau, når der kommer overskudsjord fra udgravningen af velfærdsstalden, og således før etableringen af den nye kalveplads.

Overfladevand fra de nye stalde og kørearealer vil blive ledt til et forsinkelsesbassin, som vil udlede til en rørledning, der løber ud i Vennemosegrøften, der løber i Kolddamgrøften og videre gennem Knurborggrøften, Store Emmerske Bæk og Toft Randkanal før den løber ud i Vidå. Der indsendes særskilt ansøgning for bassinet i forhold til VVM-screening og udledningstilladelse. Det foreløbigt dimensionerede bassin er vist på bilag 1 og 2. Vandet fra den nye foderlade vil løbe af på de omgivende arealer, hvorfra det langsomt vil nedslive. Da der er tale om en mindre tagflade, vurderes overfladevand ikke at kunne løbe ind på nabomatriklen.

Eventuelle partikler i overfladevandet vil blive rensat fra i forbassin og forsinkelsesbassin. Overfladevandet, som udledes fra forsinkelsesbassinet, vil derfor som udgangspunkt være rent, og vil højst indeholde jordpartikler og eventuelt en meget begrænset mængde deponeret ammoniak.

Af MiljøGIS for vandområdeplanerne 2021-2027¹⁰ fremgår det, at Vidå er målsat til en god økologisk og kemisk tilstand, men at vandløbet pt. har en moderat økologisk tilstand og en ikke-god kemisk tilstand. Økologisk tilstand for smådyr er moderat men ukendt for planter, alger og fisk.

¹⁰ <https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=vandrammedirektiv3-2022>

Vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget ikke kan påvirke Vidå negativt med den nuværende eller kommende udledning af overfladevand fra husdyrbruget, når det ekstra overfladevand udledes gennem et forsinkelsesbasin.

3.10 Klima (F4, F5f)

Mælkeproduktionen bidrager til udledning af klimagasser som metan, lattergas og CO₂. Det er især dyrenes omsætning af foder der bidrager til metanudskillelsen, og staldgødningen der bidrager til lattergas- og metanudskillelsen, mens CO₂-udskillelsen stammer fra strøm- og dieselforbruget.

Husdyrbruget leverer mælk til Arla Foods og bliver derfor tilskyndet til at arbejde på at reducere husdyrbrugets CO₂-aftryk. Det er Arlas Foods overordnede mål at reducere CO₂-udledningen med 30 procent inden 2030 og blive CO₂ neutral i 2050. Arla har lavet en ordning, så landmænd, der indrapporterer data via Arlas klimatjekværktøj, modtager et ekstra beløb pr. leveret liter mælk. De områder, der måles med klimatjekket, er antal dyr, fodersammensætning, produktion af afgrøder, anvendelse af gødning, håndtering af husdyrgødning, anlæg på gårdens område, forbrug af elektricitet, brændstof og vedvarende energi.

Med den nuværende udvikling falder CO₂-udledningen i gennemsnit med ca. 1 % om året for malkekvægsbesætninger. Det er Arla Foods mål, at andelshaverne skal øge reduktionen til ca. 3 % om året.

Arla er endvidere i gang med at se på muligheden for at mindske udledningen af metan. Arla har sammen med Aarhus Universitets Center for Cirkulær Bioøkonomi oprettet et professorat og et 5-årigt projekt, der skal undersøge muligheden for at reducere klima- og miljøpåvirkningen fra mælkeproduktionen, ved i langt højere grad at udnytte lokalt produceret biomasse og at se på nye måder at sammensætte foderblandingerne.

Jo mere af husdyrgødningen der køres til biogasanlæg til afgang, des færre klimagasser udleder husdyrbruget i forhold til et tilsvarende husdyrbrug, der ikke leverer husdyrgødning til afgang i biogasanlæg¹¹.

I forhold til klimaændringer er det især et ændret nedbørsmønster, der kan tænkes at påvirke husdyrbruget, da husdyrbruget ligger et godt stykke fra havet, og derfor ikke vil være direkte påvirket af f.eks. havspejlsstigninger. Over de seneste 10 år har nedbøren svinget med et gennemsnit på 927 mm om året for Tønder Kommune¹². Da husdyrbruget ligger ca. 8 m over havoverfladen, vil stigende havvandstigninger ikke kunne påvirke husdyrbruget i dets forventede levetid.

Nedenfor fremgår husdyrbrugets sårbarhed i forhold til nedbør, vandstandsstigning i forbindelse med vandløb, grundvandsstigning samt havvandsstigning.

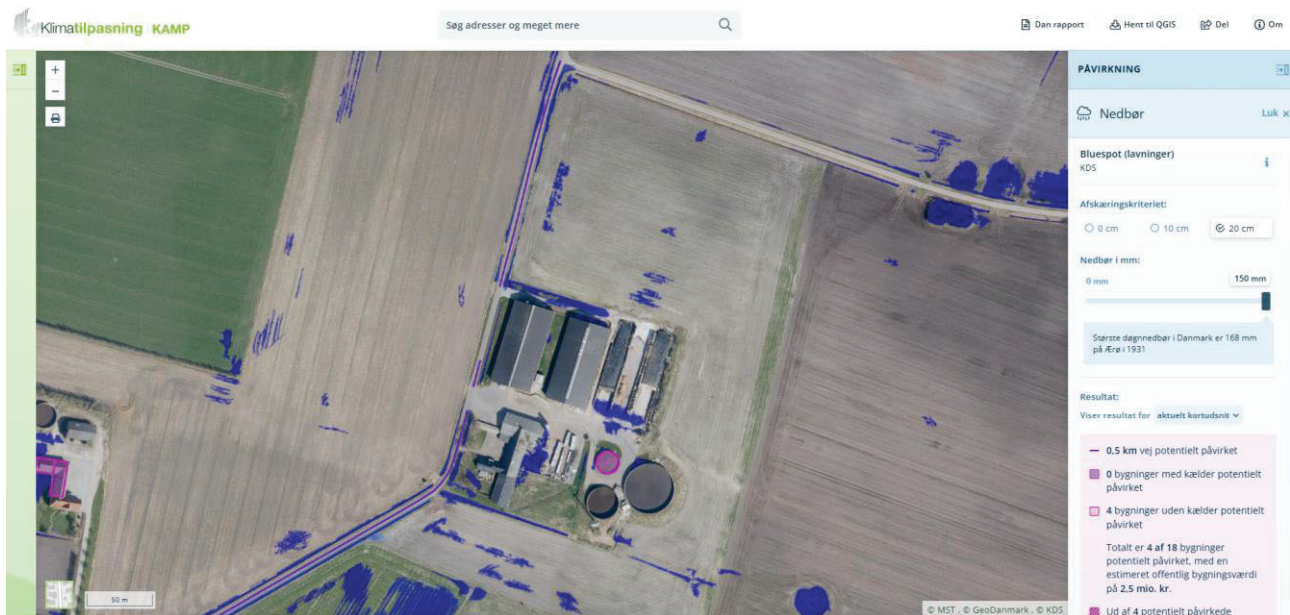
Nedbør

Af figur 9 herunder fremgår, hvilke bygninger der potentielt kan blive påvirket ved værste tænkelige nedbørsmængde.

Der har ikke tidligere været problemer med oversvømmelser på husdyrbruget eller forurening som følge af store nedbørsmængder.

¹¹ <https://bce.au.dk/forskning/faciliteter/forsoegsbiogasanlaeg/biogas-mke>

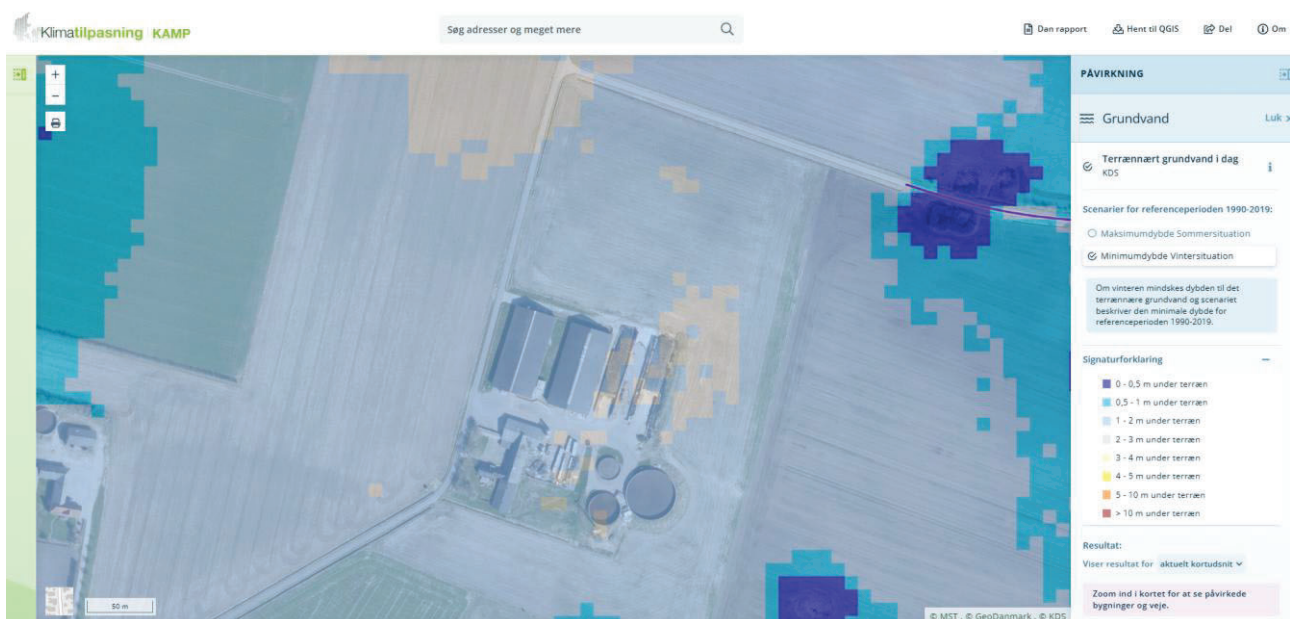
¹² <https://www.dmi.dk/vejrkiv>

Figur 9: Områder der kan blive påvirket af nedbør. Kilde: kamp.klimatilpasning.dk

Grundvand

Af figur 10 fremgår det, at grundvandet omkring ejendommen står med en højde på ca. 1-3 meter under terræn i vintersæsonen. Dette kan have betydning i forbindelse med tømninger af gyllebeholderne (se punkt 3.13).

Figur 10: Grundvandshøjde omkring husdyrbruget om vinteren. Kilde: kamp.klimatilpasning.dk

Vandløb og hav

Husdyrbruget ligger uden for et område, der påvirkes af oversvømmelser fra vandløb eller havandsstigning.

Vurdering

Det vurderes, at husdyrbruget gennem deltagelse i Arlas Klimatjek får et redskab, som gør det mere synligt, hvor der kan sættes ind i forhold til at forbedre husdyrbrugets CO₂-udledning. CO₂-udledningen forventes derfor at falde i de kommende år. I forvejen er klimabelastningen reduceret betragteligt ved afgasning en stor andel af husdyrbrugets husdyrgødning i biogasanlæg.

Pga. husdyrbrugets beliggenhed ca. 17 m over havets overflade og med ca. 16 km til kysten, vurderes husdyrbruget ikke at kunne opleve negative konsekvenser pga. klimaændringer i de kommende mange år. Dog skal der være skærpet opmærksomhed ved tømning af gyllebeholdere, så der ikke sker skader ved høj grundvandsstand.

3.11 Forslag til egenkontrol (B7)

Der er umiddelbart ingen forslag til egenkontrollvilkår.

3.12 BAT-Ammoniakemission (B9, F5g)

BAT-kravet, som er den maksimalt tilladte ammoniakemission fra stalde og lagre beregnes i Husdyrgodkendelse.dk. BAT-beregningen tager afsæt i, at der allerede foreligger en miljøgodkendelse, som omfatter de eksisterende stalde og opbevaringsanlæg. BAT-kravet overholdes ved staldgultyperne i de nye stalde, som bliver et af gultyperne fra Videnskatalog for kvægstalder (se også punkt 3.2).

De BAT-krav, der stilles til husdyrbrug, bidrager til, at målet for fald i ammoniakemissionen i Danmark nås, og at den sundhedspåvirkning, ammoniak afstedkommer, dermed imødegås. Når ammoniakudledningen begrænses, bidrager det også til en generel bedre beskyttelse af ammoniakfølsom natur, da baggrundsbelastninger hertil begrænses.

Beregningerne i Husdyrgodkendelse.dk viser, at BAT-kravet for ammoniak overholdes. BAT-kravet er lovbestemt og sikrer, at ammoniakemissionen fra husdyrbruget er på et niveau, der svarer til, at der er valgt staldsystemer og/eller teknologier blandt de bedste tilgængelige til at begrænse ammoniakudledningen fra husdyrbruget.

BAT-beregningen fremgår af efterfølgende tabeller.

Samlet BAT beregning ? i				
	Stalde	Lagre	Total	
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	8831	771	9602	
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	8831	771	9602	
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	0	
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja	

Samlet ammoniaktab for hele anlægget (alle produktioner) opnåelig ved anvendelse af BAT ? i				
Vejl. sum (kg NH ₃ -N /år)	Ansøgers forslag (kg NH ₃ -N /år)	Ansøgers begrundelse	Kommunens krav (kg NH ₃ -N /år)	Kommunens begrundelse
8831				

Tabel 16: Samlet BAT-beregning

BAT krav opnåelig ved anvendelse af BAT for nye og eksisterende stalde ? i					
Staldnavn	Navn på dyretype og staldsystem eller flexgruppe	Forudsætning for BAT-beregning	BAT krav ved ny stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år))	BAT krav ved eksisterende stald (kg NH ₃ -N / (m ² · år)) ^c	
A. Kostald	Alle kvæg; Sengestald med spalter (bagskyl eller ringkanal) ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,89	1,16	
A. Kostald	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84	
B. Tidligere lade	Alle kvæg; Dybstrøelse ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,84	0,84	
B. Tidligere lade	Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb ^a	Eksisterende staldafsnit, BAT-krav fastsat i tidligere afgørelse	0,89	0,89	
Ny kalveplads	Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84	
Velfærdsstald	Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84	
Velfærdsstald	Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,89	0,89	
Ny kostald	Alle kvæg, Heste, Får og Geder; Dybstrøelse ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,84	0,84	
Ny kostald	Alle kvæg; Fast drænet gulv med skraber og ajlefløb ^a	Nyt (inkl. renoveret) staldafsnit	0,89	0,89	

^a BAT-kravet for flexgruppen fastsættes ud fra det dyretype og staldsystem med det højeste relative reduktionskrav og det dyretype og staldsystem med den højeste ammoniakemissionsfaktor.

^c BAT krav ved eksisterende stald er tabelværdien for staldtypen. BAT kravet kan være lavere i den aktuelle situation, hvis der fastsat vilkår til eksisterende stald i en tidligere godkendelse.

Tabel 17: Tabel med oplysninger om forudsætning for BAT-beregning

Vurdering

Da BAT-kravet overholdes, vurderes det, at der sker tilstrækkelig begrænsning af ammoniakemissionen.

3.13 Risiko for ulykker og katastrofer (F5d, E1c, F7, F8)

Husdyrbrugets daglige tiltag for at begrænse forurening og gener er beskrevet under afsnittene 3.4-3.10.

Husdyrbruget har i dag ikke udarbejdet en beredskabsplan. Når de 2 nye stalde er opført vil der blive udarbejdet en beredskabsplan, hvor der kommer instrukser for, hvad man skal foretages sig i forbindelse med uheld med olie, kemikalier og gylle eller brand. Beredskabsplanen vil indeholde relevante kontaktoplysninger samt oversigtskort over husdyrbruget med angivelse af relevante oplag, flugtveje, slukningsmateriel mv.

De største ulykker der kan forekomme på husdyrbruget, der kan give anledning til en akut forurening, er udslip af gylle. Stalde, gyllekanaler, fortanke og gyllebeholdere er og bliver etableret med tætte og stabile bunde og sider, og der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet til husdyrbrugets gylle (se afsnit 2.1.2). Gyllebeholderne er omfattet af 10 års beholderkontrollen og bliver kontrolleret løbende. Som beskrevet har de 2 store gyllebeholdere omfangsdræn og inspektionsbrønd. Inspektionsbrøndene tjekkes forud for bundtømning af gyllebeholderne. Hvis vandstanden i brøndene står højere end bunden af gyllebeholderen, vil gyllebeholderne ikke blive tømt længere end til vandstandshøjden i inspektionsbrøndene, for at undgå at grundvandet presser gyllebeholderens bundplade op.

Skulle uheldet være ude og en af gyllebeholderne bryder sammen eller overfyldes ved en fejl, vil gyllen løbe ud på det omgivende terræn. Der er ca. 390 m til vandløbet sydøst for gyllebeholderne og terrænet er meget svagt skrånende mod vandløbet, så eventuelle udslip vurderes ikke at kunne løbe direkte i vandløbet. I tilfælde af udslip råder husdyrbruget over maskiner, der kan benyttes til at skubbe jord op i volde for at inddæmme udslippet (gummiged og minilæsser). Herefter vil opslugning/opgravning blive igangsat. Hvis der er behov for det, rekvireres en maskinstation til at hjælpe med opslugning/bortgravning og bortkørsel af udslip.

Vurdering

Skulle der ske udslip af gylle, olie eller andre kemikalier skal der være fokus på, at begrænse omfanget af en potentiel forurening. Det er derfor vigtigt, at beredskabsplanen holdes opdateret, og at der er materialer til rådighed til at suge spild op og etablere opdæmning med, så spredning af udslip kan begrænses.

På grund af husdyrbrugets beliggenhed vurderes det, at der ikke er fare for menneskers sundhed eller kulturarven pga. ulykker eller katastrofer på husdyrbruget eller forbundet med husdyrbrugets drift.

3.14 Overvågning (F7)

Der forslås ingen særskilte overvågningsordninger.

Vurdering

Da der som beskrevet i de foregående punkter i miljøkonsekvensrapporten ikke vurderes at kunne forekomme væsentlige skadelige virkninger på det omkringliggende miljø, når husdyrbruget indrettes og drives som beskrevet, vurderes der ikke behov for at opstille en egentlig overvågningsordning.

Tønder Kommune kan ved fastsættelse af normale driftsvilkår for husdyrbruget fastholde husdyrbruget på de ansøgte tiltag samt opsætte vilkår for indgreb, såfremt husdyrbruget mod forventning medfører forøgede gener for omgivelserne.

3.15 Andet om befolkningen og menneskers sundhed (F4, F5d)

Risikoen ved MRSA, antibiotikaresistens eller smitsomme husdyrsygdomme håndteres af generelle veterinærregler i Fødevarestyrelsens regi. Køer kan få Coronavirus, men denne type virus smitter ikke til mennesker.

Vurdering

Det vurderes, at der ikke er nogen særlige forhold på husdyrbruget eller beliggenheden i forhold til naboer der gør, at der i forbindelse med miljøgodkendelsen skal stilles særlige vilkår i forhold til menneskers sundhed.

Det vurderes endvidere, at husdyrbruget med dets beliggenhed i forhold til omgivelserne, ikke kan påvirke befolkningen og menneskers sundhed, heller ikke i forhold til samspil med de øvrige faktorer jf. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 4 stk. 8 (se punkt 3). Potentielt kunne befolkningen og menneskers sundhed blive påvirket af næringsstoffer eller kemikalier, der siver ned i grundvandet og forurener dette. Med husdyrbrugets indretning og drift vurderes det, at der er meget begrænset risiko for, at dette kan ske.

3.16 Kumulative og grænseoverskridende indvirkninger (B10, E1b, F5e)

Med ca. 20 km i fugleflugt fra husdyrbruget til den dansk-tyske grænse kan der ikke forekomme grænseoverskridende effekter.

Kumulation i forhold til ammoniakdeposition og natur er beskrevet under punkt 3.5. og kumulation i forhold til lugt er beskrevet under punkt 3.7.

I forhold til kumulation med andre husdyrbrug og øvrige forureningsparameter og gener som beskrevet herover, er det nærmeste erhvervsmæssige dyrehold ansøgers eget husdyrbrug på Damhusvej 2. Se også punkt 3.3.

Vurdering

Pga. afstanden til andre husdyrbrug, vurderes det, at der i forhold til lugt, støj, rystelser, vibrationer, støv, lys og skadedyr og transporter mv. ikke kan opstå kumulative virkninger.

Det vurderes, at der ikke er andre eksisterende eller godkendte projekter i området, som husdyrbruget vil kunne kumulere med, som fx biogasanlæg eller godkendte men endnu ikke udvidede eller etablerede nye husdyrbrug eller lignende.

3.17 Alternative løsninger og 0-alternativet (E1d, F2, F3)

Placeringen af de nye stalde er valgt ud fra hvad der er muligt i forhold til den begrænsede plads, der er på den matrikulære ejendom. Placeringen af den nye ensilageplads og foderlade er valgt ud fra, at den skal ligge i tilknytning til de øvrige ensilagepladser, så foder fortsat kan blandes syd for ensilagepladserne. Placeringen af kalvepladsen og møddingspladsen er valgt ud fra, at anlægget placeres i tilknytning til husdyrbrugets øvrige anlæg, og så logistikken hænger sammen.

Husdyrbrugets stalde lever på nuværende tidspunkt ikke op til mindstekravene til gangarealer og sengebåse mv., som træder i kraft i 2034. Med udvidelsen på Høgslundvej 3 samles malkekøerne i bedriften på et husdyrbrug, mens Tyvsevej 10 benyttes til ungdyr. Herved bliver pasningen nemmere og mere effektiv.

Såfremt ansøgningen om udvidelsen mod forventning ikke godkendes, er 0-alternativet, at husdyrbruget fortsætter med samme tilladte produktion som fastsat i § 16 a miljøgodkendelsen fra 2022. Da husdyrbruget ikke er et IE-husdyrbrug og totaldepositionskravene i forhold til kategori 1 og kategori 2 natur overholdes, skal den eksisterende miljøgodkendelse ikke revurderes.

Den generelle udvikling går mod større og større husdyrbrug for at kunne optimere indtjeningen. Husdyrbruget vil ved afslag på ansøgningen gå glip af en øget omsætning og dermed mulighed for at udvikle husdyrbruget.

Eftersom udvidelsen sker med staldsystemer, der i sig selv er BAT (fast drænet gulv med skraber og ajleaffløb samt dybstrøelse), er der ikke krav om etablering af yderligere teknologi. Der er derfor ikke vurderet nærmere på alternative teknologier.

Vurdering

Det vurderes, at ovenstående vurderinger i forhold til alternativer og 0-alternativ er tilstrækkeligt til at leve op til lovgivnings krav til en sådan vurdering.

3.18 Erhvervsmæssig nødvendighed

Ifølge Miljøstyrelsens vejledning til Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen skal kommunen ved opførelse af ny bebyggelse vurdere, om byggeriet er erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som landbrugs-ejendom. Høgslundvej 3 er noteret med landbrugspligt.

Miljøstyrelsen skriver i deres vejledning, at det er deres vurdering, at byggeri til brug for husdyrbrug i langt de fleste tilfælde vil være erhvervsmæssigt nødvendigt, bl.a. fordi landmanden som udgangspunkt ikke har interesse i at opføre byggeri, der ikke er nødvendigt for driften af husdyrbruget, men at det er et krav, at der foretages en konkret vurdering af den erhvervsmæssige nødvendighed. Selv hvis kommunen skulle vurdere, at der ikke er tale om erhvervsmæssigt nødvendigt byggeri, betyder det ikke i sig selv, at byggeriet ikke kan godkendes. Eventuelt skal kommunen fastsætte yderligere vilkår til varetagelse af landskabshensyn, hvis det vurderes, at der er tale om byggeri af industrilignende karakter.

Vurdering

De nye bygninger og anlæg, der godkendes i forbindelse med denne ansøgning, er nødvendige for husdyrbrugets drift. De nye stalde og kalveplads er nødvendige for at kunne udvide dyreholdet samt give dyrene gode dyrevelfærdsmæssige forhold samt leve op til de dyrevelfærdsmæssige mindste krav som træder i kraft i 2034. Den nye ensilageplads og foderladen er nødvendig for at sikre optimal opbevaring og kapacitet til foder til dyrene, og så kvaliteten af foderet sikres. De nye mælketanke er nødvendige for at kunne opbevare mælken ind til afhentning kan ske. Møddingspladsen er nødvendig, da den eksisterende møddingsplads nedlægges for at give plads til kalvepladsen. Byggeriet vurderes derfor at være erhvervsmæssigt nødvendig.

4. Oplysninger om konsulenten (E3)

Ansøgningen er udarbejdet af Cand. scient. Ulla Refshammer Pallesen, LandboSyd, som har arbejdet med landbrugets miljøforhold i mere end 21 år. Først i den kommunale enhed Sønderborg Områdets Miljøcenter og senere som miljørådgiver i landboforeningen LandboSyd og Spiras.

5. Konklusion

Sammenfattende vurderes det, at den ansøgte udvidelse af husdyrbruget på Høgslundvej 3 ikke vil medføre væsentlig direkte eller indirekte påvirkning af det omgivende miljø. Tønder Kommune kan ved fastsættelse af normale driftsvilkår for husdyrbruget fastholde husdyrbruget på de ansøgte tiltag samt opsætte vilkår for indgreb, såfremt husdyrbruget mod forventning medfører forøgede gener for omgivelserne.

Det vurderes endvidere, at der ikke er samspil mellem emnerne 1) befolkningen og menneskers sundhed, 2) biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kategori 1- og 2-natur samt bilag IV-arter, 3) jordarealer, jordbund, vand, luft og klima og 4) materielle goder, kulturarv og landskabet, der kan medføre væsentlige direkte eller indirekte påvirkninger af omgivelserne.

6. Referenceliste (F10)

1. Bekendtgørelse af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. LBK nr 1065 af 21/08/2025
2. Bekendtgørelse om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug BEK 1089 af 16/10/2024
3. Bekendtgørelse om miljøregulering af dyrehold og om opbevaring af gødning BEK nr 2243 af 29/11/2021
4. Bekendtgørelse af lov om naturbeskyttelse LBK nr 927 af 28/06/2024
5. https://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Udgivelser/Notater_2024/N2024_64.pdf
6. Danmarks Miljøundersøgelser Aarhus Universitet Faglig rapport fra DMU nr. 635, 2007 Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV <https://www2.dmu.dk/pub/fr635.pdf>
7. AARHUS UNIVERSITET DCE – NATIONALT CENTER FOR MILJØ OG ENERGI Videnskabelig rapport nr. 50 fra 2013 Overvågning af arter 2004-2011 <https://www.dmu.dk/Pub/rSR50.pdf>
8. <https://naturdata.miljoportal.dk/>
9. <https://miljoegis.mim.dk/cbkort?profile=jordbrugsanalyse>
10. <https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=vandrammedirektiv3-2022>
11. <https://bce.au.dk/forskning/faciliteter/forsoegsbiogasanlaeg/biogas-mke>
12. <https://www.dmi.dk/vejrkiv>

7. Bilag

Bilag 1: Oversigtskort

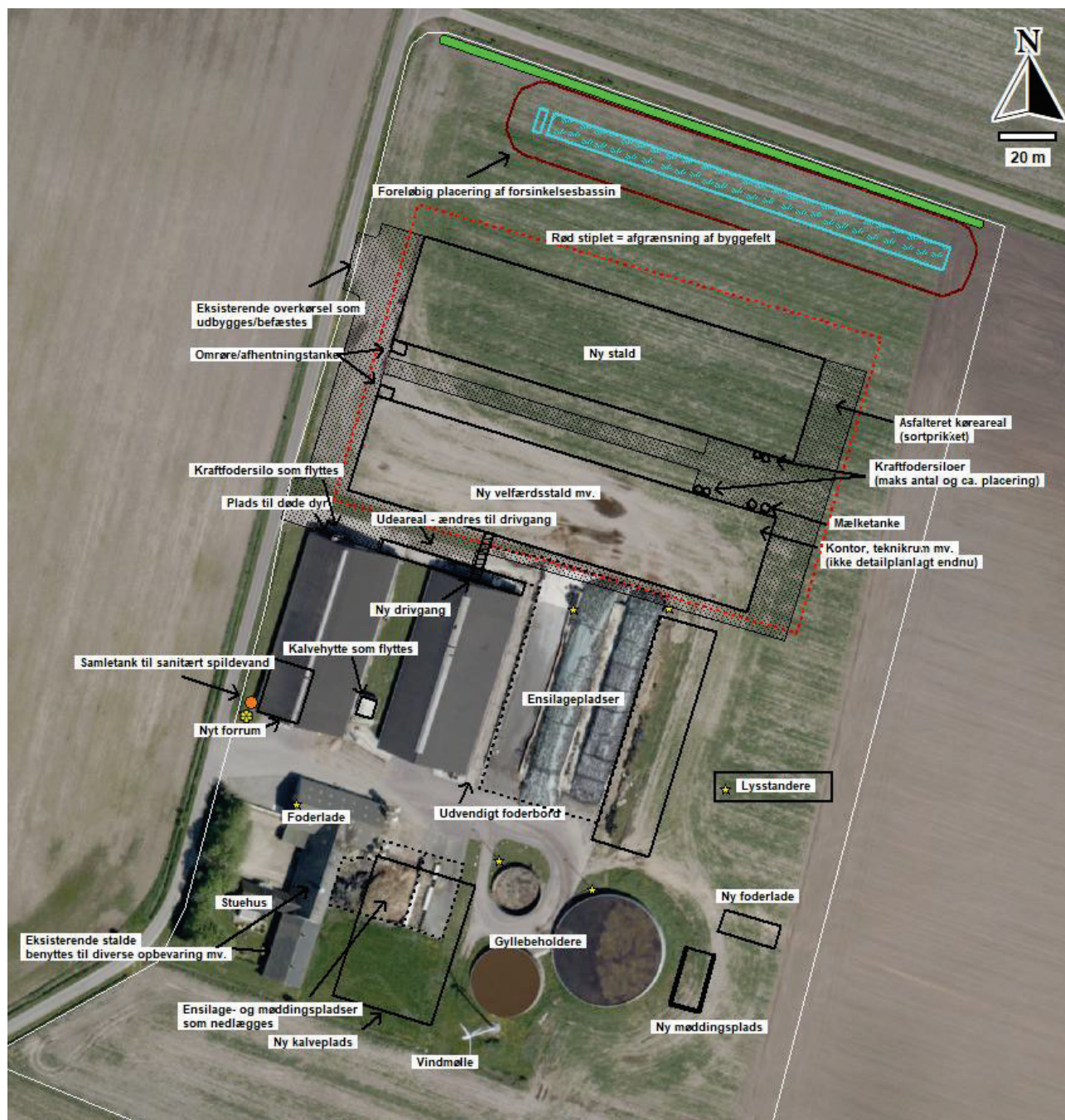
Bilag 2: Ledningsplan

Bilag 3: Foreløbig tegning for nye stalde

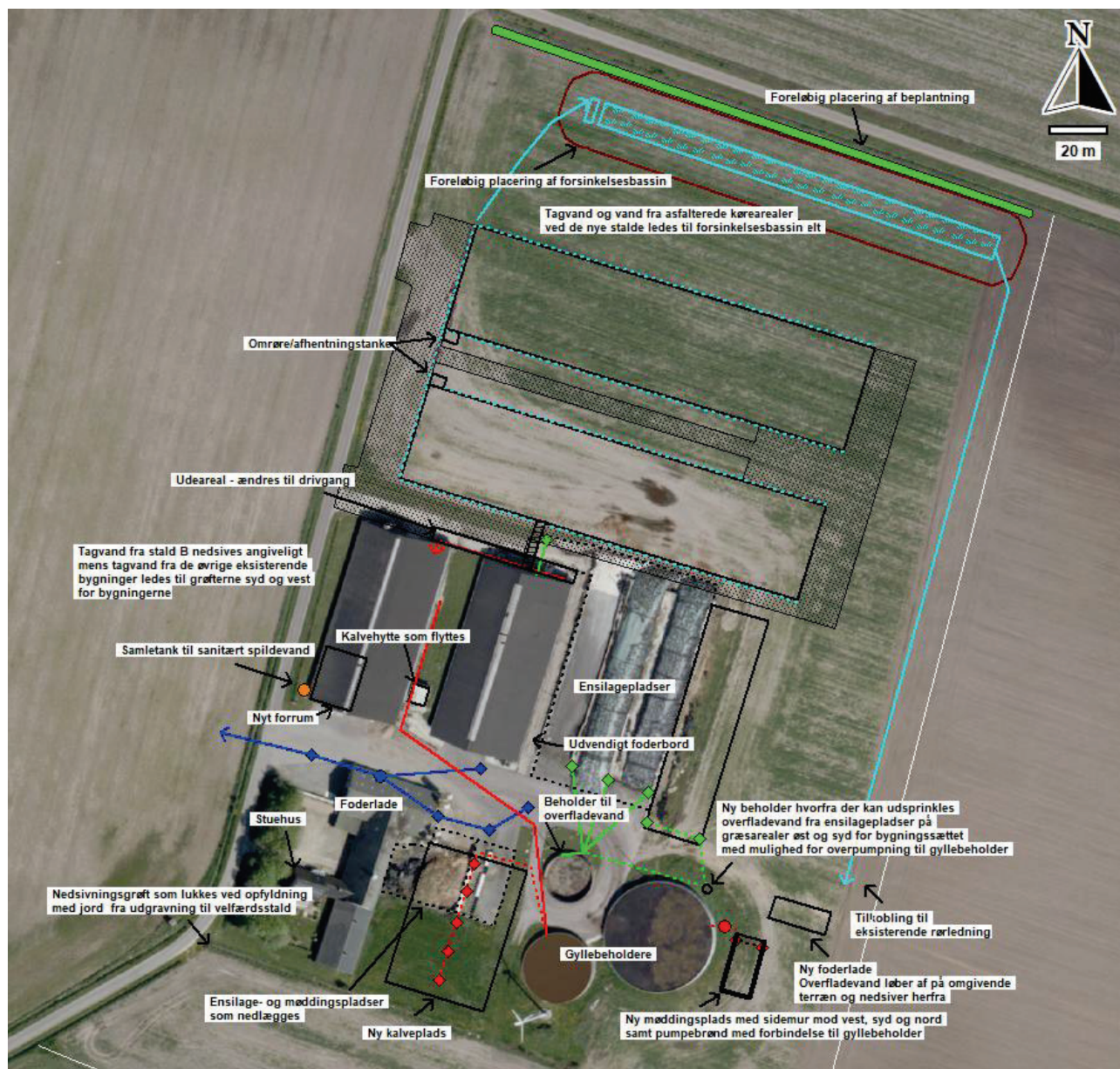
Bilag 4: Skitser for stald A og B

Bilag 5: Skitse for gamle stalde

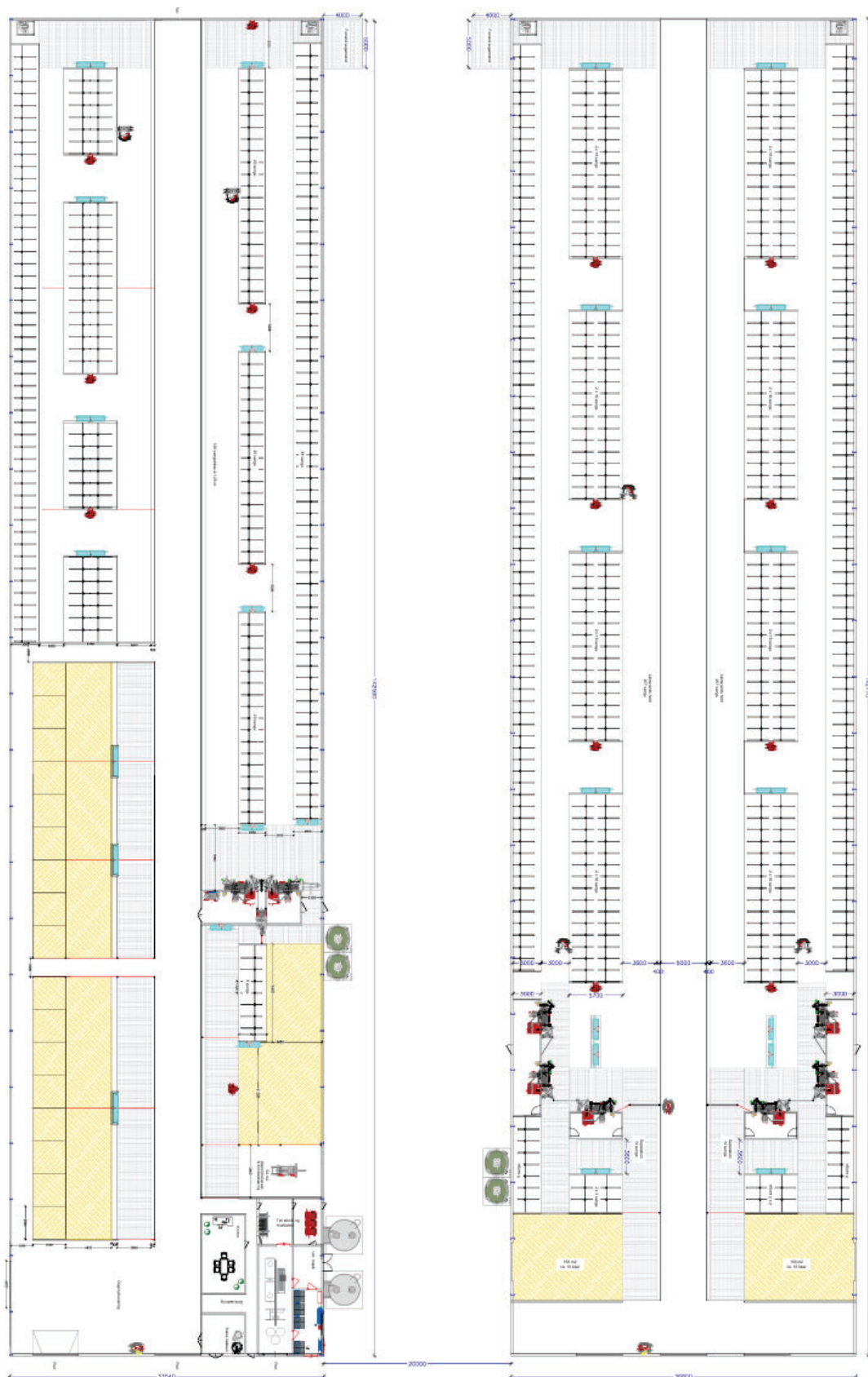
Bilag 1: Oversigtskort

Bilag 2: Ledningsplan

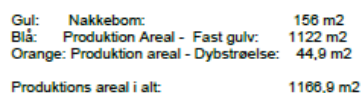

Bilag 3: Foreløbige indretningstegninger for nye stalde

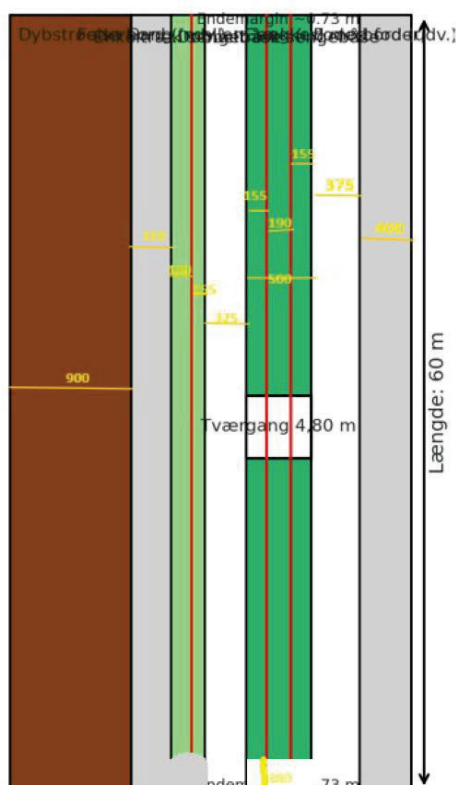
Vest er opad på kortudsnittet.

Stald A, nord er mod venstre:

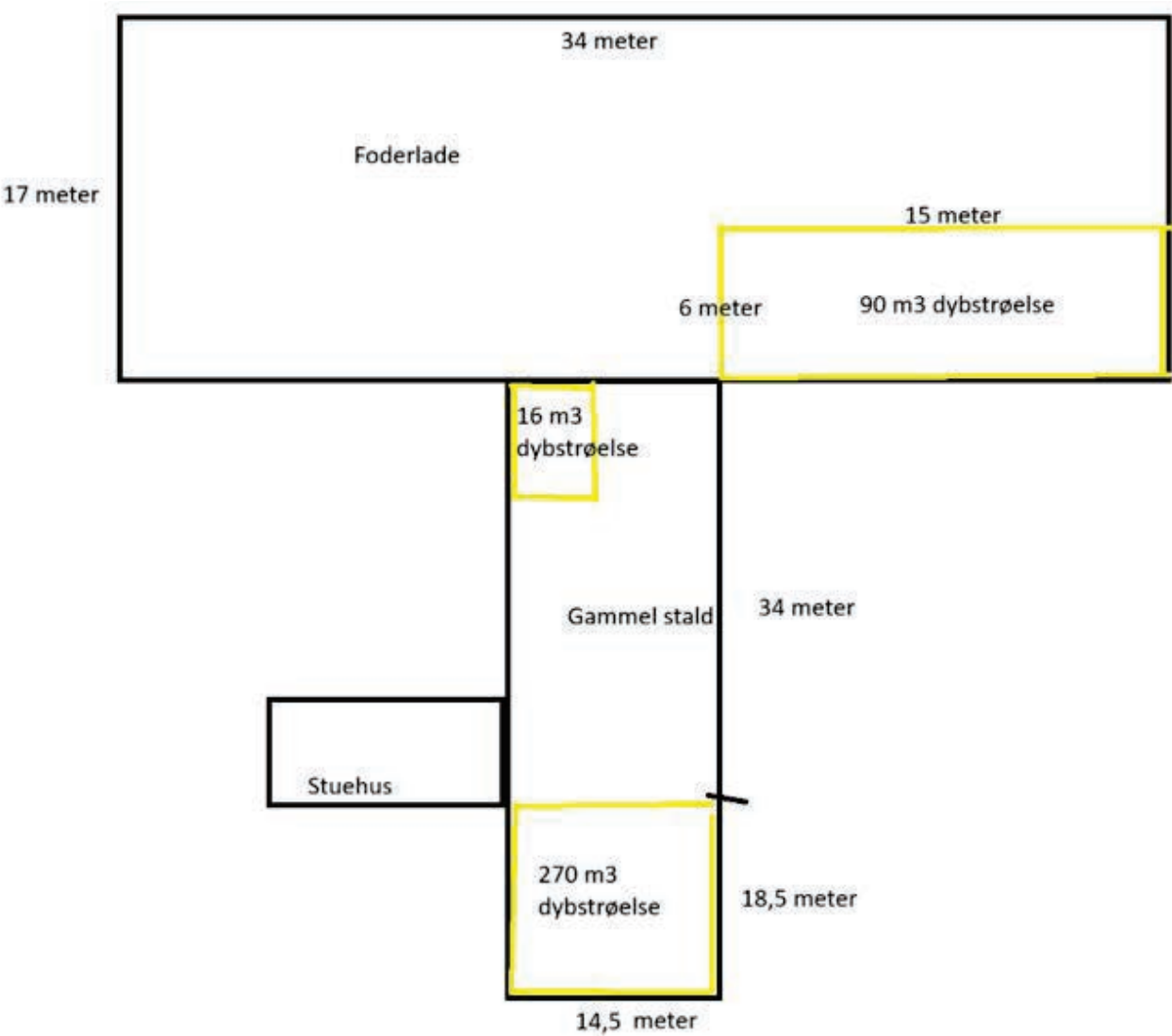

Rev.	Beskrivelse	Int.	Dato
 FHAgro ApS Sammen hæster vi værdierne		Skitse 01	
Produktionsareal GI, kostald		Grundplan	
Adresse: Hegelundvej 3, Venneboe Bygherre: Thomas Andersen TE nr.: 52571368 Mail: roslvigjendstrup@hotmail.com		25299-S-H1-N101 Kontaktperson: Helge Kornum hsk@fhagro.dk 2527 6798 Papir: 420x297	
		Dato: 25-06-2025 Målestok: 1 : 200 Taget ud af: OKT Kontrol: XXXX Godekendt: XXXX	

Stald B, nord er opad:

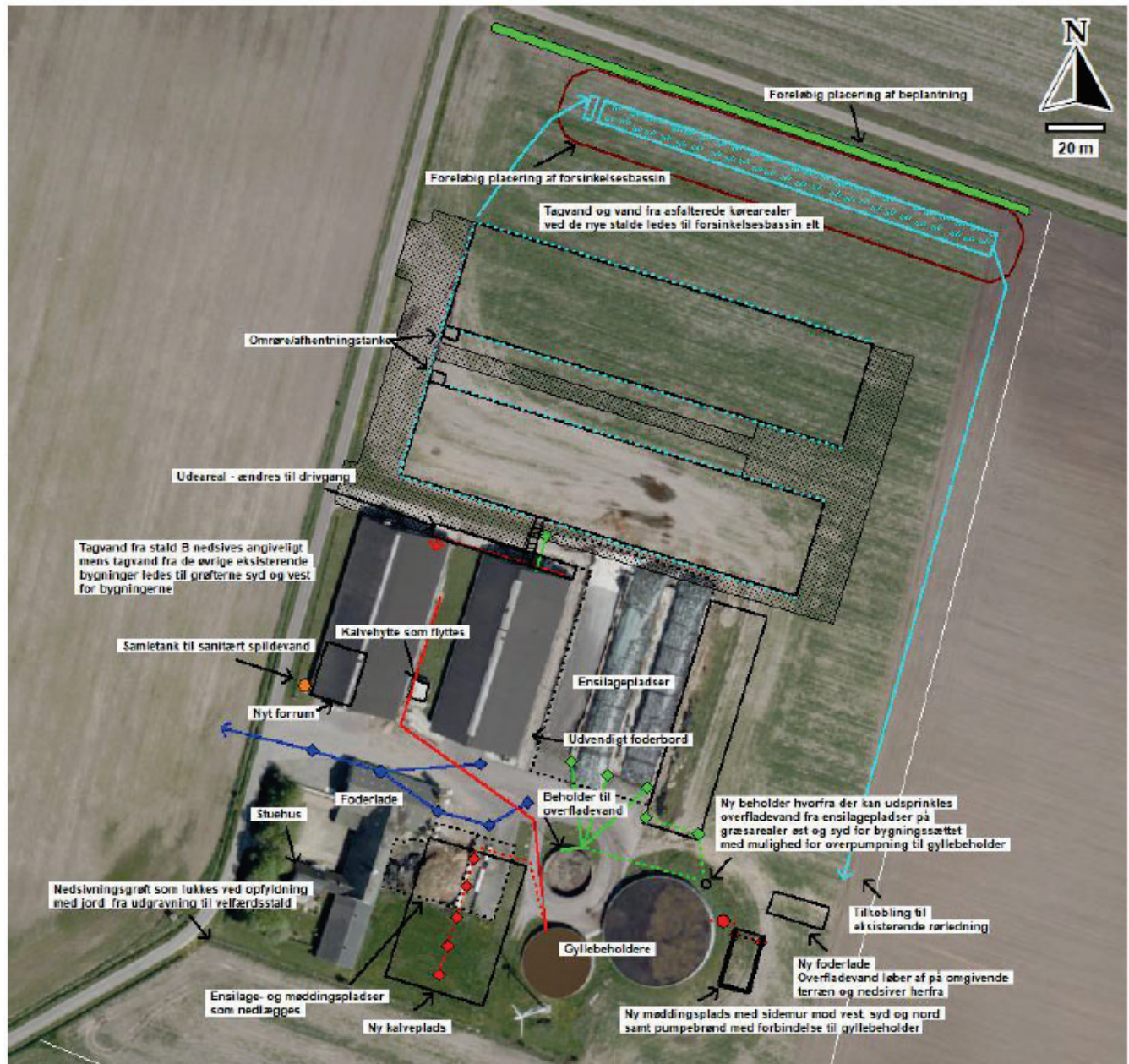

Bilag 5: Skitse for gamle stalde

Bilag 4: Afløbsplan

Udenoms faciliteter

Udsprinkling af ensilagesaft og restvand

Arkivnr.	103.09-05
Udgivet	08.10.2009
Revideret	01.10.2023
Side	1 af 6

Dette Byggeblad giver en anvisning på hvorledes et udsprinklingsanlæg til ensilagesaft og restvand kan dimensioneres samt reglerne for benyttelse af dette.

Lovgrundlag

Ifølge Miljøministeriets Bekendtgørelse nr. 2243 af 29/11/2021 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v., skal ensilagesiloer og ensilagepladser udføres med afløb fra laveste punkt. Afløbet skal dimensioneres ifølge DS 432 (Norm for afløbsinstallationer) og føres til beholder for senere udbringning.

Ensilagesaft og restvand skal opsamles og enten udbringes på mark eller ledes til beholder. Opsamlingsbeholdere der udelukkende anvendes til opbevaring af ensilagesaft fra sukkerroeaaffald ol., skal have tilstrækkelig opbevaringskapacitet til, at udbringning kan ske miljømæssigt forsvarligt.

Opsamlingsbeholdere til ensilagesaft skal tømmes så ofte, at der ikke sker overløb.

Restvand er defineret som væske fra landbrugsproduktion, der har et kvælstofindhold på max. 0,3 kg. N pr. ton eller derunder. Det gælder følgende:

- Mælkerumsvand
- Vand fra vask af produkter fra husdyrhold, foderrekvisitter og lignende fra almindelig landbrugsdrift
- Produkter fra forarbejdningsanlæg med tørstofprocent under 12
- Væske fra ensilageopbevaringsanlæg med ikke saftgivende ensilage
- Væske, der udelukkende er opsamlet fra ensilageopbevaringsanlæg senere end 1 måned fra ilægning af saftgivende ensilage.

omfatter også overfladevand fra ensilagepladser samt evt. saftafløb fra de indlagte afgrøder.

Normal praksis er, at afløbet fra ensilagepladsen føres til gyllebeholderen som således dimensioneres under hensyn hertil. Der skal jf. DMI ¹⁾ indregnes 0,8 m³ regnvand/ensilagesaft pr. m² ensilageplads pr. år i beregningerne for opbevaringskapacitet af husdyrgødning.

Jævnfør ovenstående skal der således reserveres en ret stor kapacitet i gyllebeholderen, alene til regnvand. Det kan derfor være ønskeligt at håndtere regnvandet på anden og billigere vis, fx med direkte udsprinkling.

Dimensionsgivende regnvandsstrøm

I DS 432 (Norm for afløbsinstallationer), beregnes den dimensionsgivende regnvandsstrøm i Danmark som:

$$q_{R,d} = i * \varphi * A$$

Hvor:

i er den dimensionsgivende regn intensitet i l/s pr. m²

φ er afløbskoefficient (for tætte belægninger som beton og asfalt sættes φ til 1,0)

A er arealet målt i m²

Den dimensionsgivende regn intensitet benyttes til at dimensionere afløb og rør (og evt. pumpe) for at bortlede en kontinuerlig mængde regnvand. Ifølge afløbsnormen afhænger intensitetens størrelse af hvor ofte der kan accepteres skader og ulemper som følge af overbelastning af installationen. Idet en evt. oversvømmelse af ensilagepladsen ingen eller meget få skader medfører sammenholdt med at der er tale om regnvand med meget lille grad af forurening fra ensilagen, kan regn intensiteten sættes til 110 l/s pr. ha. hvilket svarer til 0,011 l/s pr. m².

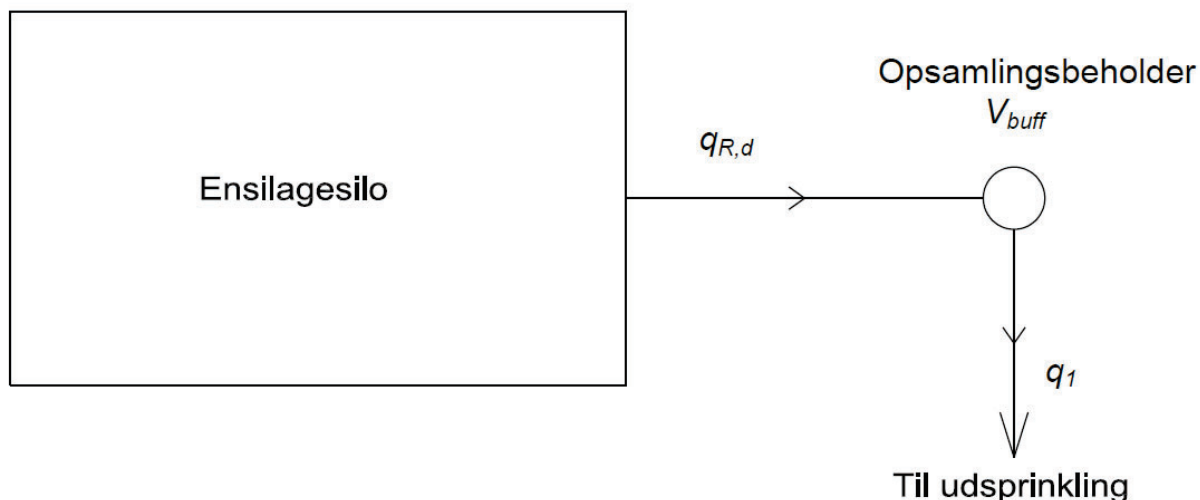
Eksempel 3000 m² opsamlingsareal:

Dimensionsgivende regnvandsstrøm:

$$q_{R,d} = i * \varphi * A \Rightarrow q_{R,d} = 0,011 * 1,0 * 3000 = 33,0 \text{ l/sek eller } 118,8 \text{ m}^3 \text{ pr. time}$$

De lokale myndigheder kan foreskrive andre intensiteter, fx baseret på lokale statistikker.

Dimensionering af opsamlingsbeholder og udsprinklingspumpe

Sandfang

For at undgå ophobning af jord og sand i opsamlingsbeholderen vil det være en fordel med en sandfangsbrønd. Sandfangsbrønden bør have en diameter på minimum 1,0 m. Størrelsen vil dog afhænge af hvor stort et areal der skal opsamles ensilagesaft og restvand fra. Samtidig skal det vurderes hvor meget jord og sand der kommer fra transport af maskiner. I forbindelse med meget store anlæg, kan sandfanget udføres, så det er muligt at komme ned og tømme det for sand og jord med en læsemaskine.

Opsamlingsbrønd

Idet der vil være perioder på året, typisk om vinteren, hvor det ikke er muligt at udsprinkle vandet umiddelbart, bør opsamlingsbrønden have en bufferkapacitet der svarer til ca. en halv måneds nedbør. Den månedlige nedbør i januar måned kan jf. DMI ²⁾ sættes til 66 mm hvorfor bufferkapaciteten sættes til $0,033 \text{ m}^3/\text{m}^2$.

Eksempel 3000 m^2 opsamlingsareal:

Kapacitet på opsamlingsbrønd med bufferkapacitet.:

$$V_{\text{Buff}} = A * 0,00333 \Rightarrow V_{\text{Buff}} = 3000 * 0,033 = 99 \text{ m}^3.$$

Pumpe

Opsamlingsbrønden skal udstyres med automatisk udsprinklingspumpe der bør have en sådan pumpekapacitet, at den kan udsprinkle hele indholdet på højst 10 timer. Pumpeautomatikken skal dog indstilles således, at pumpen starter senest når opsamlingsbrønden indeholder én dags nedbør. For at vandet i brønden ikke står og bliver "rådden" kan det dog tilrådes, at pumpen starter tidligere. Den daglige nedbør kan jf. DMI ³⁾ sættes til 7,5 mm hvilket svarer til $0,0075 \text{ m}^3/\text{m}^2$.

Eksempel 3000 m^2 opsamlingsareal:

Én dags nedbør (seneste pumpestart):

$$V_{\text{Dagsnedbør}} = A * 0,0075 \Rightarrow V_{\text{Dagsnedbør}} = 3000 * 0,0075 = 22,5 \text{ m}^3:$$

Min. pumpekapacitet:

$$q1 = V_{\text{Buff}}/10 \text{ timer} \Rightarrow q1 = 99/10 = 9,9 \text{ m}^3. \text{ pr. time}$$

Opsamlingsareal A	Regnvandsstrøm q _{R,d}	Opsamlingsbeholder med bufferkapacitet V _{Buff}	En dags nedbør (= pumpestart) V _{Dagsnedbør}	Krav til pumpe q ₁
m ² .	l/s	m ³ .	m ³ .	m ³ /t
500	6	16,5	3,75	1,65
1000	11	33,0	7,50	3,30
1500	17	49,5	11,25	4,95
2000	22	66,0	15,00	6,60
2500	28	82,5	18,75	8,25
3000	33	99,0	22,50	9,90
4000	44	132,0	30,00	13,20
5000	55	165,0	37,50	16,50
6000	66	198,0	45,00	19,80
7000	77	231,0	52,50	23,10
10.000	110	330,0	75,00	33,00
15.000	165	495,0	112,50	49,50

Kapacitet i opsamlingsbeholder

Det vil i visse situationer være muligt at medregne opstuvning på forpladsen i bufferkapaciteten, såfremt dette forhold kan dokumenteres. Det er i denne sammenhæng vigtigt, at opsamlingsbeholderens højeste niveau placeres i højde med det niveau på forpladsen som indgår i beregningen af kapacitet således at den samlede opbevaringskapacitet (V_{buff}) kan opnås uden overløb fra forplads og brønd.

Mulighed for opstuvning af overfladevand på forpladsen

På en alm. randzone med en bredde på 2,0 m og et fald på 3% mod afløbsbrønd/rende vil der kunne opstuves 30 l. vand pr. løbende m. silobredde. Hvis der f.eks. etableres en ekstra kant på 6 cm langs randzonen vil der kunne opstuves 150 l. vand pr. løbende meter siloplads. Det svarer til 3,0 m³ i en silo med en bredde på 20 m. Det sænker ikke kravet til opsamlingsbrønden væsentlig, men vil være med til at give en yderlig sikkerhed mod overløb ved ekstremt store nedbørsmængder.

Det skal bemærkes, at ovenstående tal bygger på et landsgennemsnit. I praksis regner det lidt mere vest for Storebælt og lidt mindre øst for Storebælt.

Udbringning af ensilagesaft og restvand

- Udbringning af ensilagesaft og restvand må ikke give anledning til unødige gener
- Udbringning af ensilagesaft og restvand må ikke udbringes på en måde og på sådanne arealer, at der er fare for afstrømning til vandløb, herunder dræn, søer over 100 m² og kystvande
- Udbringning af ensilagesaft og restvand på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket jord er ikke tilladt
- I perioden fra høst til 1. november må der ikke udbringes ensilagesaft, medmindre udbringningen sker på bevoksede arealer eller på arealer, hvor der er afgrøder den følgende vinter
- I perioden fra 15. november til 1. februar må der ikke udbringes ensilagesaft (læs definition for restvand i bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilagesaft m.v.)

Ved dimensionering af udsprinklingsdelen (rør, hydranter, sprinkler/kanon osv.) skal der bl.a. tages hensyn til det modtagne areals størrelse og beskaffenhed.

Idet gødningsværdien for ensilagesaft/regnvand er meget lille, er der ingen håndfaste regler for størrelsen på det modtagne areal, men det bør dog ikke være mindre end opsamlingsarealet. I det følgende er der angivet en anbefaling for størrelsen på udsprinkningsarealerne i forhold til jordens evne til afledning af vand/nedbør.

Ved udsprinkling i vintermånederne hvor jorden ikke er så modtagelig, skal der udvises særlig opmærksomhed på risikoen for afstrømning til søer og vandløb, herunder dræn. Det kan i denne periode være nødvendigt at udvide størrelsen på det modtagne areal væsentligt og/eller flytte sprinklerne længere væk fra søer og vandløb, herunder dræn, end sædvanligt.

Areal til ud sprinkling

Ved dimensionering af teknikken til selve ud sprinklingen (rør, hydranter, sprinkler/kanon mv) skal der bl.a. tages hensyn til det modtagne areals størrelse og beskaffenhed.

Det gælder bl.a. at der skal tages hensyn til jordbundens evne til at optage og aflede den ekstra mængde tilført vand. F.eks. vil der på de mere lette jorde ikke være store udfordringer med vandmættet jord, mens der på de mere lerede jorde hurtigere vil ske en vandmætning af jorden.

Jordbundstype	Areal til udsprinkling *)
JB 1 – 3	1:1
JB 4 – 6	1;1:5
JB 7 – 10	1:2

*) Forholdt mellem siloareal og areal til udsprinkling

Til vurdering af en jordbundstypes egnethed til udsprinkling kan der foretages en sigteprøve, efter den gældende vejledning til etablering af nedsivningsanlæg for husspildevand.

Her inddeles jordbundstyperne i 4 grupper (Ler, silt, sand, grus). Hvor sand er defineret som basis jordtype og siltblandet sandjord ganges med en faktor 1:1,5. Egentlig lerjord anses ikke for egnet til nedsivning af spildevand, men vil ved udsprinkling på overfladen kunne optage en ret stor mængde vand, før jorden er vandmættet, derfor sættes faktoren til 1:2.

Henvisninger

- Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilagesaft m.v. nr. 764 af 28/06/2012
- Danmarks Meteorologiske Institut, DMI, Klimanormaler for Danmark
- Dansk Standard
- FarmTest nr. 87 Udsprinkling af ensilagesaft og overfladevand
- Vejledning for nedsivningsanlæg op til 30 PE. 16. oktober 2000

Note 1) DMI's klimanormaler for Danmark 1991 - 2020, Gennemsnit for hele landet (årsnedbør = 759 mm)

Note 2) DMI's klimanormaler for Danmark 1991 - 2020, Gennemsnit for hele landet (januar = 65,3 mm)

Note 3) DMI's klimanormaler for Danmark 1991 - 2020, Gennemsnit for hele landet (oktober 83 mm fordelt på 11 nedbørsdage)

§ 2. Jordbundstypen er defineret ved følgende jordbundsnumre:

- 1) JB.nr. 1: Grovsandet jord.
- 2) JB.nr. 2: Finsandet jord.
- 3) JB.nr. 3: Grov lerblandet sandjord.
- 4) JB.nr. 4: Fin lerblandet sandjord.
- 5) JB.nr. 5: Grov sandblandet lerjord.
- 6) JB.nr. 6: Fin sandblandet lerjord.
- 7) JB.nr. 7: Lerjord.
- 8) JB.nr. 8: Svær lerjord.
- 9) JB.nr. 9: Meget svær lerjord.
- 10) JB.nr. 10: Siltjord.
- 11) JB.nr. 11: Humus.
- 12) JB.nr. 12: Speciel jord.

Kilde: BEK nr. 1165 af 13/07/2020 (Gældende) - Bekendtgørelse om jordbundstypeklassifikation